

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Analýza financování nepodnikatelského subjektu

The analysis of financing of a nonprofit organization

Ladislav Tég1

Plzeň 2012

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ladislav TĚGL**
Osobní číslo: **K09N0188P**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Analýza financování nepodnikatelského subjektu**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte subjekty neziskového sektoru.
2. Popište vybraný nepodnikatelský subjekt.
3. Analyzujte financování tohoto subjektu.
4. Uveďte vlastní zhodnocení a návrhy.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma:

"Analýza financování nepodnikatelského subjektu"

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 16. března 2012

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucí diplomové práce paní Ing. Martině Kotkové, Ph.D. za odborný dohled a cenné připomínky během zpracování práce. Poděkování si také zaslouží předseda správní rady a asistentky z Nadace pro transplantace kostní dřeně, kteří mi poskytli informace o této neziskové organizaci. V neposlední řadě děkuji své rodině za soustavnou podporu během studia.

OBSAH

Úvod	8
1. Charakteristika subjektů neziskového sektoru.....	10
1.1 Historický vývoj	10
1.2 Neziskový sektor a jeho charakteristika	12
1.3 Důvody pro existenci neziskového sektoru	16
1.4 Financování neziskových organizací	18
1.5 Kritéria členění neziskových organizací.....	21
1.6 Typologie neziskových organizací	22
1.6.1 Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné.....	22
1.6.1.1 Občanská sdružení	22
1.6.1.2 Zájmová sdružení právnických osob	23
1.6.1.3 Sdružení bez právní subjektivity, tj. sdružení na základě smlouvy o sdružení osob	24
1.6.1.4 Profesionální komory.....	24
1.6.2 Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné	25
1.6.2.1 Obecně prospěšná společnost	25
1.6.2.2 Nadace a nadační fondy	26
1.6.2.3 Politické strany a politická hnutí	27
1.6.2.4 Registrované církve a náboženské společnosti.....	27
1.6.3 Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu, krajů, obcí.....	28
1.6.3.1 Organizační složka státu	28
1.6.3.2 Příspěvková organizace státu.....	29
1.6.3.3 Kraje.....	29
1.6.3.4 Obce	30
1.6.4 Ostatní neziskové veřejnoprávní organizace	30
1.6.4.1 Český rozhlas a Česká televize	31
1.6.4.2 Státní podnik	31
1.6.4.3 Vysoká škola.....	32
1.6.4.4 Česká národní banka	32
1.6.5 Neziskové organizace typu obchodních společností (a.s., s.r.o., družstvo) a jim podobných.....	33
1.6.5.1 Organizace typu obchodních společností	33
1.6.5.2 Společenství vlastníků bytových jednotek.....	33

2. Charakteristika vybraného nepodnikatelského subjektu - Nadace pro transplantace kostní dřeně.....	34
2.1 Základní údaje, historie nadace	34
2.2 Organizační struktura.....	36
2.3 Spolupráce s médii.....	39
2.4 Slavnostní večery, centrum U PRAMENŮ	41
2.5 Transplantace kostní dřeně, Český národní registr dárců dřeně	42
3. Analýza financování Nadace pro transplantace kostní dřeně	44
3.1 Příjmy Nadace pro transplantace kostní dřeně	46
3.1.1 Dary na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet	50
3.1.1.1 Darovací smlouvy	51
3.1.1.2 Převody na účet v bankách	53
3.1.1.3 Dědictví.....	54
3.1.2 Ostatní příspěvky	55
3.1.2.1 Poštovní poukázky	56
3.1.2.2 Stálé kasičky	57
3.1.2.3 Dárcovské SMS	58
3.1.2.4 Příjmy z akcí a další příspěvky	59
3.1.3 Příjmy z jmění nadace.....	62
3.1.3.1 Výnosy z cenných papírů NIF a NENIF.....	63
3.1.3.2 Nájemné centra U PRAMENŮ.....	64
3.1.3.3 Další příjmy z jmění nadace	64
3.2 Výdaje Nadace pro transplantace kostní dřeně.....	65
3.2.1 Výdaje na grantové programy.....	68
3.2.1.1 Výdaje na budování registru dárců a dárcovství kostní dřeně	70
3.2.1.2 Výdaje na vzdělávání.....	71
3.2.1.3 Podpora pacientů po transplantaci	72
3.2.1.4 Přístroje a investice	73
3.2.2 Výdaje související s centrem U PRAMENŮ	74
3.2.3 Ostatní výdaje nadace	75
3.2.3.1 Výdaje na mzdy a poradenství.....	76
3.2.3.2 Výdaje na osvětu a akce.....	77
3.2.3.3 Jiné výdaje	78
3.3 Porovnání příjmů a výdajů, plánování na rok 2011	79

4. Zhodnocení a vlastní návrhy na zlepšení.....	84
4.1 Popis organizace	84
4.2 Příjmy nadace	86
4.2.1 Dary na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet	87
4.2.2 Ostatní příspěvky	89
4.2.3 Příjmy z jmění nadace.....	92
4.3 Výdaje nadace	93
4.3.1 Grantové programy	93
4.3.2 Výdaje na centrum U PRAMENŮ, ostatní výdaje nadace	95
Závěr	97
Seznam obrázků	99
Seznam tabulek	100
Seznam použité literatury	101
Seznam příloh.....	108

Úvod

Národní hospodářství se v uplynulých letech potýkalo s dopady hospodářské krize. Subjekty ziskového i neziskového sektoru se musely přizpůsobit stávající situaci, protože velkým problémem se stalo výrazné snížení příjmů, které se odrazilo na výši zisku. Organizace v ziskovém sektoru se důsledně zaměřily na snižování nákladů, aby odvrátily finanční problémy. V neziskovém sektoru (nejenom v nestátním) se dle očekávání také projevily pokles příjmů. Vzhledem k tomu, že lidé se více rozmýšlejí, kam vloží své finanční prostředky, tak přestali podporovat některé subjekty tohoto sektoru nebo snížili výši finanční pomoci.

Výběr tématu diplomové práce nebyl příliš snadný, ale stávají ekonomické problémy naznačovaly, že analýza financování neziskového subjektu by byla vhodnou volbou. Nadace, subjekt neziskového sektoru, byla vybrána díky svému poslání.

Struktura práce

První část práce se zaměřuje na charakteristiku neziskového sektoru a jeho subjektů. Specifickou kapitolou v této části je historický vývoj, kde je kladen důraz na sdružování obyvatel. Další řádky patří charakteristice neziskového sektoru, včetně důvodů pro jeho existenci. Prostor je vymezen i pro financování, které bude popsáno jen teoreticky. Převážnou část této kapitoly tvoří popis subjektů neziskového sektoru, které budou charakterizovány na základě typologie od vybraného autora.

Druhá část pojednává o konkrétním neziskovém subjektu, kterým je Nadace pro transplantace kostní dřeně. Popis této organizace se zaměřuje na historii, hlavní činnosti, organizační strukturu, spolupracovníky nadace atd.

Třetí část se zaměřuje na financování Nadace pro transplantace kostní dřeně. Příjmy a výdaje budou rozděleny do hlavních skupin, přičemž se analýza zaměří i na jejich vývoj v uplynulých letech. Důraz bude také kladen na již zmiňovanou hospodářskou krizi a její dopad na fungování nadace.

Čtvrtá část se týká zhodnocení a návrhů na zlepšení stávající situace. Získané poznatky z předešlé části budou shrnuty. Vzhledem k tomu, že v každé organizaci se vyskytují určité nedostatky, budou navržena opatření pro zlepšení.

Cíl práce

Hlavním cílem práce je analýza financování vybraného nepodnikatelského subjektu, zhodnocení finanční situace dané organizace a návrh opatření na zlepšení.

Hlavní cíl se skládá ze čtyř dílčích cílů:

- teoretické vymezení problematiky, zejména popis neziskového sektoru a jeho subjektů
- popis vybraného subjektu neziskového sektoru z různých úhlů pohledu (kromě finančních záležitostí)
- analýza příjmů a výdajů, včetně předpovědi očekávaného budoucího vývoje
- zhodnocení výsledků analýzy financování a návrhy na zlepšení současného stavu

Metodika práce

Teoretická část obsahuje informace z odborné literatury, která se zabývá problematikou neziskového sektoru a jeho subjektů. Tyto poznatky by měly sloužit k lepší orientaci v tomto sektoru.

Praktická část se zaměřuje na konkrétní nepodnikatelský subjekt, kterým je Nadace pro transplantace kostní dřeně. Informace jsou čerpány z materiálů, které se týkají této nadace - jedná se o výroční zprávy, články z novin a časopisů, internetové zdroje apod. V této části byla využito několik metod. Deskripce se zaměřuje na popis subjektu, zatímco analýza se věnuje rozboru příjmů a výdajů. Další použitou metodou je syntéza, která se objevuje na konci diplomové práce a jejíž účelem je shrnout získané poznatky. Nejasnosti, které se objevily při zpracování práce, byly konzultovány se zaměstnanci Nadace pro transplantace kostní dřeně.

1. Charakteristika subjektů neziskového sektoru

1.1 Historický vývoj

Rozvoj neziskového sektoru vždy souvisel se způsobem vládnutí v dané zemi. Velmi příznivým obdobím pro rozkvět subjektů neziskového sektoru na našem území bylo období národního obrození, které kladlo důraz na návrat k českým tradicím (kultura, jazyk). "V době národního obrození vznikla řada vlasteneckých spolků na podporu umění, kultury, vědy a vzdělávání, z nichž některé přetrvaly do dnešní doby. Například Sokol, Hlávkova nadace, spolek Mánes" (Rektořík a kol., 2007, s. 33). Autor citované části uvádí názvy dvou spolků a jedné nadace. Je zajímavé, že od doby jejich založení už uplynulo více než sto let, přesto se dá říct, že jejich činnost se v průběhu období měnila v závislosti na politické situaci - docházelo jak k rozkvětu, tak utlumení aktivit nebo k zákazu činnosti.

Důležitým milníkem v české historii je rok 1918, kdy se rozpadá Rakousko - Uhersko a vzniká samostatná československá republika. Období první republiky přineslo velký rozmach neziskového sektoru. "Vznik samostatného státu v roce 1918 dal výrazný podnět pro rozvoj dobrovolné a soukromé iniciativy v řadě oblastí" (Duben, 1996, s. 94). Je zřejmé, že tímto podnětem byla změna státního zřízení. Absolutistický vládce držel svou moc pevně ve svých rukou a rozhodoval o tom, jak vynaložit své finanční prostředky. Svoboda sdružování byla tehdy omezena. V čele republiky už byl prezident a došlo k posílení demokratických principů (volby, svoboda jednotlivců atd.).

Po několika desetiletích příznivých podmínek však přišel konec třicátých let dvacátého století, což je spjato s Mnichovskou dohodou, německou okupací českého území a začátkem druhé světové války. V březnu 1939 byl vytvořen Protektorát Čechy a Morava, což mělo dopad na subjekty neziskového sektoru. Nadějně vyhlídky z poválečného období se výrazně změnily. "Činnost všech nezávislých organizací byla buď přerušena nebo cílevědomě a systematicky omezována nebo zcela podřízena příslušným státním orgánům" (Duben, 1996, s. 94).

Podobná situace zavládla i po roce 1948, kdy došlo ke komunistickému převratu v Československu. Řada neziskových organizací přerušila svou činnost a subjekty v tomto sektoru podléhaly důsledné státní kontrole. "Neziskové soukromé organizace, které poskytovaly veřejně prospěšné služby, byly nahrazeny zcela státními rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi" (Rektořík a kol., 2007, s. 33). Je patrné, že soukromé

subjekty v neziskovém sektoru zažívaly těžké časy. Ačkoli se během totalitního režimu objevovaly náznaky uvolňování vztahů, tak v žádném případě nelze hovořit o optimálních podmínkách pro rozvoj neziskového sektoru.

Rok 1989 však přinesl další změnu - pád komunistického režimu umožnil větší svobodu sdružování. "Po sametové revoluci v roce 1989 vznikla řada specifických nevládních organizací, které zaměřují svou činnost především na ty oblasti potřeb a zájmů občanů, jež státní orgány, ale ani podnikatelská sféra nemůže svou činností plně a kvalitativně uspokojit" (Duben, 1996, s. 95). S tímto názorem lze souhlasit, neboť je možné najít takové oblasti, které mohou být státem i podnikatelskou sférou opomíjeny (zdravotnictví, ekologie apod.).

"Současnost svobody sdružování v ČR je poznamenána především adaptací celé společnosti na tržní podmínky, ve kterých vše co není ziskové je ztrátové, a neziskové organizace si proto v těchto podmínkách musí tvrdě prosazovat své místo, svůj prostor, svoje opodstatnění" (Rektořík a kol., 2007, s. 34). Přejechod na tržní podmínky byl provázen ekonomickými problémy (např. vysoká inflace) a svobodu sdružování určitě ovlivnil. Z hlediska financování je potřeba konstatovat, že nestátní neziskové organizace by měly důkladně zvažovat, jaké projekty budou realizovat. V podmínkách tržního hospodářství musí umět získávat finanční prostředky od široké veřejnosti, a to nejenom v době, kdy dojde k hospodářským problémům v dané zemi. Dalším úskalím je konkurenční boj mezi subjekty neziskového sektoru, a tak je vhodné zvolit správnou strategii. V průběhu devadesátých let bylo potřeba vytvořit zákony, které by upravovaly činnost subjektů neziskového sektoru.

1.2 Neziskový sektor a jeho charakteristika

Na úvod této kapitoly bude uvedeno několik pohledů na neziskový sektor z pohledu odborné literatury.

R. Duben (1996, s.55) s odvoláním na D.R. Younga uvádí: "Organizaci můžeme chápat jako veřejně prospěšnou tehdy, když jí příslušné právní normy neumožňují fungovat v ekonomických procesech s běžnou úrovní tvorby zisku jako základním cílem organizace." Z této citace je zřejmé, že ziskové kritérium není zásadní u těchto subjektů a jejich činnost se zaměřuje na jiné cíle (např. maximalizace spokojenosti mentálně postižených dětí).

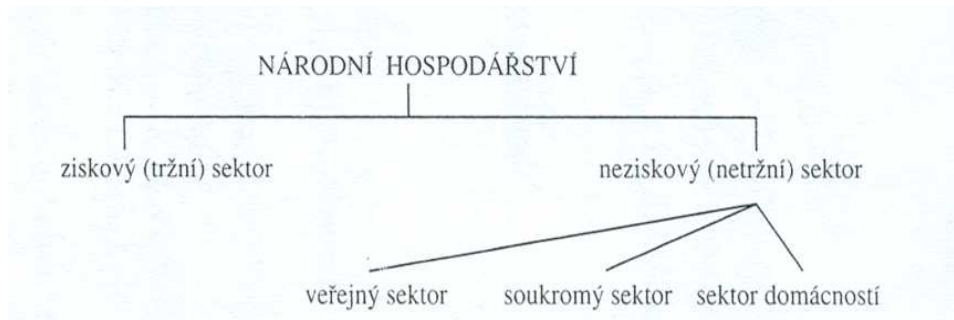
Tento autor také nabízí definici W. Hasitschka: "Veřejně prospěšné organizace jsou takové organizace, jejichž základním cílem je realizace zboží a služeb nebo realizace transferu" (Duben, 1996, s. 56). S definicí by se dalo souhlasit, neboť transferová činnost je u těchto organizací poměrně častá. Realizace zboží a služeb také patří k důležitým cílům neziskových organizací.

R. Duben označuje neziskový sektor jako "třetí sektor národního hospodářství" a na problematiku má podobný pohled jako zmiňovaní zahraniční autoři. "Sektor neziskových, veřejně prospěšných organizací (třetí sektor národního hospodářství), představuje významnou součást ekonomiky rozvinutých zemí, který formou produktivních činností, zejména produkcí služeb pro speciální skupiny obyvatelstva, realizuje naplňování úkolů spojených zejména s řešením různých projevů tržního selhání. Hlavním úkolem a cílem organizací působících v tomto sektoru není vytváření zisku, ale zabezpečování služeb pro obyvatelstvo" (Duben, 1996, s. 55).

"Neziskový sektor tvoří organizace, které jsou založeny na jiných motivech, než je zisk. Veškeré případné zisky (přebytky) vkládají zpět do své činnosti. Neziskové organizace nemusí bezprostředně souviset s veřejným sektorem. V případě, že zřizovateli jsou soukromé fyzické nebo právnické osoby, pak hovoříme o tzv. nevládních neziskových organizacích (NNO)" (Synek a kol., 2006, s. 393). Podobně jako v předešlé definici je zmíněno kritérium zisku, které v tomto sektoru opravdu není rozhodující. Lze souhlasit s názorem, že neziskové organizace mohou vznikat i v soukromém sektoru.

"Z hlediska principu financování je možné členit národní hospodářství podle schématu uvedeného na obrázku 1" (Rektořík a kol., 2007, s. 13).

Obr. č. 1: Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: Rektořík a kol., 2007, s. 13

"Švédský ekonom Victor A. Pestoff používá pro znázornění rozdělení národního hospodářství na výše uvedené čtyři sektory plochu trojúhelníku, do kterého jsou postupně zakreslovány základní bloky, které následně vytváří ony čtyři sektory" (Rektořík a kol., 2007, s. 14). Na druhém obrázku je patrné, že národní hospodářství lze dělit ze tří úhlů pohledu - formální/neformální sektor, ziskové/neziskové organizace, veřejné/soukromé organizace.

Obr. č. 2: Členění národního hospodářství podle Pestoffa

Zdroj: Rektořík a kol., 2007, s. 16

Podle odborné literatury (Hamerníková, 2000, s. 42 - 43) je možné definovat veřejný sektor (státní a municipální) a nestátní neziskový (non-profit) sektor na základě:

- klíčových subjektů, rozhodujících o zaměření činností zahrnovaných do jejich oblastí, o jejich rozsahu, způsobu produkce a poskytování výsledných produktů (statků)
- funkční charakteristiky, tj. podle toho, zda jde o činnosti alokačního nebo redistribučního charakteru
- oblastí, odvětví či oborů ekonomických činností, zahrnovaných nejčastěji do těchto sektorů
- vlastnictví institucí (organizací apod.) zde působících
- způsobu financování institucí, činností, nebo zde realizovaných programů
- míry (stupně) jejich závislosti na dotacích z veřejné rozpočtové soustavy
- prostorového rozmístění jejich organizací
- apod.

Toto jsou důležité charakteristiky, kterými lze vymezit neziskový sektor. Již dříve bylo naznačeno, že shodným znakem neziskových organizací je "především zaměření jejich primárních činností a cíle, které jimi sledují - totiž veřejný prospěch buď pro jejich členy, nebo pro celou společnost" (Hamerníková, 2000, s. 124). Na tomto principu fungují občanská sdružení, nadace, obecně prospěšné společnosti a jiné subjekty neziskového sektoru.

Co se týče pracovní síly, tak by bylo důležité uvést, jaký typ zaměstnanců převládá v těchto organizacích. "Pro strukturu pracovní síly ve veřejně prospěšných organizacích jsou charakteristické především tyto rysy a znaky: zaměstnanci těchto organizací se rekrutují dost často z menšinových, etnických skupin obyvatelstva, a z příjmově slabších skupin obyvatelstva, značný počet pracovníků organizací pracuje dobrovolně bez pravidelné odměny za vykonanou práci, mezi pracovníky převažují ženy a zaměstnanci veřejně prospěšných organizací mají zpravidla poměrně vysoké vzdělání všeobecného charakteru" (Duben, 1996, s. 68).

Skutečnost, že velká část pracovníků pochází z menšinových, etnických skupin je dána také tím, že v jejich okolí dochází k různým problémům a oni se snaží je řešit

prostřednictvím neziskových organizací. Dobrovolná práce bez pravidelné odměny souvisí s tím, že se této činnosti zpravidla věnují ve svém volném čase a získávají hlavní příjmy z jiné činnosti. Peněžní odměny nevyžadují, neboť pomáhají za účelem vykonání dobra pro společnost. Většinu pracovníků tvoří ženy, což je možné zdůvodnit tím, že muži spíše inklinují k ziskovému sektoru s vidinou velkého výtěžku. Středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní lidé se angažují v neziskových organizacích mimo jiné proto, že se chtějí podílet na různých projektech těchto subjektů ve svém volném čase.

"Přirozené vnitřní prostředí neziskové organizace je závislé na mnoha faktorech. V první řadě na rozsahu dotací, na veřejném mínění a na činnosti vlády, na možnostech nebo nežádoucnosti podnikání, na práci dobrovolných pracovníků, na schopnosti manažerského týmu a na výkonnosti organizace" (Duben, 1996, s. 124).

Výše uvedené faktory je možné považovat za vhodně zvolené. Rozsah dotací se liší podle zaměření organizací. Podpora veřejnosti často souvisí s marketingovou strategií subjektů neziskového sektoru, neboť lidé často zvažují, kam věnují své finanční prostředky, a rádi podpoří smysluplné projekty. Manažerské schopnosti týmu a výkonnost organizace jsou spjaty s ekonomickými záležitostmi a také představují důležité faktory.

"I když při stanovení kritérií měření výkonnosti a výsledků činnosti je možné se dopouštět určitých chyb a kritéria nemusí být dost přesná, to, co by však u kritérií nemělo chybět v žádném případě, je jejich jasnost a srozumitelnost pro každého pracovníka organizace" (Duben, 1996, s. 142).

Správná interpretace kritérií měření je nesmírně důležitá, neboť by nemělo docházet ke špatnému pochopení. Měřítko hodnocení mohou být různá, nicméně "za základní hodnotící ukazatele je možné považovat např. tyto: efektivnost, účelnost, hospodárnost, rozsah a kvalitu přínosu organizace, rovnost a spravedlnost, ekonomická racionálnost a politická racionálnost" (Duben, 1996, s. 64).

Nejvyšší představitelé organizace by si měly uvědomit, že porozumění ze strany zaměstnanců souvisí s organizační strukturou. "Snad nejdůležitějším úkolem vedoucích pracovníků neziskových organizací je, aby vybudovali takovou organizaci, která by byla založena na co nejširších informacích a nejlepších komunikacích a nikoliv na hierarchických vztazích" (Duben, 1996, s. 141). Příliš rozvětvená organizační struktura může způsobit, že bude nepřehledná pro zaměstnance a že se zhorší komunikace mezi lidmi v organizaci.

1.3 Důvody pro existenci neziskového sektoru

Dříve než budou popsány subjekty neziskového sektoru, je potřeba uvést hlavní důvody pro vznik tohoto sektoru. Důležitým aspektem může být láska k lidem a s ní spojená ochota pomáhat.

"Se současnou neziskovou organizací ale spíše souvisí pojem filantropie. Toto slovo označující obecně lásku k lidem pochází z řečtiny (philanthropos). Filantropie, tedy snaha pomoci motivovaná (obecně) láskou k bližnímu dnes nachází vyjádření v neziskových aktivitách" (Rektořík a kol., 2007, s. 26). Dá se souhlasit s názorem, že filantropie je jednou z příčin, proč se subjekty angažují v dobrovolné činnosti.

Dalšími důvody mohou být např. snaha o zviditelnění, možnost pracovat v netržním sektoru, daňové úlevy atd. "Všeobecným důvodem pro vznik organizací třetího sektoru se uvádí skutečnost, že státem poskytované služby nejsou uspokojivé nebo svým rozsahem nestačí" (Duben, 1996, s. 92). Není možné očekávat, že stát je schopen svými službami uspokojit všechny obyvatele České republiky. Vzniká prostor, který se snaží zaplnit neziskové organizace, což je důležitým argumentem pro jejich existenci.

"Tam, kde je třeba však uspokojit specifické potřeby, ať již marginálního charakteru pro ekonomicky slabší skupiny obyvatel nebo naopak potřeby vyššího typu a kvality pro náročné občany, je činnost nestátních organizací většinou efektivnější a podstatně pružnější v reakci na rychlé uspokojování těchto potřeb" (Duben, 1996, s. 93). Tato citace opět souvisí s úlohou státu. Neziskové organizace se zpravidla zaměřují na určitou oblast, kde dokáží být velice efektivní (dobročinné programy, humanitární činnost atd.). Mohou se soustředit výhradně na tuto problematiku a získat zaměstnance, kteří budou pracovat pro organizaci a kteří se budou starat o to, aby se finanční prostředky dostaly tam, kde jsou potřeba. Stát nebývá tolik efektivní, neboť má mnohem širší okruh působnosti.

"Někdy se jako argument pro vytváření podniků a organizací ve veřejném sektoru používá tvrzení, že soukromé podnikání z hlediska společenských sociálně - ekonomických cílů není dostatečně mobilizujícím faktorem pro využívání všech možností (např. produkčních a investičních, využívání lidského potenciálu, který je k dispozici apod.), které jsou v dané společnosti k dispozici" (Duben, 1996, s. 23). S podobnou argumentací lze souhlasit, neboť lidské chování se neřídí výhradně vidinou zisku. Řada lidí se chce angažovat i jiným způsobem, a to dobročinnou činností, která v nich vyvolává pocit užitečnosti.

Podle odborné literatury je možné porovnat důvody pro existenci neziskového a ziskového sektoru.

"U tzv. neziskového nestátního (non-profit) sektoru je argumentace ve prospěch jeho existence o něco snazší, neboť tady fungují dobrovolná rozhodnutí jednotlivců či skupin, rozhodujících se v rámci svého vlastního času, aktivit, důchodů a majetku; tedy ne za prostředky daňových poplatníků" (Hamerníková, 2000, s. 44). Důležitým faktorem je dobrovolnost rozhodnutí. Ten, kdo chce pracovat v neziskovém sektoru, činí tak z vlastní vůle, neboť není povinen vstupovat do neziskových organizací. Důvody, proč se lidé angažují v těchto subjektech, mohou být různé (pomoc druhým, rozvoj volnočasových aktivit).

Organizace neziskového sektoru se mohou potýkat s problémy, protože "o tuto oblast nemá soukromé podnikání zpravidla velký zájem z důvodu malé nebo žádné ziskové motivace" (Duben, 1996, s. 15). Ziskové kritérium se sice stalo hnacím motorem, ale důležitým aspektem je i obraz v očích veřejnosti. Velké firmy často zřizují nadace a podílejí se na dobročinné činnosti, a to nejenom z důvodu zlepšení mediálního obrazu. Řada manažerů považuje za správné, aby se firmy účastnily projektů, které pomáhají různým skupinám spoluobčanů.

Někteří autoři se také zamýšlí nad tím, proč stát podporuje existenci a lepší prosperitu neziskových organizací.

Všeobecně řečeno, existují tři pádné důvody pro tato opatření státu (Duben, 1996, s. 80):

- neziskové organizace snižují výdaje státu o výdaje, které by jinak musel nést sám
- poskytování takových výhod státem je společensky efektivní, protože představují dodatečné přínosy pro společnost
- poskytování takových výhod je nezbytné proto, že umožňují neziskovému sektoru, jako objektivně prospěšnému sektoru vůbec prosperovat ve smíšené tržní ekonomice

Tato tři kritéria je možné interpretovat následovně: snížení výdajů, společenská efektivnost, konkurenceschopnost ve smíšené tržní ekonomice.

Zajímavý pohled na existenci neziskového sektoru přináší úvaha o demokracii.

"Nevládní občanské organizace představují ve společnosti určitý mechanismus fungující jako včasné varování všude tam, kde jsou ohroženy základní demokratické principy ať již v rámci jednotlivé země nebo i mimo ni" (Duben, 1996, s. 89). V úvodu práce bylo zmíněno, že se neziskovým organizacím příliš nedaří v totalitních systémech. Dá se říci, že fungují jako "ostrůvky" demokracie. Jejich přínos je i v tom, že se angažují v oblastech, kde dochází k porušování lidských práv.

1.4 Financování neziskových organizací

Analýza příjmů a výdajů patří mezi nezbytné činnosti každého nepodnikatelského subjektu. V rámci strategie je potřeba se zaměřit na získávání finančních prostředků.

"Po založení neziskové (především soukromé) organizace, bývá zpočátku jediným zdrojem "jen" lidské nadšení a dobrovolná práce. Velmi brzy však každá organizace zjistí, že pokud chce pracovat dobře a profesionálně, nezbyvá než svou činnost zabezpečit i finančně" (Rektořík a kol., 2007, s. 93). S tímto tvrzením se nedá moc polemizovat. Lidé, kteří chtějí založit neziskovou organizaci, mají určitou vizi a snaží se ji uvést do praxe. Důkladné promyšlení všech možných problémů spojených s rozvojem nepodnikatelského subjektu si uvědomují snad všichni zakladatelé, nicméně finanční stránka věci je v praxi může překvapit. Úspěšná organizace se vyznačuje tím, že je schopna získávat dostatečné množství finančních prostředků.

J. Rektořík rozděluje zdroje financování neziskových organizací do těchto hlavních skupin (Rektořík a kol., 2007, s. 93):

- členské příspěvky
- příspěvky státního a územních rozpočtů, fondů a nadací (většinou v podobě grantů)
- dary od občanů a firem
- tržby z vlastní činnosti

Prvním zdrojem financování jsou členské příspěvky.

"U neziskových organizací, které jsou konstituovány na členském principu, tj. především občanská sdružení, profesní komory, politické strany i některé církve a náboženské společnosti, družstva, tvoří členské příspěvky pravidelný, předem plánovaný finanční zdroj" (Rektořík a kol., 2007, s. 95). Důvodem, proč k tomu dochází, je skutečnost, že v řadě těchto subjektů se finanční prostředky věnují k podpoře svých členů. Nejvíce se to zřejmě projevuje u občanských sdružení, jejichž předmětem činnosti jsou poměrně často aktivity, které bývají uskutečňovány ve volném čase svých členů.

Do druhého zdroje financování se mohou zařadit příspěvky státního a územních rozpočtů, fondů a nadací. Subjekty neziskového sektoru jsou spojeny s veřejnými rozpočty, a to několika způsoby.

"Vazba těchto neziskových non-profitních organizací na veřejnou rozpočtovou soustavu může být dvojího druhu:

- přímá, kdy těmto organizacím jsou poskytovány granty, dotace, finanční výpomoci apod. z některého z veřejných rozpočtů či z tzv. parafiskálních fondů (dotace mohou mít různý charakter);
- nepřímá, kdy poskytování sponzorských prostředků nebo darů od ziskových subjektů či jednotlivců je ovlivněno daňovým zákonodárstvím, a to jak pokud jde o dárce - sponzory a donátory, tak i pokud jde o příjemce" (Hamerníková, 2000, s. 60).

Granty a dotace získávají např. nadace, zatímco politické strany mohou obdržet finanční prostředky mimo jiné za příznivý volební výsledek.

Mezi třetí zdroj financování patří dary od občanů a firem.

"Individuální dárce se i pro neziskové organizace stávají stále zajímavějším zdrojem peněz a jen na nich záleží, zdali se jim podaří je oslovit a získat pro spolupráci" (Rektořík a kol., 2007, s. 94 - 95). V některých případech se stává, že tito dárce věnují neziskovým organizacím i několik milionů Kč (soukromé finanční prostředky, dědictví atd.). "V současné době by se však veřejně prospěšné organizace měly zaměřovat na plánovité vytváření okruhu příznivců, kteří jsou ochotni organizaci plynule a dlouhodobě finančně podporovat" (Duben, 1996, s. 133). Tito dárce jsou nepostradatelní zejména v období hospodářských problémů, neboť řada lidí se zaměřuje na své výdaje a důkladně si promýšlí, jakým způsobem vynaloží své finanční prostředky.

"Výše darů se liší podle majetku dárce, jeho věku, vzdělání, pohlaví, etnického zázemí, životní filozofie a jiných charakteristik" (Duben, 1996, s. 151). Rozdělení dárců podle těchto skupin vykazuje určité rozdíly. Individuálně ale může docházet k zajímavým případům, když např. "chudý" vlastník domu v závěti odkáže svou nemovitost za několik milionů Kč pro účely neziskové organizace.

"Malé neziskové organizace získávají prostředky především od bohatých jednotlivců. Velké veřejně prospěšné organizace pak čerpají ze všech potenciálních zdrojů a vytvářejí příslušnou exekutivu odpovědnou za každý jednotlivý trh" (Duben, 1996, s. 151). S touto citací by se dalo souhlasit. Malé subjekty se zaměřují na určitý segment, spoléhají na charakteristickou skupinu dárců a zpravidla nemají tolik pracovníků, kteří by sháněli finanční prostředky z různých zdrojů. Velké subjekty se mohou orientovat na více segmentů a mají dostatek řídicích pracovníků. V tomto porovnání je možné hledat jistou analogii s podnikovou sférou.

Čtvrtým zdrojem financování jsou tržby z vlastní činnosti.

"Sem lze zařadit jednak prodej vlastních výrobků (např. organizace provozuje chráněnou dílnu pro tělesně postižené či vlastní farmu, kde se pěstují zemědělské produkty) a každou další hospodářskou činnost (poradenství, kurzy, služby související s využitím výpočetní techniky atd.). Dále jsou to nejrůznější burzy, plesy, aukce, loterie a řada dalších akcí" (Rektořík a kol., 2007, s. 95). Poslední dobou se velké oblibě těší prodávání předmětů pro charitativní účely v ulicích měst. Výše výtěžku z prodeje vlastních produktů je také ovlivněna spoluprací s médii.

"Ekonomická nejistota veřejně prospěšných organizací a všeobecný pokles jejich schopností zabezpečovat si svoje budoucí finanční potřeby převážně z vlastních zdrojů podtrhuje nutnost získávání a využívání nezbytných informací o stavu a vývoji nákladů" (Duben, 1996, s. 166). Již bylo zmíněno, že analýza financování patří mezi nesmírně důležité činnosti v neziskových organizacích. To platí zejména v dnešní době, neboť hrozí, že v dalších letech opět přijdou hospodářské problémy.

V praxi se může stát, že nezisková organizace vykáže zisk. V tom případě je vhodné vědět, jak s ním naložit. "Zisk obecně-prospěšné společnosti nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně-prospěšných služeb, pro které byla společnost založena" (Hrdý, Klabeček, 2007, s. 29).

1.5 Kritéria členění neziskových organizací

Vzhledem k tomu, že různí autoři používají jiná kritéria členění, tak by bylo vhodné si vybrat koncepci od jednoho autora.

J. Rektořík (a kolektiv) uvádí třídění podle kritéria zakladatele, globálního charakteru poslání, právně organizační normy, způsobu financování a charakteristiky realizovaných činností (Rektořík a kol., 2007, s. 40).

Tyto skupiny jsou dále členěny, a to následovně (Rektořík a kol., 2007, s. 40 - 41):

Kritéria zakladatele

- organizace založené veřejnou správou, tj. státní správou, nebo samosprávou
- organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou
- organizace, jež vznikly jako veřejnoprávní instituce

Kritérium charakteru poslání

- organizace veřejně prospěšné
- organizace vzájemně prospěšné

Kritérium právně organizační normy

- organizace založené podle zákonů č. 218/2000 Sb. rozpočtová pravidla a č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- organizace založené podle ostatních zákonů platných pro neziskové organizace
- organizace založené podle zákona č. 513/1991 Sb. - obchodní zákoník a organizace s obdobným charakterem

Kritérium financování

- organizace financované zcela z veřejných rozpočtů
- organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů
- organizace financované z různých zdrojů
- organizace financované především z výsledků realizace svého poslání

Kritérium charakteristiky realizovaných činností

Ve vztahu k uvedeným činnostem lze neziskové organizace charakterizovat znaky:

- společnými pro všechny typy neziskových organizací
- společnými jen pro soukromé neziskové organizace

1.6 Typologie neziskových organizací

Vzhledem k tomu, že kritéria členění byla rozepsána z pohledu konkrétního autora, tak stejný postup bude uplatněn i u dělení organizací podle jednotlivých znaků.

V literatuře (Rektořík a kol., 2007, s. 42 - 43) je možné nalézt následující typologii:

- Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné
- Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné
- Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu a samosprávných územních celků
- Neziskové ostatní veřejnoprávní organizace
- Neziskové soukromoprávní organizace typu obchodních společností a jim podobných

1.6.1 Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné

Do této skupiny jsou řazeny tyto organizace - občanská sdružení, zájmová sdružení právnických osob, sdružení bez právní subjektivity a profesní komory (Rektořík a kol., 2007, s. 48 - 52).

1.6.1.1 Občanská sdružení

Na tento typ organizací se vztahuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Občané mají právo se svobodně sdružovat a k výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu. Tento zákon se nevztahuje na sdružování v politických stranách a politických hnutích, k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání, v církvích a náboženských společnostech. Občané mohou zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí atd. Sdružení vzniká registrací, přičemž návrh na registraci mohou podávat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let.

K návrhu připojí stanovy ve dvojím vyhotovení, v nichž musí být uvedeny:

- název sdružení
- sídlo
- cíl jeho činnosti
- orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení
- ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem
- zásady hospodaření

Návrh na registraci se podává ministerstvu vnitra České republiky. Pokud ministerstvo nezjistí důvod k odmítnutí registrace, provede do 10 dnů od zahájení řízení registraci.

Zánik sdružení:

- a) dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením,
- b) pravomocným rozhodnutím ministerstva o jeho rozpuštění,
- c) zrušením podle jiného právního předpisu

1.6.1.2 Zájmová sdružení právnických osob

Tyto organizací jsou upraveny v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, a to konkrétně § 20f až § 20j.

Tento zákon stanovuje, že k založení sdružení se vyžaduje písemná zakladatelská smlouva uzavřená zakladateli, nebo schválení založení sdružení na ustavující členské schůzi. Ke smlouvě nebo zápisu o ustavující členské schůzi musí být přiloženy stanovy a určení osob oprávněných jednat jménem sdružení, jež schválí zakladatelé nebo ustavující schůze.

Stanovy sdružení určí název, sídlo a předmět činnosti sdružení, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, orgány sdružení atd.

Sdružení je právnickou osobou, jež odpovídá svým majetkem za nesplnění svých povinností a nabývá právní způsobilosti zápisem do registru sdružení vedeného u krajského úřadu příslušného podle sídla sdružení. Zájmové sdružení právnických osob zaniká výmazem z registrace.

1.6.1.3 Sdružení bez právní subjektivity, tj. sdružení na základě smlouvy o sdružení osob

Na tato sdružení se vztahuje zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (§ 829 až § 841).

V tomto zákoně je uvedeno, že několik osob se může sdružit, aby se společně přičinily o dosažení sjednaného účelu. Sdružení nemají způsobilost k právům a povinnostem. Zákon také uvádí, že poskytnuté peníze nebo jiné věci určené podle druhu jsou ve spoluvlastnictví všech účastníků v poměru k jejich výši. Majetek, který byl získán při výkonu společné činnosti, se stává spoluvlastnictvím všech účastníků. Podíly na tomto majetku jsou stejné, pokud smlouva neurčí jinak. Účastníci jsou zavázáni společně a nerozdílně za své závazky vůči třetím osobám. Pokud rozhoduje většina hlasů, tak každý účastník má jeden hlas. Účastníkovi, který vystoupil nebo byl vyloučen, se vrátí věci vnesené do sdružení.

1.6.1.4 Profesionální komory

Čtvrtým typem organizací, které je možné zařadit do této skupiny, jsou profesionální komory. "V současném zákonodárství jde o organizace, které mají většinou povinné členství, mají charakter vzájemně prospěšných společností, ale u některých z nich se projevuje významně i prvek veřejné prospěšnosti" (Rektořík a kol., 2007, s. 51).

Některé příklady profesionálních komor jsou uvedeny v odborné literatuře: (Rektořík a kol., 2007, s. 51 - 52)

- Komora daňových poradců
- Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora
- Komora auditorů
- Česká advokátní komora
- Česká komora architektů, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
- Notářská komora ČR, Notářské komory
- Hospodářská komora České republiky, Agrární komora České republiky

Z těchto příkladů budou vybrány dvě organizace.

Komora daňových poradců je upravena zákonem č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky. Tento zákon popisuje poskytování právní pomoci a finančně ekonomických rad, dále vznik, postavení a působnost Komory daňových poradců České republiky. Daňové poradenství fyzické nebo právnické osobě poskytuje daňový poradce nebo hostující daňový poradce. Komora je právnická osoba, která sdružuje všechny daňové poradce. Má tyto orgány - valnou hromadu členů komory, presidium, dozorčí komisi, disciplinární komisi a zkušební komisi. Mezi působnost komory patří např. ochrana a prosazování zájmů daňových poradců v České republice.

Česká advokátní komora podléhá zákonu č. 85/1996 Sb., o advokacii. Komora je právnickou osobou, která je samostatnou stavovskou organizací všech advokátů a která vykonává veřejnou správu na úseku advokacie. Sněm je nejvyšším orgánem, přičemž všichni advokáti mají právo účastnit se sněmu. Představenstvo plní funkci výkonného orgánu a má 11 členů. Kontrolním orgánem je kontrolní rada, která má 54 členů.

1.6.2 Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné

Do této skupiny jsou řazeny následující subjekty (Rektořík a kol., 2007, s. 52 - 56):

- Obecně prospěšná společnost
- Nadace a nadační fondy
- Politické strany a politická hnutí
- Registrované církve a náboženské společnosti

1.6.2.1 Obecně prospěšná společnost

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, nejprve vymezuje obecně prospěšnou společnost. Jedná se o právnickou osobu, která veřejnosti poskytuje obecně prospěšné služby a jejíž zisk musí být použit na poskytování těchto služeb. Zakladatelem může být jak fyzická, tak právnická osoba. Společnost je založena podpisem zakladatelské smlouvy (listiny), a to všemi zakladateli. Společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Ředitel je statutárním orgánem, řídí její činnost a jedná jejím jménem. Správní rada má nejméně tři členy a počet členů musí být dělitelný třemi. Správní rada schvaluje rozpočet obecně prospěšné společnosti, řádnou a mimořádnou účetní závěrku atd.

Dozorčí rada plní funkci kontrolního orgánu. Je nejméně tříčlenná, přičemž počet jejích členů musí být dělitelný třemi. Mezi činnosti dozorčí rady patří např. přezkoumávání řádné a mimořádné účetní závěrky.

"OPS by měly fungovat především v sociální oblasti (stravování pro důchodce, sociální ústavy, penzióny pro důchodce apod.), ve zdravotnictví (léčebny pro dlouhodobě nemocné), ve školství a v kultuře (kina, muzea, galerie, divadla)"
(Rektořík a kol., 2007, s. 53).

1.6.2.2 Nadace a nadační fondy

Druhým typem soukromoprávních veřejně prospěšných organizací jsou nadace a nadační fondy, které se řídí zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.

Tyto subjekty jsou účelová sdružení majetku zřízená pro dosahování obecně prospěšných cílů. Jedná se o právnickou osobu. K dosahování účelu nadace používá výnosy z nadačního jmění a ostatní majetek, zatímco nadační fond používá všechny svůj majetek. Tyto subjekty se zřizují písemnou smlouvou, resp. zakládající listinou mezi zřizovateli, resp. zřizovatelem, anebo závětí. Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč. Nadace nebo nadační fond vzniká dnem zápisu do rejstříku.

Správní rada je statutárním orgánem, který spravuje majetek nadace nebo nadačního fondu, řídí činnost a rozhoduje o všech záležitostech. Musí mít nejméně tři členy, přičemž počet členů musí být dělitelný třemi, pokud není stanoveno jinak. Kontrolním orgánem v nadaci nebo nadačním fondu je dozorčí rada. Zřizuje se vždy, pokud nadační jmění nebo majetek nadačního fondu přesáhne 5 mil. Kč. Mezi její funkce patří kontrola správnosti účetnictví, přezkoumávání účetní závěrky apod.

Nadace nebo nadační fond nesmí - až na výjimky - podnikat vlastním jménem. Tyto subjekty vedou účetnictví podle zvláštních předpisů. Roční účetní závěrka nadace musí být ověřena auditorem. U nadačního fondu se roční účetní závěrka ověřuje za předpokladu, že úhrn celkových nákladů nebo výnosů vykazovaných nadačním fondem převyšuje 3 mil. Kč za kalendářní rok, nebo pokud majetek nadačního fondu je vyšší než 3 mil. Kč.

1.6.2.3 Politické strany a politická hnutí

Činnost těchto subjektů se řídí podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, který byl upraven zákonem č. 340/2000 Sb.

V úvodu je napsáno, že občané mají právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích.

Tento zákon se nevztahuje na sdružování občanů:

- v občanských sdruženích
- k výdělečné činnosti nebo zajištění řádného výkonu určitých povolání
- v církevních a náboženských společnostech

Strany a hnutí podléhají registraci a jejich členy mohou být pouze fyzické osoby starší 18 let. Jedná se o právnické osoby, které jsou odděleny od státu. Návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný výbor. Členské příspěvky člena nesmí přesáhnout 50 000 Kč za kalendářní rok.

Zákon dále stanovuje (§ 17), že strana a hnutí odpovídají za své závazky celým svým majetkem. Členové za závazky strany a hnutí ani neodpovídají, ani neručí.

Tyto neziskové organizace musí každoročně do 1. dubna předložit výroční finanční zprávu Poslanecké sněmovně. Strany a hnutí mají nárok na státní příspěvek za podmínek, které stanoví zákon.

1.6.2.4 Registrované církve a náboženské společnosti

Zákon č. 3/2002 Sb. se zabývá problematikou církví a náboženských společností.

Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena, přičemž každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru. V zákoně je dále uvedeno, že církev a náboženská společnost vzniká dobrovolným sdružováním fyzických osob a stává se právnickou osobou registrací. Návrh na její registraci podávají ministerstvu nejméně tři fyzické osoby, které dosáhly věku 18 let, mají způsobilost k právním úkonům a jsou občany České republiky nebo cizinci s trvalým pobytem v České republice. Registrovaná církev a náboženská společnost nebo svaz církví a náboženských společností zaniká jako právnická osoba dnem jejího výmazu z rejstříků.

1.6.3 Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu, krajů, obcí

Odborná literatura (Rektořík a kol., 2007, s. 56 - 62) vymezuje neziskové subjekty, které patří do této skupiny:

- Organizační složka státu
- Organizační složky územních samosprávných celků (kraje, obce)
- Příspěvková organizace státu
- Příspěvková organizace územních samosprávných celků
- Kraje
- Obce
- Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM)

Z těchto typů budou popsány čtyři organizace.

1.6.3.1 Organizační složka státu

Tyto subjekty jsou upraveny zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Zákon uvádí, co se řadí mezi organizační složky státu - ministerstva a jiné správní úřady, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Kancelář Veřejného ochránce práv, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky atd.

Organizační složka není právnickou osobou, ale je účetní jednotkou, pokud tak určí předpis nebo zákon. Pravidla financování jsou upravena zvláštními právními předpisy. Tato organizace hospodaří s prostředky státního rozpočtu, které jí zpravidla stanoví správce kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly. Rozpočet může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, případně stanovenými zákonem, kterým byla zřízena. Organizační složka státu sestavuje rozpočet příjmů a výdajů v členění podle rozpočtové skladby.

Organizační složka státu tvoří tyto peněžní fondy:

- rezervní fond
- fond kulturních a sociálních potřeb

1.6.3.2 Příspěvková organizace státu

Problematika těchto organizací je také řešena v zákonu č. 218/2000 Sb.

Podle § 53 tohoto zákona, příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu pouze v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále příspěvková organizace hospodaří s prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí apod. Hlavní činnost je vymezena zřizovateli příspěvkové organizace zvláštním zákonem a vykonávána příspěvkovou organizací.

Příspěvková organizace tvoří tyto peněžní fondy:

- rezervní fond
- fond reprodukce majetku
- fond odměn
- fond kulturních a sociálních potřeb

1.6.3.3 Kraje

Zákon č. 129/2000 Sb. je zaměřen na kraje, resp. krajská zřízení.

Na základě tohoto zákona je kraj definován jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem. Zastupitelstvo se skládá z členů zastupitelstva. Jejich počet se liší podle počtu obyvatel v kraji - 45 členů (do 600 000 obyvatel), 55 členů (nad 600 000 do 900 000 obyvatel) nebo 65 členů (nad 900 000 obyvatel).

Zasedání zastupitelstva je veřejné. Rada je výkonným orgánem kraje a při výkonu své působnosti odpovídá zastupitelstvu. Radu tvoří hejtman, náměstek (náměstci) hejtmana a další členové rady. Počet členů rady se liší podle počtu obyvatel v kraji - 9 členů (do 600 000 obyvatel) nebo 11 členů (nad 600 000 obyvatel). Hejtman zastupuje kraj navenek a je volen zastupitelstvem z řad svých členů.

1.6.3.4 Obce

Zákon č. 128/2000 Sb. se zaměřuje na problematiku obcí.

Podle tohoto zákona je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Jedná se o veřejnoprávní korporaci s vlastním majetkem, která pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. V zákoně je uvedeno, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce a dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města a dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu.

Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

Zastupitelstva mohou mít 5 až 15 členů (do 500 obyvatel), zatímco u největších obcí (nad 150 000 obyvatel) je počet 35 až 55 členů. Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce (§ 99). Tento zákon se nevztahuje na hlavní město Prahu.

1.6.4 Ostatní neziskové veřejnoprávní organizace

Jedná se o čtvrtou skupinou neziskových subjektů.

Do této skupiny organizací lze zařadit (Rektořík a kol., 2007, s. 65 - 69):

- Český rozhlas a Česká televize
- Státní podnik
- Vysoká škola
- Státní fondy
- Česká národní banka
- Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

V další části práce budou popsány čtyři z těchto subjektů.

1.6.4.1 Český rozhlas a Česká televize

Český rozhlas se řídí zákonem č. 484/1991 Sb.

Zákon stanovuje, že tato instituce se sídlem v Praze je právnickou osobou, která hospodaří s vlastním majetkem. Český rozhlas veřejnosti poskytuje tvorbu a šíření rozhlasových programů, přičemž mezi hlavní úkoly patří např. poskytování objektivních a všestranných informací. Rada Českého rozhlasu je devítičlenný orgán, který kontroluje činnost Českého rozhlasu. Do její působnosti např. patří jmenování generálního ředitele, schvalování rozpočtu atd. Dozorčí komise je poradním orgánem Rady a sleduje využívání finančních prostředků. Generální ředitel plní funkci statutárního orgánu. Finančními zdroji Českého rozhlasu jsou hlavně rozhlasové poplatky a příjem z vlastní podnikatelské činnosti.

Česká televize podléhá zákonu č. 483/1991 Sb.

Tato právnická osoba také sídlí v Praze. Zákon č. 483/1991 Sb. a zákon č. 484/1991 jsou velice podobné, ale mají i podstatné rozdíly. Česká televize poskytuje tvorbu a šíření televizních programů. Tato instituce také zřizuje Radu, která vykonává kontrolní činnost, nicméně počet jejích členů je patnáct (na rozdíl od Českého rozhlasu). Nejdůležitějším příjmem České televize jsou televizní poplatky.

1.6.4.2 Státní podnik

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, se zabývá problematikou těchto neziskových subjektů.

Tento zákon definuje státní podnik jako právnickou osobu provozující podnikatelskou činnost s majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Podnik má právo hospodařit s majetkem státu a nemá vlastní majetek. Zakladatelem je stát, přičemž funkci vykonává ministerstvo. Podniky jsou zakládány k uspokojování významných celospolečenských, strategických nebo veřejně prospěšných zájmů a neručí za závazky státu. Založení státního podniku probíhá prostřednictvím zakládací listiny a vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Statutárním orgánem je ředitel, který řídí podnik a je zpravidla jmenován ministrem. Dozorčí rada schvaluje koncepci rozvoje podniku. Podle § 18 musí být účetní závěrka ověřena auditorem. Státní podnik vytváří rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb.

1.6.4.3 Vysoká škola

Na tyto subjekty se zaměřuje zákon č. 111/1998, o vysokých školách.

Vysoké školy jsou v tomto zákoně považovány za vrcholná centra vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti. Mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti. Jedná se o právnickou osobu, která nabízí různé typy studijních programů (bakalářský, magisterský, doktorský). Vysoké školy se dělí na univerzitní a neuniverzitní. Další dělení je následující: veřejná, soukromá a státní. Zákon uvádí, že samosprávnými akademickými orgány veřejné vysoké školy je akademický senát, rektor, vědecká/umělecká/akademická rada a disciplinární komise.

Rektor, který je v čele veřejné vysoké školy, jedná a rozhoduje o věcech školy. Rozpočet se sestavuje na kalendářní rok a nesmí být sestavován jako deficitní.

Podle § 19 mezi majetek veřejné vysoké školy patří věci, byty a nebytové prostory, práva a jiné majetkové hodnoty. Studijní program podléhá akreditaci, kterou uděluje ministerstvo.

1.6.4.4 Česká národní banka

Na tuto instituci se vztahuje zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

Pro účely tohoto zákona se jedná o ústřední banku České republiky a orgán vykonávající dohled nad finančním trhem. Česká národní banka je právnickou osobou sídlící v Praze. Jejím hlavním cílem je péče o cenovou politiku a jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství. Českou národní banku tvoří ústředí se sídlem v Praze, pobočky a účelové organizační jednotky (§ 4).

Nejvyšším řídicím orgánem je bankovní rada, která určuje měnovou politiku a rozhoduje o zásadních opatřeních. Mezi její členy patří guvernér, 2 viceguvernéři a další 4 členové bankovní rady. Česká národní banka dále stanovuje režim kurzu české měny, vyhlašuje její kurz, spravuje měnové rezervy atd. Na základě § 47, Česká národní banka hospodaří podle rozpočtu, který musí být členěn tak, aby z něj byly zřejmé výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz České národní banky. Roční zpráva o výsledku hospodaření je předkládána Poslanecké sněmovně k projednání (nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku).

1.6.5 Neziskové organizace typu obchodních společností (a.s., s.r.o., družstvo) a jim podobných

Do této skupiny neziskových organizací se podle autorů řadí organizace typu obchodních společností a společenství vlastníků bytových jednotek (Rektořík a kol., 2007, s. 69).

1.6.5.1 Organizace typu obchodních společností

Definice této organizace je uvedena v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Podle § 56 je obchodní společnost právnickou osobou založenou za účelem podnikání, nestanoví - li právo Evropských společenství či zákon jinak. Společnostmi jsou veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Obchodní zákoník dále upravuje založení společnosti, základní kapitál, vklad společníka, vznik společnosti, rezervní fond atd.

"Skutečnost, že organizace pracuje na neziskových principech musí být uvedena v zakládacích listinách, které jsou uloženy u příslušného rejstříkového soudu a veřejně přístupné" (Rektořík a kol., 2007, s. 69).

1.6.5.2 Společenství vlastníků bytových jednotek

Problematika bytových jednotek je řešena v zákoně č. 72/1994 Sb., který byl následně změněn zákonem č. 103/2000 Sb.

Na základě § 1 se tímto zákonem upravuje spoluvlastnictví budovy, u něhož spoluvlastník budovy je vlastníkem bytu nebo nebytového prostoru jako prostorově vymezené části budovy a zároveň podílovým spoluvlastníkem společných částí budovy. Zákon také upravuje vznik spoluvlastnictví budovy, práva a povinnosti vlastníků atd.

V další části jsou vymezeny základní pojmy (budova, byt, nebytový prostor apod.). Společenství vlastníků jednotek je právnická osoba, která je způsobilá vykonávat práva a zavazovat se ve všech věcech spojených se správou, provozem a opravami společných částí domu, popřípadě dalších činností. Zákon uvádí, že společenství vlastníků jednotek je osobou zapsanou do obchodního rejstříku. Podle § 11 musí společenství alespoň jednou ročně konat shromáždění.

2. Charakteristika vybraného nepodnikatelského subjektu - Nadace pro transplantace kostní dřeně

Pro účely diplomové práce byla vybrána Nadace pro transplantace kostní dřeně. Tento nepodnikatelský subjekt bude popsán z různých úhlů pohledu v této druhé části diplomové práce. Po úvodní charakteristice subjektu následuje pohled do historie nadace, která spadá až do roku 1992. V dalších kapitolách je popsána organizační struktura a cíle nadace. Závěr druhé části je věnován problematice transplantace kostní dřeně a také Českému národnímu registru dárců dřeně.

2.1 Základní údaje, historie nadace

V následujícím textu budou uvedeny informace o nadaci z obchodního rejstříku, ale také historický vývoj tohoto nepodnikatelského subjektu.

"Nadace pro transplantace kostní dřeně vznikla v roce 1992 s cílem vybudovat v České republice program dobrovolného dárcovství kostní dřeně a umožnit tak potřebným pacientům život zachraňující nepříbuzenské transplantace, které v té době byly u nás prakticky nedostupné"

(Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2009, s. 4).

Základní údaje

Název: Nadace pro transplantace kostní dřeně
Sídlo: 301 65 Plzeň, Na Roudné 123/212
Nadační jmění: 105 900 782 Kč
Identifikační č.: 453 33 378
Účel nadace: podpora rozvoje programu transplantací kostní dřeně
Datum zápisu: 18. listopadu 1998
Web: www.kostnidren.cz

Některé z těchto údajů byly čerpány z výroční zprávy nadace, jiné pocházejí z obchodního rejstříku a sbírky listin. Výše nadačního jmění v době vzniku činila 4 500 000 Kč, přičemž byla postupně zvyšována. Současná hodnota je 105 900 782 Kč a byla zapsána 7. března 2008.

Historie nadace

Nadace pro transplantace byla založena v roce 1992 za účelem vytvoření registru dobrovolných dárců kostní dřeně. Do skupiny lidí, která se podílela na jejím vzniku, patří jak lékaři, tak pacienti a jejich rodiny. Výroční zpráva uvádí, že v letech 1992 - 1998 byl registr nepříbuzných dárců kostní dřeně pod jednotnou organizací nadace, avšak od roku 1999 funguje jako samostatná obecně prospěšná společnost.

V roce 1992 byli osloveni odborníci jak z České republiky, tak ze zahraničí za účelem spolupráce s touto nadací. Centrální registr dárců kostní dřeně - CRDKD - byl založen 30. června 1992 a na jeho založení se podílelo 7 dárcovských center a HLA laboratoří. Došlo k zahájení osvětové činnosti a za pomoci sdělovacích prostředků byli nabíráni dárči kostní dřeně. První sbírky přinesly důležité finanční prostředky.

Postupně se rozvíjí spolupráce se zahraničními subjekty, neboť dochází k napojení na celosvětovou síť registrů Bone Marrow Donors WorldWide a nadace vstupuje do Světové asociace dárců dřeně. Koncem devadesátých let začínají výměny dření se zahraničními registry. V domácím prostředí je dosaženo dvou významných úspěchů, neboť je provedena první nepříbuzenská transplantace v České republice a je zapojeno osmé dárcovské centrum se sídlem v Brně.

V roce 1999 se osamostatňuje registr od nadace, přičemž dojde ke změně názvu na "Český národní registr dárců dřeně" (ČNRDD). Na počátku 21. století dochází ke zkvalitňování lékařských postupů a navíc je zahájen nábor dárců z etnických minorit. Deváté dárcovské centrum (Praha - Střešovice) je k registru přidruženo v roce 2002.

V letech 2005 - 2008 dochází k dalšímu rozvoji spolupráce. Odborníci na transplantaci kostní dřeně jsou zapojeni do mezinárodního výzkumu a přijíždějí zahraniční experti. ČNRDD se stává čtvrtým registrem na světě, který dostává akreditaci od Světové asociace dárců dřeně (WMDA). Počet registrovaných dárců stále roste, a to také díky spolupráci s médii.

Personální změny v nadaci se uskutečnily během roku 2010, neboť je vytvořena funkce ředitele/ředitelky nadace a odchází administrátorka projektů. V rámci prezentace nadace se připravuje změna grafické podoby časopisu Naděje. Na podzim 2011 se uskutečnil projekt na podporu dárcovství kostní dřeně s názvem "Zapište se někomu do života!", na kterém nadace spolupracovala s TV NOVA.

2.2 Organizační struktura

Nadace pro transplantace kostní dřeně vytváří dva statutární orgány.

Správní rada je tříčlenná, spravuje majetek a rozhoduje o všech záležitostech této nadace. Dozorčí rada je také tříčlenná a vykonává kontrolní funkci. Její zřízení vyplývá ze zákona, neboť nadační jmění této neziskové organizace činí 105 900 782 Kč.

Správní rada

- MUDr. Samuel Vokurka, Ph.D. (předseda)
- MUDr. Vladimír Koza (člen)
- JUDr. Jana Outlá (členka)

Dozorčí rada

- MUDr. Jana Navrátilová (předsedkyně)
- Mgr. Marie Helmová (členka)
- Jaroslav Poslední (člen)

Zaměstnanci

Nadace pro transplantace kostní dřeně zaměstnává dvě osoby (na začátku roku 2012).

Do této skupiny zaměstnanců se nepočítají ani členové statutárních orgánů, ani spolupracovníci nadace.

Zaměstnanci nadace:

- asistentka
- fakturantka (0,25 pracovního úvazku)

Funkce ředitelky byla vytvořena 1. července 2010 během personálních změn, ale na konci roku 2011 byla tato funkce zrušena.

Do 30. června 2010 zde pracovala administrátorka projektů (0,4 pracovního úvazku).

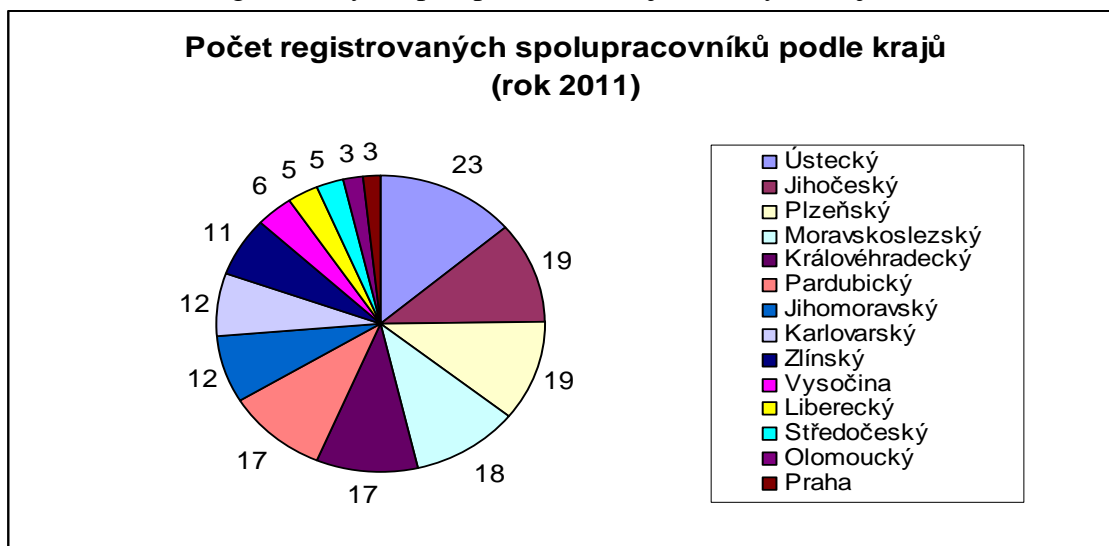
Spolupracovníci nadace

Podobně jako u jiných neziskových organizací je vítána činnost dobrovolníků. Nadace pro transplantace kostní dřeně spoléhá na pomoc od svých spolupracovníků, kteří pocházejí z různých krajů České republiky. Tyto spolupracovníky je možné rozdělit do několika skupin. Řada z nich má zkušenosti s transplantací kostní dřeně: jako pacienti, nebo jako rodinní příslušníci a přátelé pacientů. Někteří spolupracovníci jsou známé osobnosti, které využívají svého mediálního a celospolečenského vřhlasu, aby pomohli potřebným. V neposlední řadě je možné mezi dobrovolníky zařadit lidi, kteří pracují v jiném oboru, ale ve svém volném času se věnují charitativní činnosti. Činnost spolupracovníků je důležitá pro správné fungování nadace.

V roce 2006 byl vytvořen Klub přátel nadace, který sdružuje všechny spolupracovníky s cílem být inspirací pro ostatní občany. Tímto krokem dochází k lepší koordinaci dobročinných akcí v různých krajích, poznání spolupracovníků a jiných organizačních záležitostí.

V roce 2011 bylo celkem evidováno 170 registrovaných spolupracovníků. Jejich rozdělení podle krajů je zřejmé z následujícího grafu.

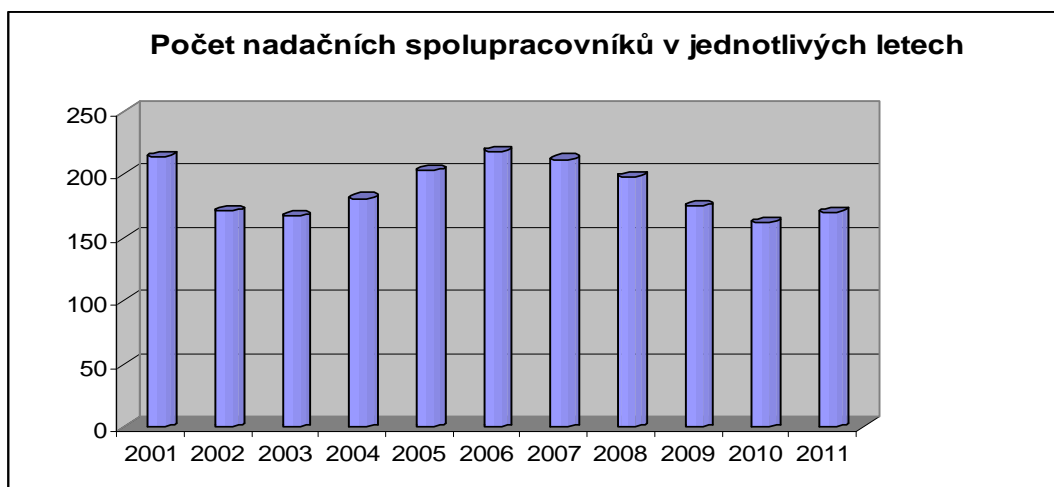
Obr. č. 3: Počet registrovaných spolupracovníků v jednotlivých krajích

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci údajů na webových stránkách nadace, 2012

Počet spolupracovníků nadace se mění, i když nedochází k výraznějším rozdílům mezi jednotlivými roky, jak ukazuje další graf.

Obr. č. 4: Počet spolupracovníků nadace za jednotlivé roky (2001 až 2011)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv a webových stránek nadace, 2012

Nejvíce registrovaných dobrovolníků pracovalo v roce 2006 a jejich počet byl 218. Nejméně jich bylo v roce 2003, kdy nadace měla 167 spolupracovníků.

Z grafu je zřejmé, že počet dobrovolníků sice kolísá, ale nedochází k významnému poklesu.

Klub přátel nadace je otevřený pro všechny lidi, kteří se chtějí angažovat v dobrovolné činnosti pro nadaci.

Je vhodné připomenout, že tento klub má tři pravidla:

- Vítán je každý člověk dobré vůle
- Členství v klubu nestojí žádné peníze, jen trochu vašeho času a ochoty
- Formu pomoci si každý vybere sám podle svého času a možností. Pomůže každá drobnost

(Webové stránky Nadace pro transplantace kostní dřeně - Klub přátel nadace, 2012)

Předtím než se člověk rozhodne spolupracovat s nadací, měl by si rozmyslet, jakým způsobem by chtěl pomoci.

Činnost dobrovolníků v Nadaci pro transplantace kostní dřeně lze rozdělit do skupin:

- distribuce tiskovin, osvětová činnost
- spolupráce při veřejných sbírkách a při akcích regionálního rozsahu
- nábor určitých skupin dárců kostní dřeně
- články v tisku
- hledání sponzorů atd.

Spolupracovníci se na pomoci podílejí různými způsoby. "Většina členů Klubu pomáhá v osvětové práci ve svém regionu při získávání nových dárců dřeně: šíří náborové letáky a osvětové materiály, spolupracují s regionálními transfuzními stanicemi, pořádají přednášky v rámci místních sdružení, podniků a škol, někteří jsou napojeni i na regionální média" (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2009, s. 8).

2.3 Spolupráce s médii

Tato činnost patří mezi klíčové aktivity, neboť sdělovací prostředky mají velký potenciál nalákat potenciální zájemce o transplantaci kostní dřeně.

Články o nadaci byly publikovány v novinách a časopisech, ale i v elektronických médiích. Rozhovory se zaměřovaly na pacienty, kteří podstoupili transplantaci kostní dřeně, a také se spolupracovníky nadace apod. V průběhu uplynulých let se objevovaly články o finanční podpoře Nadace pro transplantace kostní dřeně (plesy, autogramiády, koncerty a další akce).

Velká mediální pozornost však byla věnována charitativnímu projektu s názvem "Zapište se někomu do života!", na kterém nadace spolupracovala s TV NOVA. Hlavním cílem tohoto projektu byla snaha o zvýšení počtu dobrovolníků v Českém národním registru dárců kostní dřeně. Tato spolupráce probíhala na podzim roku 2011 a v období kampaně se na TV NOVA vysílaly spoty se známými osobnostmi.

Nadace pro transplantace kostní dřeně už v roce 2002 spolupracovala s TV NOVA a výsledkem této kampaně byl roční přírůstek nových dárců o pět tisíc. Důvody, proč je důležité mít velký počet dárců v registru, vysvětluje člen správní rady Nadace pro transplantace kostní dřeně: "Pořád platí, že každý čtvrtý nemocný svého dárce nenajde. To nelze přehlédnout, a proto potřebujeme zvýšit počet dobrovolníků zapsaných v registru dárců dřeně. U našich sousedů v Německu již vstoupily do registru téměř čtyři miliony osob, tj. každý dvacátý občan. U nás je to zatím jen každý dvoustý osmdesátý" (Naděje, 2011, s. 2). Procentuální zastoupení obyvatel v registru se výrazně liší, když porovnáme tyto dvě země. Projekty typu "Zapište se někomu do života!" pomáhají a v budoucnu by se měly nadále uskutečňovat.

Nadace pro transplantace vydává časopis "Naděje", a to dvakrát ročně. Je posílán registrovaným dárcům kostní dřeně, do zdravotnických zařízení (např. transfuzních stanic), spolupracovníkům nadace, ale také zájemcům o tuto problematiku. Jednotlivá čísla časopisu přinášejí aktuality z oblasti transplantace kostní dřeně, různé rozhovory na toto téma, setkání pacientů s dárce a další zajímavosti.

Účelem vydávání tohoto časopisu je také snaha získat menší finanční příspěvky od veřejnosti. V každém čísle jsou uvedeny způsoby, jak finančně pomoci této nadaci. Jedná se o dárcovskou SMS za 30 Kč, ale u větších příspěvků je vhodnější využít převod z účtu na účet.

Webové stránky nadace jsou rovněž důležité pro osvětovou činnost a nacházejí se na <http://www.kostnidren.cz>. Po zadání této adresy je možné se rozhodnout pro vstup na stránky Českého národního registru dárců dřeně, Nadace pro transplantace kostní dřeně nebo na hematologicko-onkologické oddělení Fakultní nemocnice v Plzni (přesměrování na webové stránky těchto subjektů je platné k lednu 2012). Vlastní stránky nadace jsou přehledné a přizpůsobeny pro snazší orientaci. Čtenáři najdou mnoho užitečných informací o fungování nadace, včetně seznamu akcí, které proběhnou nebo se již uskutečnily. Pro dodatečné informace mohou vyplnit formulář, který lze odeslat do kanceláře nadace. Dobrovolníci mají možnost stát se registrovanými spolupracovníky, pokud vstoupí do Klubu přátel.

2.4 Slavnostní večery, centrum U PRAMENŮ

Nadace pro transplantace kostní dřeně pořádá kulturní akce, na kterých se scházejí lidé, kteří jsou spjati s činností nadace. Mezi nejvýznamnější patří slavnost "Poděkování", která se koná na jaře v pražském Obecním domě. Tato společenská událost je věnována dobrovolníkům, kteří pomohli k záchraně pacientů, když podstoupili odběr kostní dřeně. Tito lidé jsou oceněni symbolickým dárkem za svůj odvážný čin. Slavnost Poděkování je vhodnou příležitostí pro setkání dárců s pacienty, i když se setkávají jen ve výjimečných případech. Na předávání ocenění jsou pozváni i patroni nadace, mezi které patří Ing. Livia Klausová, Mons. PhDr. Miloslav Vlk a Jiřina Jirásková. V průběhu večera jsou uděleny výroční ceny nadace. Jedna z nich se dává sponzorovi, který poskytne největší finanční dar, zatímco druhá cena se uděluje za významnou nemateriální pomoc.

Centrum U PRAMENŮ slouží jako zázemí pro nemocné, podstupující transplantace kostní dřeně, poskytuje ubytování zdarma pro příslušníky pacientů a další služby nemocným v rekonvalescenci (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2009). Plán na vybudování ubytovacího a vzdělávacího centra vznikl na přelomu tisíciletí, ale cesta k realizaci nebyla jednoduchá. Po zakoupení nemovitosti v blízkosti plzeňské Fakultní nemocnice došlo ke koupi přilehlého pozemku, včetně rekonstrukce a dostavby nemovitosti. Toto centrum bylo otevřeno 30. července 2007 a je určeno k více účelům. Nejdůležitějším úkolem tohoto centra je poskytování bezplatného ubytování rodinných příslušníků pacientů, kteří jsou dlouhodobě hospitalizováni v nemocnici. Bezplatný pobyt je zajištěn i pacientům v rekonvalescenci, kteří dojíždějí na pravidelné kontroly.

Programy vzdělávání se uskutečňují v konferenčních prostorách. Hlavní náplní těchto programů jsou vzdělávací přednášky pro lékaře, akce související s cíleným nábojem dárců a jiné aktivity.

Centrum U PRAMENŮ je otevřeno široké veřejnosti, neboť se v prostorách konají různé hudební akce, výstavy atd. Lidé mohou využít služeb hotelu (nevyužitá lůžka) a restaurace - finanční prostředky získané z této činnosti slouží pro podporu činnosti registru. V rámci seminářů se setkávají spolupracovníci, aby se dozvěděli nové informace o fungování nadace a předali si cenné zkušenosti.

2.5 Transplantace kostní dřeně, Český národní registr dárců dřeně

Problematika transplantací kostní dřeně je poměrně složitá, proto by bylo vhodné stručně definovat základní pojmy.

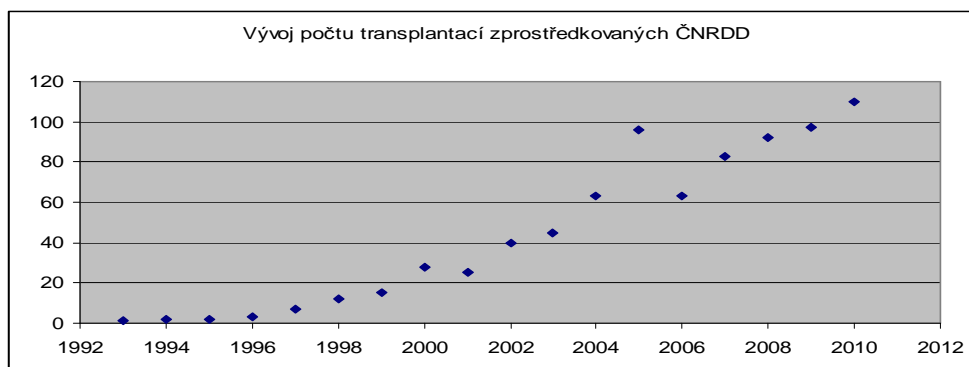
"Kostní dřeň (morek) je rosolovitá tkáň uvnitř kostí. Můžeme si ji zjednodušeně představit jako továrnu na výrobu krve. Jenom malou, ale nejdůležitější součástí dřeně tvoří tzv. kmenové buňky (jiným názvem progenitorivé buňky). Ty jsou prapůvodci, "rodiči" všech typů krvinek" (Švojgrová, Koza, Hamplová; 2011; s. 18).

Transplantace kostní dřeně se dělí na 2 typy:

- autologní
- alogenní

Rozdíl mezi těmito typy spočívá v původu kostní dřeně. Při autologní transplantaci je získána přímo u pacienta. Před léčbou se odeberou kmenové buňky, které se pak zmrazí a po ukončení léčby se vracejí zpět do těla pacienta (Švojgrová, Koza, Hamplová; 2011; s. 19 - 20). Druhým typem je alogenní transplantace, která lze charakterizovat jako "převod krvetvorných buněk od jiného, zdravého člověka" (Švojgrová, Koza, Hamplová; 2011; s. 20).

Obr. č. 5: Vývoj počtu transplantací zprostředkovaných ČNRDD

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z webových stránek ČNRDD, 2012

Vývoj uskutečněných transplantací vykazuje rostoucí trend. Výsledek z roku 2005 byl ovlivněn zvýšením počtu žádostí o vyhledávání dárce z ČNRDD.

Český národní registr dárců dřeně byl založen Nadací pro transplantace kostní dřeně. Na základě webových stránek registru je možné vytyčit 3 hlavní cíle, které se tato obecně prospěšná společnost snaží splňovat:

- budovat kvalitní databázi dobrovolných dárců krvetvorných buněk
- rozvíjet pracovní standardy a postupy
- umožnit přístup k databázi dárců všem pacientům

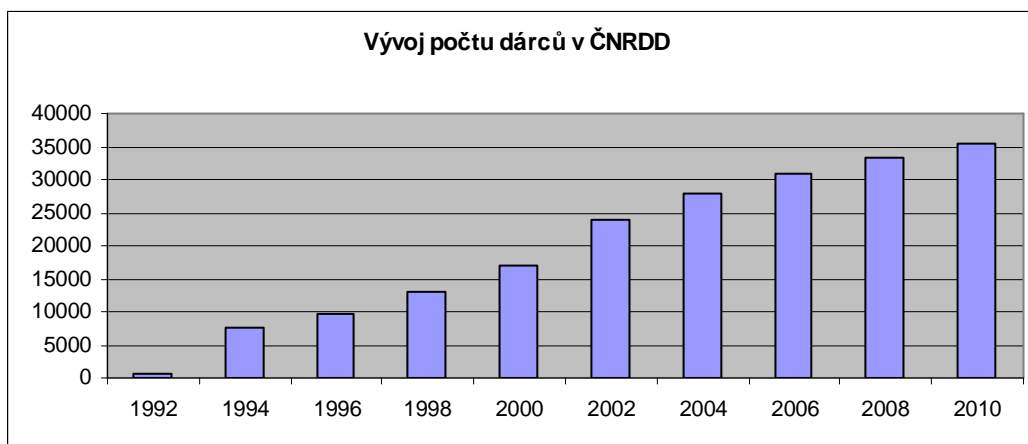
Činnost ČNRDD je velice rozmanitá. Zaměřuje se na získávání dobrovolníků, vyhledávání a výběr dárců kostní dřeně, zpracování dat o transplantacích, ale i na spolupráci s ostatními registry ve světě.

Kritéria pro vstup do registru (webové stránky ČNRDD) jsou následující:

- 18 až 35 let
- dobrý zdravotní stav
- ochota překonat nepohodlí a ztrátu času

Počet dobrovolníků registrovaných v ČNRDD se každoročně zvyšuje o několik tisíc osob. Významnější růst byl zaznamenán v roce 2002, kdy probíhala náborová kampaň ve spolupráci s TV NOVA. V databázi je registrováno 36 837 dárců (k 31.1.2012).

Obr. č. 6: Vývoj počtu dárců v Českém národním registru kostní dřeně

Zdroj: vlastní zpracování pomocí dat z výroční zprávy nadace, 2012

3. Analýza financování Nadace pro transplantace kostní dřeně

Třetí část diplomové práce je věnována analýze financování Nadace pro transplantace kostní dřeně. Jednotlivé položky příjmů a výdajů budou rozděleny do skupin a analyzovány (výkazy za rok 2010 - příloha A a C). Důležitým bodem této části práce je stanovení prognózy budoucího vývoje, a to výše příjmů a nákladů za rok 2011.

Před analýzou příjmové a výdajové složky, pozornost bude věnována vybraným ukazatelům finanční analýzy (výkazy za rok 2010 - příloha B a D)

POMĚROVÉ UKAZATELE

1. Ukazatele likvidity

Běžná likvidita = oběžný majetek/krátkodobé závazky

Pohotová likvidita = (oběžný majetek - zásoby)/krátkodobé závazky

2. Ukazatele rentability

Rentabilita vlastního kapitálu = zisk/vlastní kapitál

Rentabilita tržeb = zisk/tržby

3. Ukazatele zadluženosti

Celková zadluženost = cizí kapitál/celková pasiva

Koeficient zadluženosti = cizí kapitál/vlastní kapitál

Tab. č. 1: Vybrané ukazatele finanční analýzy

POMĚROVÉ UKAZATELE	2008	2009	2010
Běžná likvidita	145,6	20,3	27,1
Pohotová likvidita	142,3	19,4	25,7
Rentabilita vl. kapitálu	-0,4%	0,3%	0,8%
Rentabilita tržeb	-12,6%	10,1%	27,6%
Celková zadluženost	16,2%	14,3%	12,4%
Koeficient zadluženosti	19,3%	16,7%	14,1%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Nadace pro transplantace kostní dřeně vykazuje vysoké hodnoty běžné i pohotové likvidity, což je patrné zejména v roce 2008. Tato skutečnost je způsobena poměrně nízkými krátkodobými závazky.

Rentabilita vlastního kapitálu je ovlivněna výší čistého zisku a ve sledovaném období se pohybuje kolem nuly. Rentabilita tržeb rostla a nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2010.

Celková zadluženost a koeficient zadlužení nepřesáhly 20%. Pasiva jsou z větší části tvořeny vlastním kapitálem, což je pro nadaci dobrá zpráva, neboť nehrozí riziko budoucích finančních problémů v důsledku závislosti na cizích zdrojích. Oba ukazatele vykazují klesající trend, což je způsobeno postupným splácením úvěru.

3.1 Příjmy Nadace pro transplantace kostní dřeně

Pro činnost tohoto nepodnikatelského subjektu je důležité, aby byl schopen získávat finanční prostředky od veřejnosti.

Hlavní faktory, které ovlivňují výši příjmů nadací, jsou následující:

- ekonomický vývoj v České republice
- osvětová činnost
- pořádání sbírek
- konkurence, apod.

Ekonomická situace v zemi je rozhodující pro výši finanční podpory od veřejnosti. V době hospodářského růstu zpravidla dochází k navyšování této podpory, neboť lidé mají dostatečné množství peněz, které mohou využít na charitativní činnost. Během hospodářské krize naopak klesá finanční pomoc od veřejnosti, neboť dochází ke zhoršení makroekonomických ukazatelů, což se projeví tím, že lidé mají zpravidla méně finančních prostředků a tlumí své aktivity v neziskovém sektoru.

Osvětová činnost je založena na představení dané problematiky a souvisí i s pořádáním sbírek, které mohou být regionálního nebo celorepublikového rozsahu. Spolupráce s médii je rovněž důležitá, neboť celostátní kampaně dokážou přinést finanční podporu. Konkurence v odvětví ovlivňuje výši příjmů, neboť jednotlivé subjekty se snaží získat příspěvky od široké veřejnosti. Více konkurentů může přispět k tomu, že potenciální dárci se přestane orientovat v daném odvětví.

Některé faktory se vyskytují nepravidelně a je možné mezi ně zařadit dědictví, extrémně vysoký peněžitý dar atd.

V následující tabulce jsou uvedeny příjmy za období 2008 až 2010.

Jednotlivé položky budou popsány v dalších kapitolách diplomové práce.

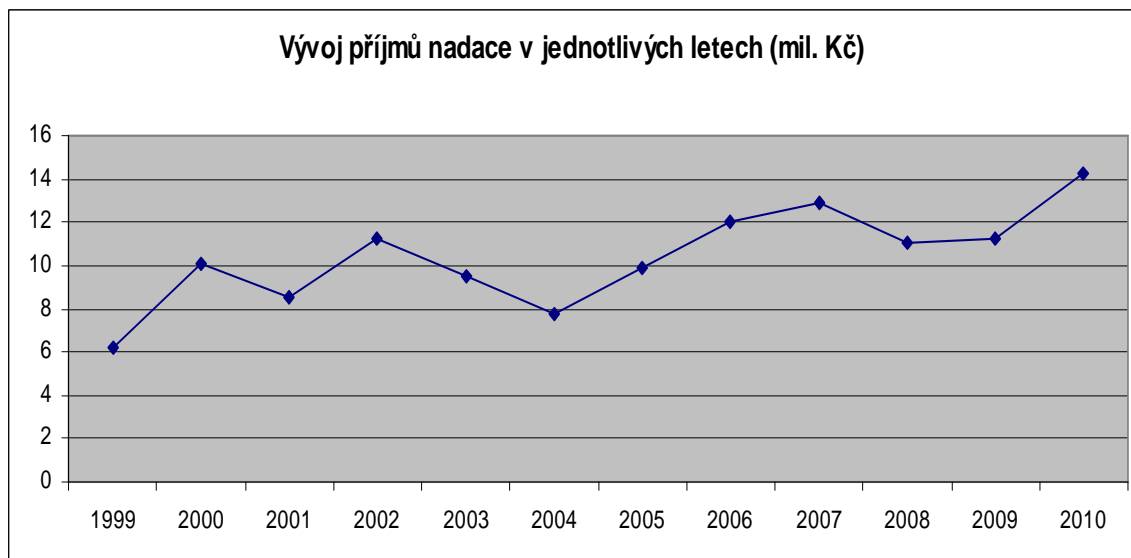
Tab. č. 2: Příjmy nadace za období 2008 až 2010 (v Kč)

Druhy příjmů	2008	2009	2010
1. DARY NA ZÁKLADĚ UZAVŘENÉ SMLOUVY NEBO PŘEVODEM NA ÚČET	6 088 804	5 063 005	5 781 490
Darovací smlouvy	4 418 830	3 488 986	2 585 107
Převody na účet	1 669 974	1 574 019	1 156 383
Dědictví	0	0	2 040 000
2. OSTATNÍ PŘÍSPĚVKY	2 431 132	2 257 851	1 377 169
Poštovní poukázky	382 463	243 550	189 812
Stálé kasičky	946 113	706 442	141 914
Dárcovské DMS	75 411	98 523	184 599
Příjmy z akcí a další příspěvky	1 027 145	1 209 336	860 844
3. PŘÍJMY Z JMĚNÍ NADACE	2 509 875	3 958 660	7 047 915
Výnosy z cenných papírů NIF	0	761 154	954 900
Výnosy z cenných papírů NENIF	1 044 758	125 477	2 926 642
Další příjmy z jmění nadace	1 465 117	3 072 029	3 166 373
Celkové příjmy nadace	11 029 811	11 279 516	14 206 574

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv Nadace pro transplantace
kostní dřeně, 2012

Vývoj příjmů Nadace pro transplantace kostní dřeně ukazuje následující graf.

Obr. č. 7: Příjmy Nadace pro transplantace kostní dřeně

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Na obrázku je patrné, že časová řada vykazuje rostoucí trend. Výše příjmů se nejčastěji pohybuje v rozmezí 8 až 14 mil. Kč. V roce 2010 příjmy dosáhly 14 206 574 Kč, což je nejvyšší hodnota v krátké historii nadace.

Faktorem, který ovlivňuje výši příjmů nadace, je ekonomický vývoj země. V následující tabulce je uvedena meziroční změna HDP v České republice:

Tab. č. 3: Meziroční změna HDP v České republice (údaje v %, reálně)

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Δ HDP	1,7	4,2	3,1	2,1	3,8	4,7	6,8	7,0	5,7	3,1	-4,7	2,7

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci údajů ČSÚ, 2012

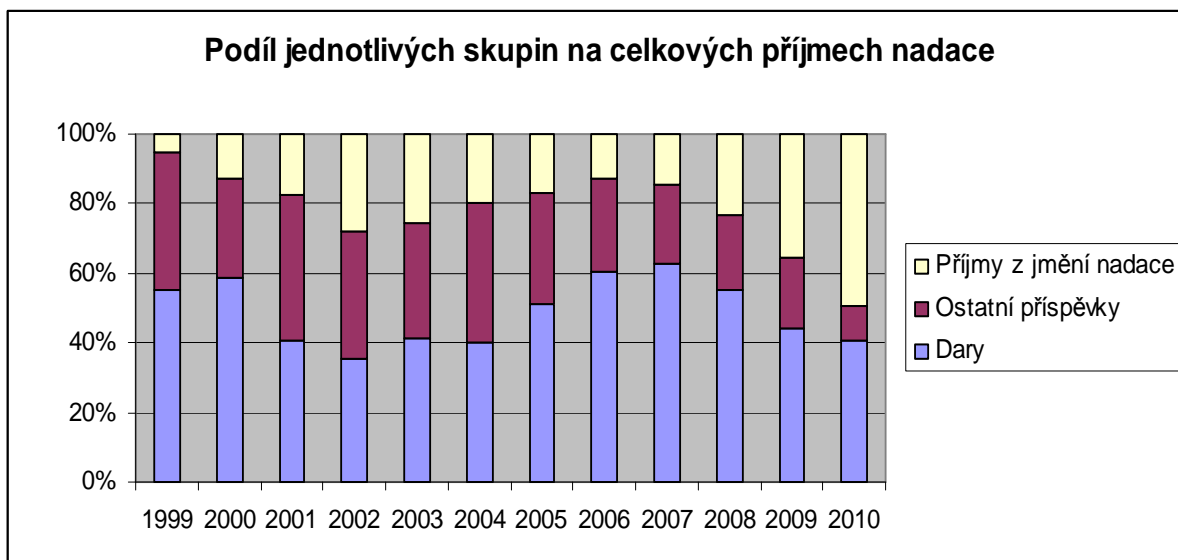
Pokud porovnáme ekonomickou situaci v ČR a vývoj příjmů nadace, tak nelze usuzovat, že příjmy budou přesně kopírovat vývoj HDP. Tento makroekonomický ukazatel odráží situaci v ekonomice jako celek, což nemusí úzce korespondovat s financováním nepodnikatelských subjektů. Výše příjmů se však skládá z několika skupin, které jsou různě citlivé na vývoj ekonomiky. Dá se očekávat, že finanční příspěvky od veřejnosti poklesnou v době hospodářské krize, zatímco jiné složky financování to neovlivní.

Příjmy Nadace pro transplantace kostní dřeně je možné rozdělit do následujících skupin:

- Dary na základě uzavření smlouvy nebo převodem na účet
- Ostatní příspěvky
- Příjmy z jmění nadace

Vývoj finančních prostředků v jednotlivých skupinách ukazuje další graf.

Obr. č. 8: Rozdělení příjmů nadace do jednotlivých skupin

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z výročních zpráv nadace, 2012

Podíl jednotlivých skupin na celkových příjmech nadace se mění. Dary na základě darovací smlouvy nebo převodem na účet představují 40 až 60% z celkových příjmů. Jejich podíl se postupně snižuje od roku 2007. Vzhledem k tomu, že celkové příjmy v roce 2010 byly nejvyšší od vzniku nadace, tak procentuální pokles podílu darů značí výrazné snížení finančních prostředků v této skupině. Ostatní příspěvky také představují důležitou složku příjmů, neboť jejich podíl dosahuje až 40% z celkových příjmů.

V posledních letech je zřejmé, že podíl ostatních příspěvků také klesá. Je to dáno tím, že vliv hospodářské krize se výrazně projevuje v těchto dvou skupinách. Příjmy z jmění nadace měly nejnižší podíl na začátku sledovaného období, ale v roce 2010 představovaly téměř polovinu celkových příjmů. Tento nárůst se zřejmě odrazil na hodnotě celkových příjmů, ačkoli doznívala hospodářské krize. Důvody, proč k tomu došlo, budou analyzovány v dalších kapitolách diplomové práce.

3.1.1 Dary na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet

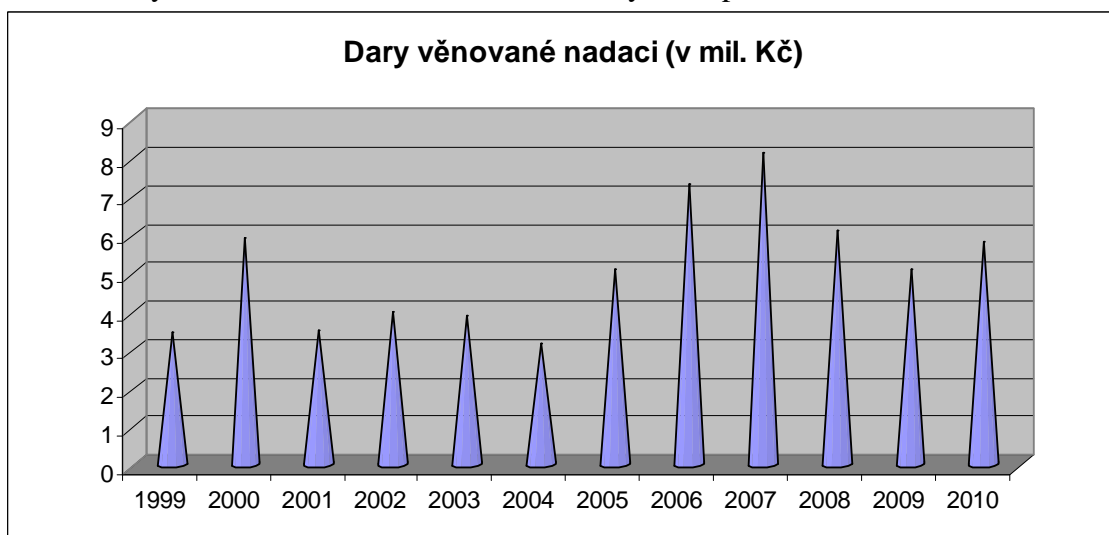
Tato skupina příjmů se stala nejdůležitější složkou financování a je tvořena peněžními a nepeněžními dary.

Do této kategorie patří:

- Darovací smlouvy
- Převody na účet v bankách
- Dědictví

Vývoj příjmů v této skupině je zachycen v následujícím grafu.

Obr. č. 9: Výše darů na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

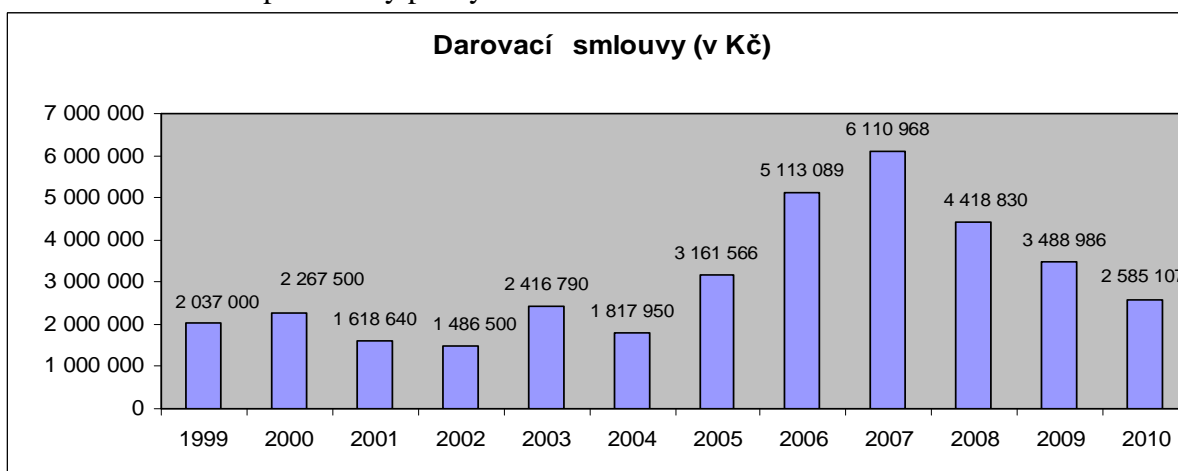
Příjmy v této skupině se pohybovaly kolem 3 mil. Kč (kromě roku 2000), ale postupně se zvyšovaly a dosáhly nejvyšší úrovně v roce 2007. V dalších letech došlo k poklesu příjmů, jak naznačuje graf. Dá se usuzovat, že vývoj v této skupině do určité míry reaguje na ekonomickou situaci v České republice, což je patrné zejména v období 2006 až 2010. Nejvyšší hodnoty příjmů jsou dosahovány během ekonomického růstu, zatímco v období recese došlo k výraznému poklesu. Vzhledem k tomu, že tato skupina je tvořena různými druhy příjmů, je potřeba blíže specifikovat vývoj každého z nich.

3.1.1.1 Darovací smlouvy

S fyzickými a právnickými osobami jsou uzavírány smlouvy, které slouží k poskytnutí finančních prostředků ve formě darů.

Z hlediska financování je potřeba rozdělit dárcce do různých skupin. Velké firmy, které vykazují vysoký zisk, vydávají na charitativní činnost nemalé prostředky. Pro nadaci je vhodné, aby měla generálního sponzora, který zajistí stálý příliv peněz. Menší firmy zpravidla nevěnují tak vysokou finanční podporu, i když jejich pomoc je nesmírně důležitá. Mezi dárcce také patří jiné neziskové organizace, fyzické osoby atd.

Obr. č. 10: Finanční prostředky poskytnuté ve formě darovacích smluv

Zdroj: vlastní zpracování pomocí dat z výročních zpráv nadace, 2012

V období 1999 až 2003 se nadace snaží prohlubovat spolupráci s velkými firmami a několik subjektů poskytlo podporu v řádech statisíců Kč. Mezi nejdůležitější sponzory patřila SAZKA, a.s. a Leo Burnett Advertising Praha, jež kromě finančních prostředků začalo pomáhat nadaci s propagací a reklamní kampaní. Rok 2004 je ve znamení poklesu příjmů z darovacích smluv, a to z několika důvodů. Nepodařilo se udržet některé dárcce, kteří zřejmě investovali do jiných organizací. Rostoucí konkurence v neziskovém sektoru způsobuje, že příspěvky na charitativní činnost jsou rozdělovány mezi více subjektů. Důvody poklesu se mohou týkat i činnosti nadace. V dalších letech se projevil výrazný nárůst příjmů prostřednictvím darovacích smluv a nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2007. Pro tento časový úsek je patrné, že se počet dárců zvyšuje u menších i větších darů prostřednictvím smluv. Velkou roli na této skutečnosti má příznivá ekonomická situace v zemi, činnost správní rady při hledání nových sponzorů a prohloubení spolupráce se stávajícími dárci.

Rok 2007 je význačný tím, že Nadace pro transplantace kostní dřeně prostřednictvím smlouvy obdržela finanční dar alespoň 500 000 tis. Kč od šesti subjektů. Postupně se objevil pokles příjmů, který pokračoval až do konce sledovaného období (rok 2010). Podstatnou část finančních prostředků věnovala SAZKA, a.s., jejíž podpora činí 1 mil. Kč a tato výše se od roku 2003 nezměnila. Snížení počtu dárců a jejich darů souvisí se zhoršením makroekonomických ukazatelů. Velké a malé firmy se zaměřily na snižování nákladů, což se do jisté míry projevilo na přístupu k charitativní činnosti.

Důležitou roli při financování na základě darovacích smluv mají velké firmy. Některé subjekty sponzorují nadaci už několik let a věnují dary ve výši statisíců Kč. Mezi tyto firmy patří: Roche, s.r.o.; Amgen, s.r.o.; Pfizer, s.r.o.; Novartis s.r.o.

SAZKA, a.s. je generálním partnerem Nadace pro transplantace kostní dřeně, neboť za posledních osm let věnovala každoročně částku ve výši 1 mil. Kč, což představuje až 10% z celkových příjmů nadace.

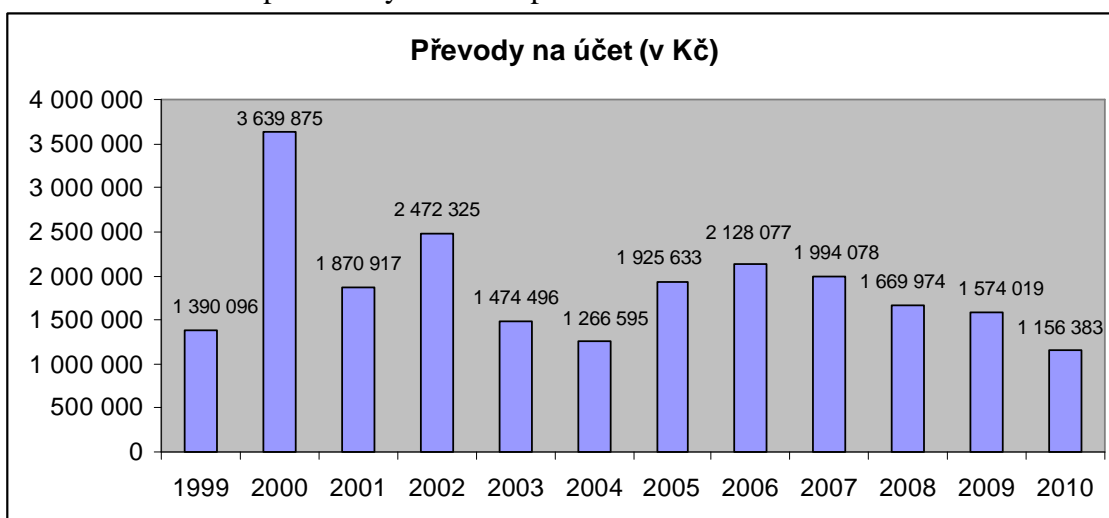
V uplynulých letech však SAZKA, a.s. čelila finančním problémům, neboť pravidelné splátky za stavbu Sazka Areny způsobily, že musela výrazně snížit výdaje. Na finanční podpoře Nadace pro transplantace kostní dřeně se tyto problémy neprojevily. Dne 17. ledna 2011 byl podán insolvenční návrh na společnost SAZKA, a.s. a společnost není schopna vyplatit výhru 103 mil. Kč z lednového losování Sportky, proto byla výhra hrazena ve splátkách (Výroční zpráva společnosti SAZKA, a.s. za rok 2010). Situace se zkomplikovala na konci března, kdy bylo znemožněno dobíjení přes loterijní terminály, a dne 27. května byl prohlášen konkurz na společnost SAZKA, a.s. (Insolvenční rozhodnutí o společnosti SAZKA, 2011). Výběrového řízení na prodej této společnosti se účastnilo několik firem, přičemž vítězem se stala Sázková kancelář, a.s.

SAZKA Sázková kancelář, jejíž vlastníky jsou skupiny KKCG a PPF, je akciovou společností, která na počátku listopadu 2011 převzala podnikatelskou činnost společnosti SAZKA, a.s. V současné době provozuje největší loterijní společnost v České republice s cca 90% tržním podílem (Webové stránky společnosti SAZKA sázková kancelář a.s.; 2012). Vzhledem k tomu, že došlo ke změně vlastnické struktury u generálního sponzora Nadace pro transplantace kostní dřeně, tak není jisté, jaké subjekty bude tato loterijní společnost podporovat. Správní rada nadace by se měla domluvit na další spolupráci.

3.1.1.2 Převody na účet v bankách

Další složkou darů v této skupině jsou finanční prostředky získané převodem na účet nadace. Jejich výše je závislá na řadě faktorů. U těchto příjmů je důležité, jaký je vývoj hospodářského cyklu, celostátní náborové kampaně, články v tisku, reportáže atd. Časopis Naděje vydávaný Nadací pro transplantace kostní dřeně ovlivňuje množství peněžních prostředků, neboť je v něm uvedeno číslo účtu nadace. Jak už bývá pravidlem u podobných druhů tiskovin, nejvíce transakcí ve prospěch nadace je provedeno v období, které následuje po vydání časopisu.

Obr. č. 11: Finanční prostředky ve formě převodu na účet

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci dat z výročních zpráv nadace, 2012

Rok 2000 byl mimořádně úspěšný, neboť na účet nadace přišlo 3,6 mil. Kč. Příčiny, proč došlo k takovému nárůstu, jsou různé. Velkou zásluhu na tomto výsledku má kampaň na nábor nových členů (ve spolupráci s Leo Burnett Advertising Praha), kdy byly osločovány mediální subjekty s informacemi o nadaci a jejích činnostech. Mezi další příznivé vlivy, které zvýšily výslednou částku, patřila osvětová činnost pracovníků, rozvoj nadace a další faktory.

Výše příspěvků na účet poklesla, ale v roce 2002 se obnovil růst. Velkou zásluhu na tomto obratu měla kampaň na nábor dobrovolných dárců ve spolupráci s TV NOVA. Během roku 2003 byla spuštěna letní billboardová a tisková kampaň (za pomoci Leo Burnett Advertising Praha). Časopis Naděje vycházel stále dvakrát ročně, ale ve vyšším nákladu (50 000 ks).

Navzdory těmto pozitivním krokům nastal meziroční pokles příjmů na účet nadace o téměř 1 mil. Kč. Z velké části to bylo způsobeno tím, že se nepodařilo navázat na úspěšnou kampaň z předešlého roku. Sestupná tendence pokračovala i nadále, i když opět proběhla celostátní náborová akce a byl natočen filmový dokument "Dát naději". V roce 2005 došlo k výraznějšímu zlepšení, a to také zásluhou mediální aktivity nadace, neboť byl zaznamenán významný nárůst počtu článků v tisku. Zvyšování příjmů pokračovalo i v dalším roce, ačkoli nebyla spuštěna žádná kampaň. Mezi hlavní příčiny tohoto růstu zřejmě patří ekonomická situace v České republice.

Postupně se dá hovořit o stabilizaci těchto druhů příjmů, protože nedochází k výraznějším změnám ve výši příspěvků. Rok 2010 však přinesl znatelný pokles, který byl zřejmě způsoben dopady hospodářské recese.

3.1.1.3 Dědictví

V pořadí již třetím druhem příjmů darů jsou finanční prostředky věnované na základě dědictvého řízení.

Od roku 1999 byly věnovány tři dary formou dědictví:

- Vkladní knížka v hodnotě 8 477,50 Kč (rok 2004)
- Dědictví ve výši 78 825 Kč (rok 2006)
- Dědictví (byt a garáž) ve výši 2 040 000 Kč (rok 2010)

Z uvedeného soupisu je zřejmé, že k podobným událostem nedochází často. V porovnání s celkovými ročními příjmy nadace jsou první dva dary spíše zanedbatelné nebo malé, takže by bylo možné je zařadit až do skupiny příjmů, která má název "Ostatní příspěvky". Vzhledem k výši dědictví v roce 2010 by bylo vhodné, aby tento druh příjmů byl zahrnut do skupiny "Dary na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet". Jak už bylo uvedeno, pozůstalost odkázaná nadaci v roce 2010 měla hodnotu 2 040 000 Kč, což představuje 14% z celkových příjmů nadace. Tato částka se významně podílela na dosažení nejvyšší úrovně ročních příjmů nadace.

Vzhledem k tomu, že dary ve formě dědictví se vyskytují nepravidelně, jejich budoucí vývoj se velice těžko předpovídá.

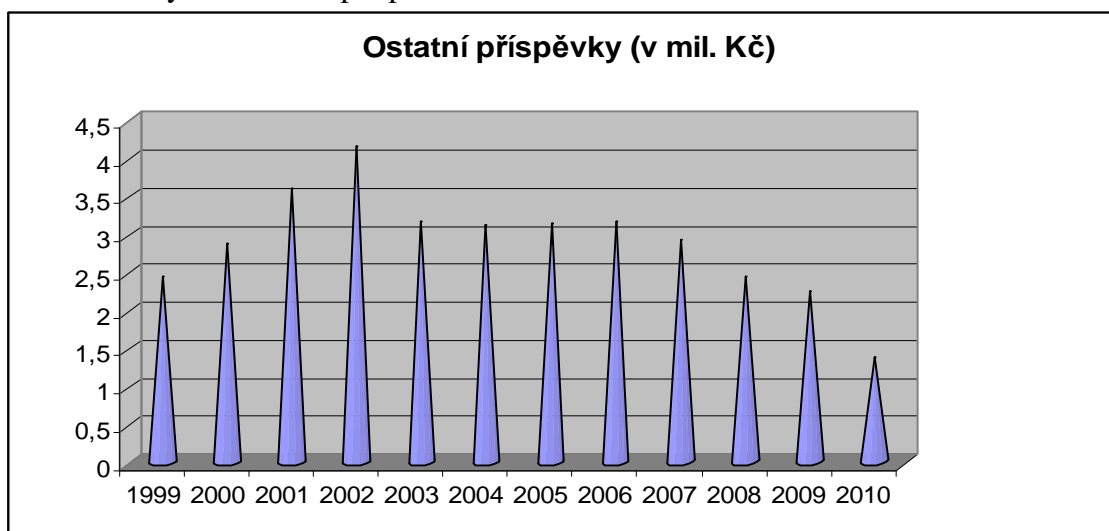
3.1.2 Ostatní příspěvky

Druhá velká skupina příjmů nadace se dá označit jako "Ostatní příspěvky". Do této skupiny nepatří příjmy uvedené v předešlé skupině a také ty, které pocházejí z jmění nadace.

Ostatní příspěvky je možné rozdělit na tyto části:

- Poštovní poukázky
- Stálé kasičky
- Dárcovské SMS
- Příjmy z akcí a další příspěvky

Obr. č. 12: Výše ostatních příspěvků

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Výše těchto příspěvků nejprve narůstá, ale od roku 2003 se ustálí na hodnotě kolem 3 mil. Kč. V posledních letech dochází k poklesu, který je viditelný zejména v roce 2010, kdy výše příjmů dosáhla jen 1 377 169 Kč. Jedná se o nejnižší hodnotu ve sledovaném období, což mohlo být způsobeno různými okolnostmi.

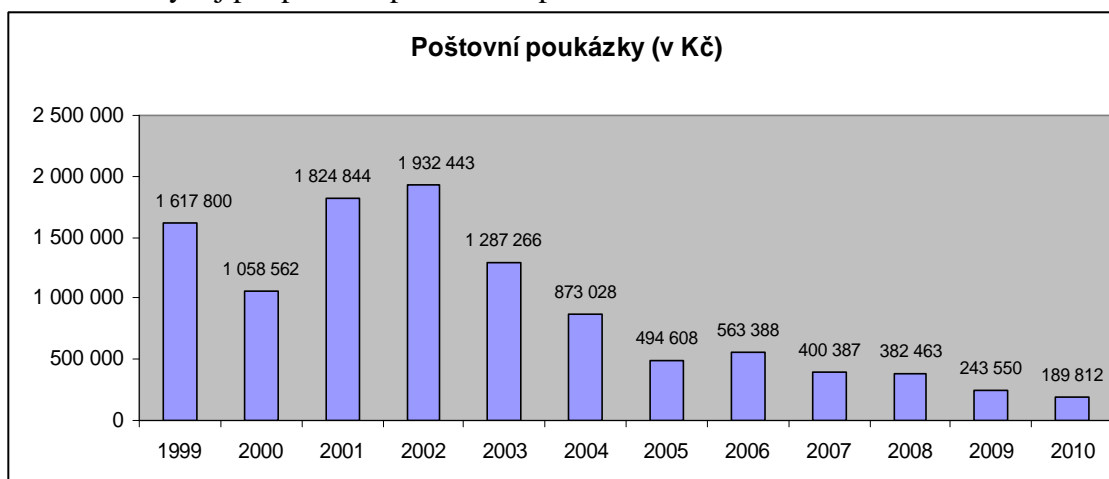
Faktory, které ovlivňují vývoj příjmů v této skupině, jsou podobné jako u darovacích smluv a příspěvků na účet nadace, přesto se bude více projevovat činnost spolupracovníků při organizaci sbírek a při výběru vhodného umístění kasiček.

3.1.2.1 Poštovní poukázky

Prvním zdrojem financování v této skupině jsou poštovní poukázky.

V časopisu Naděje je možné najít poštovní poukázky, které jsou tam vloženy, aby pomohly zvýšit příjmy prostřednictvím této formy příspěvků. Nejvyšší úhrn finančních prostředků z poštovních poukázek je znatelný v období několika týdnů po vydání časopisu, což je podobné jako u převodů na účet.

Obr. č. 13: Vývoj příspěvků z poštovních poukázek

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z výročních zpráv nadace, 2012

V roce 2000 došlo k výraznému poklesu příspěvků prostřednictvím poštovních poukázek. Meziročně se tyto finanční prostředky snížily o třetinu až na 1,06 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že převody na účet vykázaly rekordně vysokou hodnotu, dá se předpokládat, že část přispěvatelů formou poštovních poukázek dala přednost bankovnímu spojení.

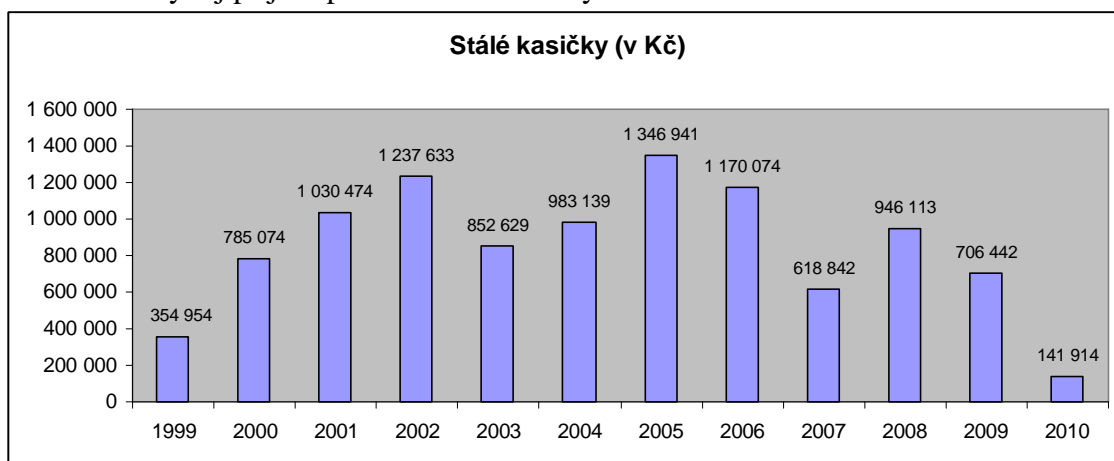
V dalších letech dochází k růstu, jehož vrchol nastává v roce 2002. Velkou zásluhu na zvýšení celkové částky má úspěšná kampaň na dárcovství kostní dřeně. Postupně se projevuje meziroční pokles, který je do značné míry způsoben přechodem dárců na jiné formy finanční podpory - např. v roce 2004 se nadace zapojila do projektu DMS. Malý nárůst je ještě zaznamenán v 2006, což souvisí s lepší činností nadace při oslovování nových dárců. V dalších letech opět dochází k postupnému snižování příspěvků. Poštovní poukázky jsou nahrazovány převody na účet, které lze uskutečnit přímo z domova, a není nutné absolvovat cesty na poštu. Dalším důvodem pro snižování podpory je menší množství peněz určených na charitativní účely u stávajících a potenciálních dárců.

3.1.2.2 Stálé kasičky

Tato forma finanční podpory probíhá za pomoci příznivců a spolupracovníků nadace, kteří rozmístí kasičky v lékárnách, prodejnách, hypermarketech, obchodních domech, ve veřejných prostorách apod.

Stálé kasičky jsou povoleny od roku 1996 a kromě počtu kasiček je také důležitá strategie jejich rozmístování.

Obr. č. 14: Vývoj příjmů prostřednictvím stálých kasiček

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Na začátku sledovaného období docházelo k významnému růstu finančních prostředků. Hlavní příčinou této skutečnosti bylo zvýšení počtu kasiček instalovaných na určených místech. Zatímco v roce 2000 bylo umístěno téměř sto kasiček, o dva roky později tento počet vzrostl na 154.

V roce 2003 bylo instalováno 204 kasiček, přesto množství finančních prostředků se snížilo o téměř 400 tis. Kč. Tento pokles byl způsoben tím, že kasičky nebyly v oběhu po celý rok (instalovaly se až v průběhu března). Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách, nabyl účinnosti dne 1. června 2001 a vztahuje se na pořádání sbírek. Podle § 8 tohoto zákona, konání sbírky skončí nejpozději do tří let ode dne oznámení sbírky. Tato doba uplynula, proto byly kasičky staženy na konci roku 2002. Krajský úřad v Plzni povolil novou veřejnou sbírku od 25. března 2003, což se projevilo na ročních příjmech ze stálých kasiček.

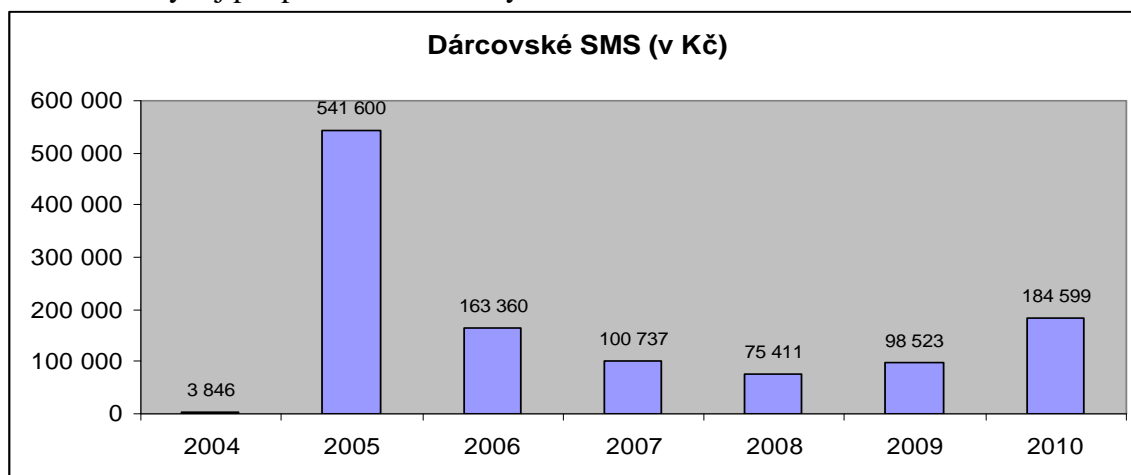
Rok 2004 přinesl nárůst příjmů prostřednictvím stálých kasiček, neboť výběr probíhal po celý rok. Počet kasiček se snížil na 180, ale tento pokles vykompenzovalo jejich lepší rozmístění. Nárůst finančních prostředků pokračoval i v následujícím roce.

Nejvyšší počet kasiček v oběhu (226) se objevil v roce 2006, přesto došlo k meziročnímu poklesu příspěvků, protože bylo opět nutné povolit novou sbírku. V letech 2008 až 2010 dochází k dalšímu poklesu, který se zejména projevil na konci sledovaného období. Rok 2010 přinesl celkové příspěvky ze stálých kasiček ve výši 141 914 Kč, což je výrazné snížení. Na této skutečnosti se podílelo více faktorů - doznívání hospodářské krize, lokalizace a množství kasiček, konkurence apod.

3.1.2.3 Dárcovské SMS

V pořadí již třetím druhem příspěvků jsou dárcovské SMS. Nadace pro transplantace kostní dřeně se do projektu DMS zapojila 27.9.2004 a dárci mohou posílat SMS ve tvaru: DMS KOSTNIDREN na telefonní číslo 87777. Cena jedné SMS byla zpočátku 30 Kč plus DPH. "Ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR se podařila prosadit novela zákona o DPH, která vstoupila v účinnost od 1. ledna 2006. Díky tomu DMS stojí rovných 30 korun a částka, kterou obdrží nezisková organizace, je zcela osvobozena od platby daně z přidané hodnoty" (Dárcovské SMS, 2012). Nadace obdrží 27 Kč za jednu DMS, neboť 3 Kč jsou náklady na zajištění provozu.

Obr. č. 15: Vývoj příspěvků z dárcovských SMS

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci dat z výročních zpráv společnosti, 2012

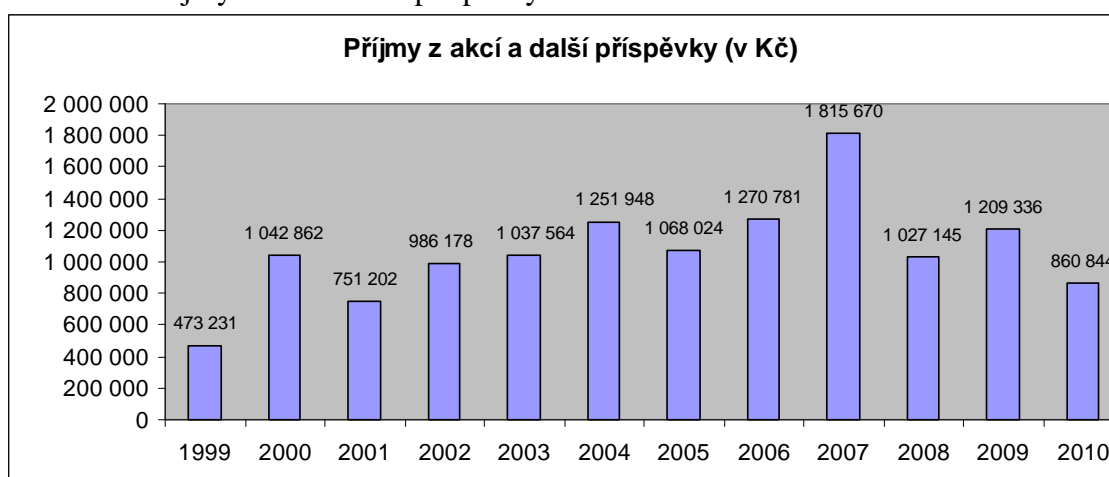
Nadace se připojila k projektu DMS až v září 2004, tudíž příjmy v tomto roce jsou velmi malé. Výrazné zlepšení nastalo v roce 2005, kdy proběhly dvě mediální kampaně, kde byl plně využit potenciál dárcovských SMS. Celkový roční příjem činil 541 600 Kč, což je hodnota, která zatím nebyla překonána.

V roce 2006 nastal pokles o téměř 70%, neboť sbírka neprobíhala po celý rok. Podobně jako u stálých kasiček, bylo nutné počkat na nové povolení sbírky. Dalším negativním vlivem byla absence celostátní kampaně. Od roku 2008 narůstá množství finančních prostředků formou DMS. V rámci propagace se objevují informace o možnosti poslání dárcovské SMS, a to v časopise Naděje, na drobných akcích, v inzerátech apod. V roce 2010 bylo vybráno téměř 185 tis. Kč, což je výsledkem zlepšení propagace projektu DMS.

3.1.2.4 Příjmy z akcí a další příspěvky

Do této skupiny patří finanční prostředky z jiných sbírek, menších akcí, ale také dotace a šeky ze zahraničí.

Obr. č. 16: Příjmy z akcí a další příspěvky

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Úspěšnost sbírek závisí na činnosti spolupracovníků, ale také na ochotě lidí přispívat na charitativní účely, zatímco u menších akcí má vliv jejich počet a vytipovaná lokalita. Dotace, šeky ze zahraničí a dražby mají spíše nepravidelný charakter.

Graf ukazuje vývoj příjmů v této skupině. Jeho průběh naznačuje, že většinou nedochází k výrazným změnám. Příjmy v roce 2005 sice poklesly, ale následně se obnovil růst. Nejvyšší hodnota byla zaznamenána v roce 2007, neboť dražba darovaných počítačů a šeky ze zahraničí dohromady přinesly přibližně 500 tis. Kč. Pokles v roce 2010 byl způsoben nižším výběrem finančních prostředků při konání sbírek.

KAPKA

Tradice této sbírky spadá už do roku 1997. Díky jedné profesorce Gymnázia Luďka Pika se realizovala akce, při které studenti přišli na čerpací stanice, kde myli skla automobilů, rozdávali propagační materiály a vybírali příspěvky od veřejnosti. V roce 1998 se připojila plzeňská organizace Junáku, která převzala záštitu nad koordinací celé akce. Sběrka probíhala vždy jeden červnový pátek, postupně ale došlo k rozšíření (pátek až neděle).

Tab. č. 4: Vývoj sbírky KAPKA

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Příjmy (Kč)	165 012	371 745	524 689	619 962	698 812	760 636
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy (v Kč)	752 961	900 422	796 295	569 774	617 665	418 931

Zdroj: vlastní zpracování podle údajů z výročních zpráv nadace, 2012

Na začátku každé sbírky je zpravidla vybráno menší množství prostředků a ani KAPKA není výjimkou. V roce 1998 tato akce přinesla 38 000 Kč, nicméně v průběhu dalších let došlo k výraznému růstu. Pokud bychom hledali příčinu, proč nastal tento příznivý vývoj, je třeba uvést, že rostoucí finanční prostředky této sbírky byly způsobeny více faktory. Doba konání byla prodloužena, což přispělo ke zvýšení příspěvků. Počet čerpacích stanic, na kterých byla sbírka realizována, se navýšil - v roce 2001 jich bylo 136, ale o tři roky později se akce uskutečnila na 165 stanicích. S rozšířením akce souvisí vyšší počet spolupracovníků, kteří se podíleli na sbírce. V roce 2004 se zúčastnilo přibližně tisíc dobrovolníků.

Nejvyšší hodnota příspěvků za období 1999 až 2010 činí 900 422 Kč a byla vybrána v roce 2006. Po dosažení této rekordní výše příspěvků se začíná projevovat sestupná tendence a v roce 2010 je získáno 418 931 Kč. Na těchto příjmech se do jisté míry promítl klesající počet čerpacích stanic, kde se KAPKA uskutečnila, a s tím i počet dobrovolníků. Vůle lidí poskytnout finanční prostředky na charitativní účely má velký vliv na výši příjmů těchto druhů sbírek. V důsledku nepříliš dobré ekonomické situace se dá usuzovat, že někteří lidé věnovali menší finanční obnos nebo nepříspěli vůbec. Toto je další faktor, který způsobil pokles příspěvků.

Sluníčkové sbírky

Studenti Gymnázia Luďka Pika v Plzni přišli s nápadem uspořádat sluníčkovou sbírku. Vlastnoručně vyrobené předměty ve tvaru sluníčka jsou nabízeny občanům v hypermarketech, na vlakových nádražích a ve veřejných prostorech. Sluníčkové sbírky probíhají od roku 2003 a jsou vedeny pedagogickými pracovníky. Zpočátku se jich účastnili jen studenti Gymnázia Luďka Pika, ale postupně se k nim přidali žáci jiných škol (nejenom z Plzeňského kraje).

Tab. č. 5: Vývoj sluníčkových sbírek

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy (v Kč)	173 086	278 645	194 088	268 795	354 199	251 541	190 385	220 179

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv, 2012

V období 2003 až 2006 se sluníčkové sbírky konaly jen v Plzni. Během jednoho roku byly realizovány dvě sbírky - na jaře a na podzim. Vývoj získaných příspěvků v těchto letech nevykazuje velké změny.

V roce 2007 nastal růst příjmů o téměř 100 tis. Kč, neboť sbírky byly kromě Plzně ještě realizovány v Heřmanově Městci, Klatovech a Duchcově. O rok později se akce uskutečnila jen v Plzni a v Klatovech (konala se dvakrát - na jaře a na podzim). V roce 2010 se podařilo realizovat 4 sbírky - jedna v Plzni, dvě v Klatovech a jedna v Čáslavi. Celkový výtěžek činil 220 179 Kč, což je příznivý výsledek. Ekonomická situace má vliv na tyto příjmy a v roce 2010 došlo k meziročnímu nárůstu získaných prostředků (na rozdíl od sbírky KAPKA).

Další akce

Nadace pro transplantace kostní dřeně získává finanční podporu z dalších akcí, jejichž výtěžek se většinou pohybuje v řádech tisíců nebo desítek tisíc Kč.

Do této kategorie patří módní přehlídky, plesy, koncerty, zpívání koled, festivaly, sportovní akce, divadelní představení, dražba obrazů, předvánoční jarmark, dětský den, autogramiády atd.

3.1.3 Příjmy z jmění nadace

Jedná se o třetí velkou skupinu příjmů.

Nadace pro transplantace kostní dřeně rozlišuje 2 typy jmění - nadační a vedlejší

Nadační jmění zapsané ke dni 7.3.2008 má hodnotu 105 900 782 Kč

- nemovité jmění (57 621 000 Kč)
- cenné papíry (48 279 782 Kč)

Nemovité jmění je tvořeno budovou, zastavěným pozemkem a zahradou, zatímco do cenných papírů patří podílové listy otevřeného podílového fondu BFN Pioneer Investment - 48 179 283 ks (Výroční zpráva nadace za rok 2009).

Reálná hodnota vedlejšího jmění nadace ke dni 31.12.2010 činí 26 785 174,16 Kč

- cenné papíry celkem (21 782 949,02 Kč)
- ostatní peněžní prostředky (5 002 225,14 Kč)

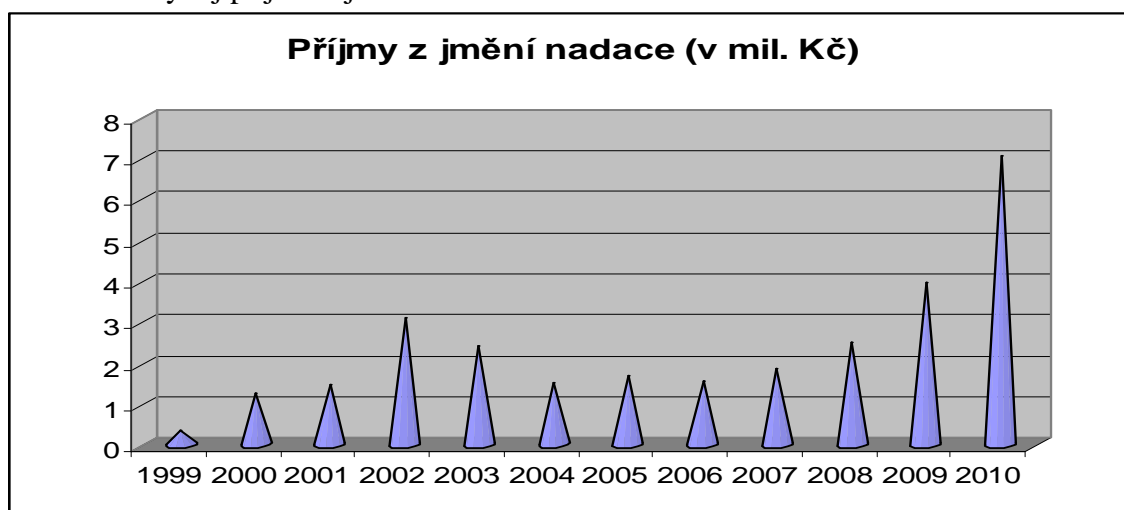
Cenné papíry jsou přeceněny k 31.12.2010 a patří sem např. podílové listy Pioneer DF, CP - ČS Investiční společnost apod. Hodnota ostatních peněžních prostředků se vztahuje k 31.12.2010 a tato kategorie je tvořena např. běžnými účty u ČSOB, terminovaným vkladem u ČSOB, pokladnou atd. (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2010).

Způsoby uložení majetku nadace:

- cenné papíry
- bankovní účty
- nemovitost

"Optimální zhodnocování majetku k plnění poslání nadace je základní povinností a podmínkou fungování organizace. Způsoby uložení majetku a jeho použití je určeno legislativou, jmenovitě zákonem č. 227/1997 Sb. O nadacích a nadačních fondech, dalšími souvisejícími zákony a platným statutem nadace" (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2009, s. 16).

Obr. č. 17: Vývoj příjmů z jmění nadace

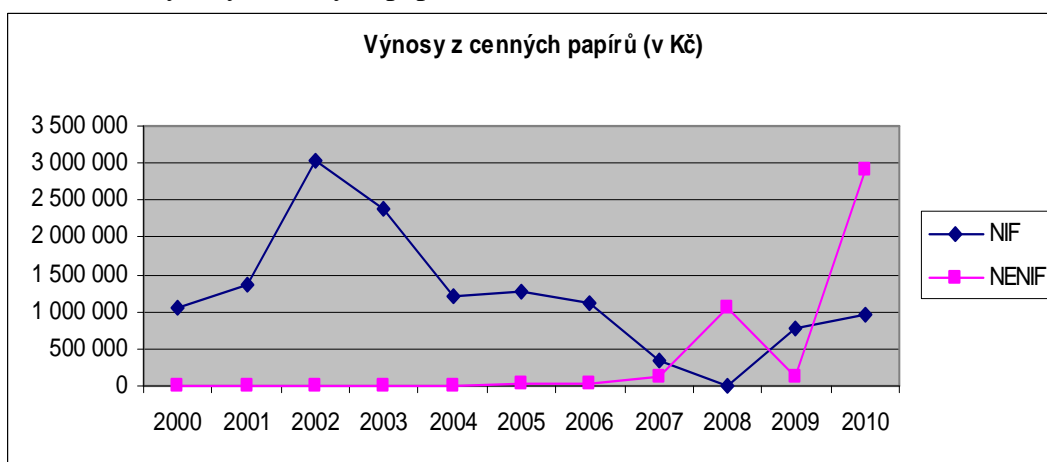
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Příjmy z jmění nadace se až do roku 2007 pohybují nejčastěji v rozmezí 1 až 3 mil. Kč. V posledních dvou letech dochází k razantnímu vzestupu, což se projevilo zejména v roce 2010, kdy příjmy dosáhly hodnoty kolem 7 mil. Kč, což představuje přibližně polovinu z celkových příjmů Nadace pro transplantace kostní dřeně.

3.1.3.1 Výnosy z cenných papírů NIF a NENIF

Cenné papíry mohou být pořízeny z Nadačního investičního fondu (Fórum dárců, 2012), nebo z ostatních prostředků nadace (označované jako NENIF).

Obr. č. 18: Výnosy z cenných papírů

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci dat z výročních zpráv nadace, 2012

Cenné papíry z Nadačního investičního fondu přinášely milionové výnosy během období 2000 až 2006. Nulové výnosy těchto cenných papírů se objevily v roce 2008, nicméně v dalších letech došlo k růstu a v roce 2010 byly dosaženy výnosy ve výši 954 900 Kč.

Cenné papíry (NENIF), které nepocházejí z Nadačního investičního fondu, nepřinášely žádné výnosy až do roku 2004. Příznivý výsledek byl dosažen v roce 2008, ale nejvyšší výnosy byly realizovány až v roce 2010, neboť byly prodány cenné papíry NENIF za 2,7 mil. Kč.

3.1.3.2 Nájemné centra U PRAMENŮ

Dalším zdrojem příjmů z jmění nadace je centrum U PRAMENŮ, které bylo otevřeno v červenci 2007. Vybudování stavby sice bylo finančně náročné (výdaje ve výši několika desítek milionů Kč), nicméně její nájem přináší důležité finanční prostředky.

Nájemné z centra U PRAMENŮ

- 1,25 mil. Kč v roce 2007
- 3 mil. Kč ročně v období 2008 až 2010

Stejná částka bude vybírána i v dalších letech, a proto nájemné bude tvořit nemalou část z celkových příjmů nadace.

3.1.3.3 Další příjmy z jmění nadace

Výnosy z cenných papírů NIF/NENIF a nájemné centra U PRAMENŮ nejsou jedinými složkami, které ovlivňovaly výši příjmů z jmění nadace. Na začátku sledovaného období byly dosahovány statisícové úroky z bankovních účtů.

Úroky z účtů Nadačního investičního fondu přinesly 185 032 Kč v roce 2004, přičemž podobný výsledek se také objevil u účtů NENIF v letech 2006 a 2007.

Kurzové zisky a haléřové vyrovnání přineslo jen nepatrný efekt, neboť jejich hodnota nepřesáhla 1000 Kč. Zaučtování oprav nemovitostí (do výnosů), ale také výnosy z reklamy se promítly na hodnotě příjmů z nadace.

3.2 Výdaje Nadace pro transplantace kostní dřeně

Po analýze příjmů tohoto subjektu následuje detailní rozbor výdajů. Třetí část práce bude zakončena plánováním příjmů a výdajů pro rok 2011.

Faktory, které mohou ovlivňovat výši výdajů nadace:

- ekonomický vývoj v zemi
- rozhodnutí správní rady
- investiční činnost
- zajištění akcí
- osvětová činnost
- jiné faktory

Ekonomický vývoj v dané zemi ovlivňuje výdaje organizací neziskového sektoru. Hospodářská recese zpravidla přináší pokles příjmů, což se projeví na činnosti nadace. Nadace by měla vytvářet spíše přebytkový rozpočet, proto je potřeba reagovat na změny příjmů, a to snížením výdajů. Tato reakce nemusí být tak důrazná jako v případě firem maximalizujících zisk v tržním sektoru, ale nečinnost nepřinese úspěch. Toto snížení se projevuje na výši mzdových a materiálních nákladů. V případě hospodářského růstu není nutné klást takový důraz na výdaje, ale sledovat i další faktory.

Správní rada má důležité postavení v rámci nadace, a proto provádí strategická rozhodnutí. Každoročně rozděluje finanční prostředky za konkrétním účelem a stanovuje výši výdajů. Její činnost se spjata s dalšími faktory, které se podílejí na ovlivňování výdajové stránky financování subjektu.

Osvětová činnost a zajištění akcí se podílejí na výši finančních prostředků, které je potřeba vložit do těchto činností. Pokud se blíží velká celostátní kampaň, je nutné vytisknout více materiálů (letáky, billboardy apod.), čímž dojde ke zvyšování výdajů. Stejný účinek by se mohl objevit při zvýšení počtu akcí spolupracovníků.

Dalším faktorem je investiční činnost. Nadace může vydávat finanční prostředky za nemovitosti, vybavení kanceláře, přístroje apod. Tyto investice spadají do kompetence správní rady, která rozhoduje o jejich uskutečnění. U vyšších výdajů se jedná o strategický krok, který by do budoucna měl přinést kladný efekt pro nadaci.

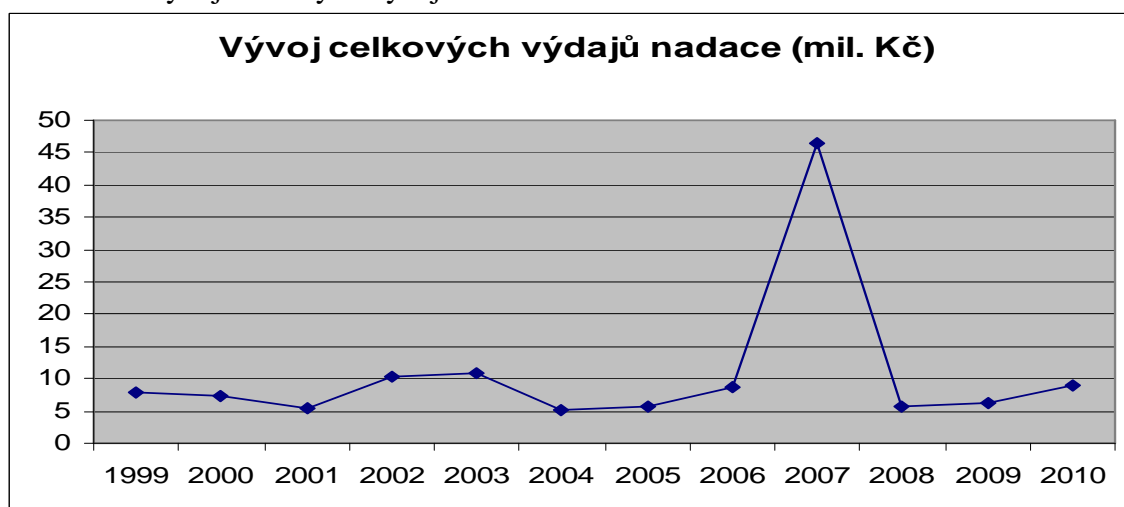
V následující tabulce jsou uvedeny výdaje za období 2008 až 2010.
 Jednotlivé položky budou popsány v dalších kapitolách diplomové práce.

Tab. č. 6: Výdaje nadace za období 2008 až 2010 (v Kč)

Druhy příjmů	2008	2009	2010
1. GRANTOVÉ PROGRAMY	2 546 512	3 151 619	3 079 389
Dárcovství dřeně	1 700 000	2 450 000	1 150 000
Podpora vzdělávání	88 512	553 419	470 189
Podpora pacientů po transplantaci	58 000	148 200	109 200
Přístroje a investice	700 000	0	1 350 000
2. VÝDAJE NA CENTRUM "U PRAMENŮ"	2 384 944	2 343 654	2 298 805
Bankovní úvěr	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Úroky	384 944	343 654	298 805
3. OSTATNÍ VÝDAJE NADACE	869 804	826 315	3 689 847
Výdaje na mzdy a poradenství	372 927	487 671	593 118
Výdaje na osvětlu a akce	68 881	131 319	215 624
Jiné výdaje	427 996	207 325	2 881 105
Celkové výdaje nadace	5 801 260	6 321 588	9 068 041

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2012

Obr. č. 19: Vývoj celkových výdajů nadace

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Výdaje Nadace pro transplantace kostní dřeně se v jednotlivých letech pohybují většinou mezi 5 až 10 mil. Kč, ale rok 2007 však vykázal extrémně vysokou hodnotu (46,5 mil. Kč). Pokud vynaložené částky porovnáme s příjmy, výdaje jsou v jednotlivých letech zpravidla nižší.

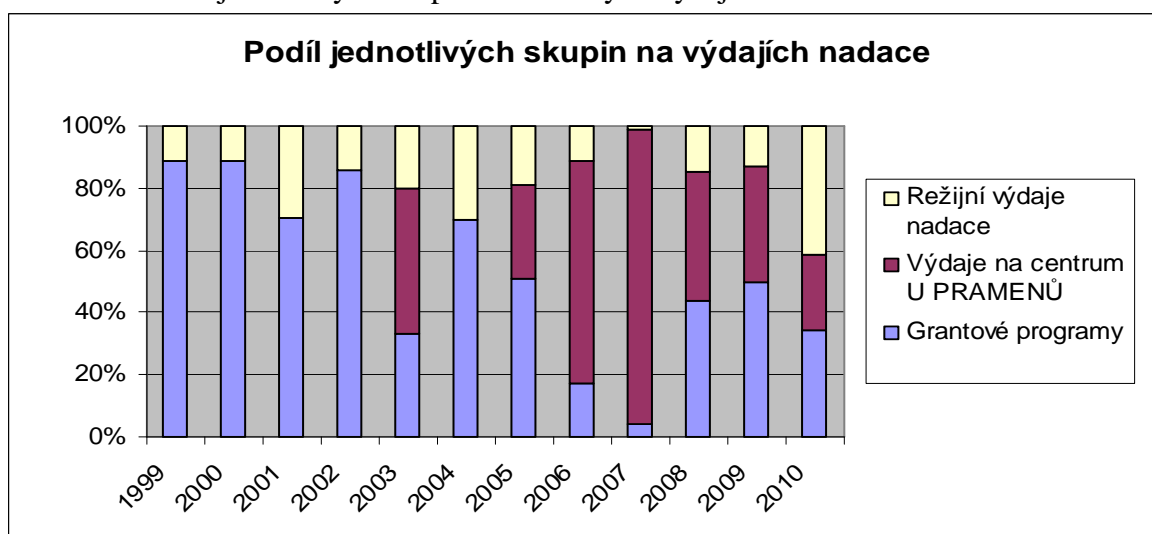
Výdaje Nadace pro transplantace kostní dřeně lze rozdělit do následujících skupin:

- výdaje na grantové programy
- výdaje související s centrem U PRAMENŮ
- ostatní výdaje nadace

Jednotlivé skupiny se na celkových výdajích nadace podílejí různě. U menších hodnot lze usuzovat, že jejich poměr bude rovnoměrnější. U extrémně vysokých částek se dá očekávat, že bude potlačen vliv některých složek.

Podíl jednotlivých skupin na celkových výdajích Nadace pro transplantace kostní dřeně ukazuje následující graf.

Obr. č. 20: Podíl jednotlivých skupin na celkových výdajích nadace

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

V období 1999 až 2002 převažují výdaje na grantové programy, jejichž podíl se pohybuje kolem 80%. Výdaje související s centrem U PRAMENŮ nebyly realizovány v některých letech (1999 až 2002, 2004), ale v roce 2007 tvořily velice významnou složku celkových výdajů, neboť vysoké částky byly vynaloženy na investiční činnost. Rozdíl mezi jednotlivými skupinami se zmenšuje během dalších let.

3.2.1 Výdaje na grantové programy

První velkou skupinou výdajů jsou grantové programy. Jejich rozdělení určuje správní rada. Příjemci mohou být fyzické a právnické osoby, které musí vyplnit žádost o získání grantového příspěvku, který pošlou na adresu nadace. Formuláře žádosti jsou dostupné v elektronické podobě na webových stránkách nadace.

Finanční prostředky na grantové programy pocházejí ze dvou zdrojů:

- NIF
- NENIF

Prvním zdrojem jsou výnosy z Nadačního investičního fondu, které byly rozděleny na základě rozhodnutí správní rady. Zbývající prostředky byly získány z ostatních příjmů nadace.

Obr. č. 21: Vývoj prostředků na grantové programy

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci dat z výročních zpráv nadace, 2012

Na začátku sledovaného období bylo na grantové programy vynaloženo poměrně velké množství finančních prostředků. Ke snižování docházelo v období 2005 až 2007, neboť bylo potřeba redukovat výdaje z důvodu stavby centra U PRAMENŮ. Postupně nastal růst a výše výdajů v roce 2010 činila 3, 079 mil. Kč.

Podpora z grantových programů se vztahuje na:

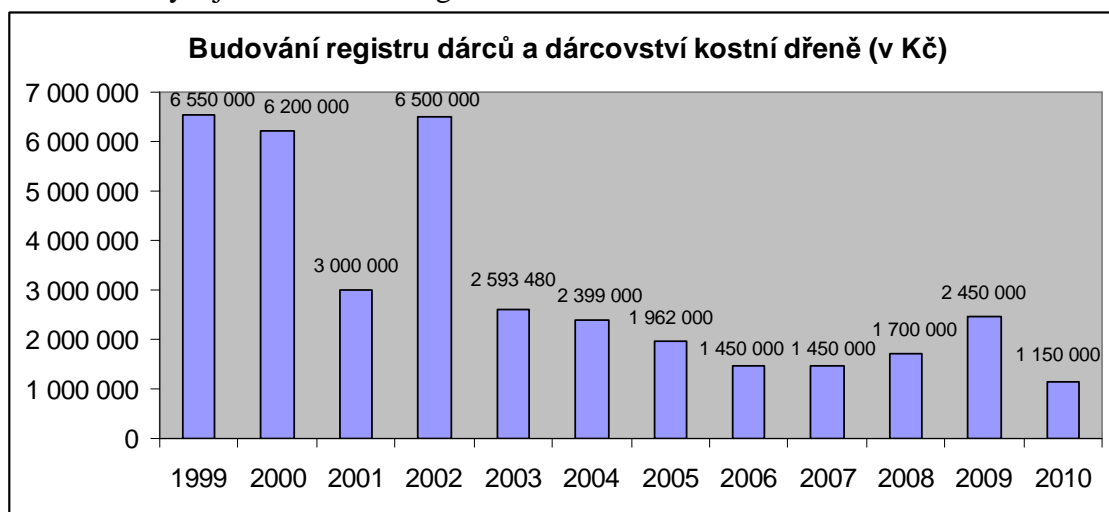
- budování registru dárců a dárcovství kostní dřeně
- vzdělávání
- pacienty po transplantaci
- přístroje a investice
- výzkum

V průběhu období 1999 až 2010 se finanční prostředky dávaly do všech grantových programů, s výjimkou výzkumu. Ten je sice pro medicínu nezbytný, neboť bývá důležitým předpokladem pro zlepšení současných léčebných postupů, ale uskutečnění projektů ve výzkumu je poměrně drahé. Finanční prostředky na otevření tohoto grantového programů zatím nejsou k dispozici, přesto se s jeho otevřením počítá v budoucnu. Podpora by se měla týkat pracovišť, která provádějí aktivní výzkum v oborech hematologie, onkologie a transplantační medicíny (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2009).

3.2.1.1 Výdaje na budování registru dárců a dárcovství kostní dřeně

Požadavky na vyhledání nepříbuzného dárce kladou vysoké nároky na Český národní registr dárců dřeně. Prostředky z tohoto grantového programu jsou rozdělovány do dárcovských center za účelem financování náboru a vyšetřování dobrovolníků, ale i dalších výdajů. V posledních desetiletích dochází ke zkvalitnění metod, které zkracují léčebný postup a přinášejí větší šanci na přežití pacientů. Vyšší kvalita přinášela vyšší náklady, a proto vyšetření nového dárce stálo 2 000 až 4 000 Kč. Postupně se začaly využívat levnější metody, a tak vyšetření dobrovolníka stojí kolem 2 000 Kč. Tato částka není proplácena ani státem, ani zdravotní pojišťovnou. Vyhledávání dárců v databázi je částečně hrazeno zdravotní pojišťovnou až do určité částky. Důležitým kritériem úspěchu není počet lidí v registru, ale efektivní vyhledávání dárce.

Obr. č. 22: Výdaje na budování registru dárců a dárcovství kostní dřeně

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

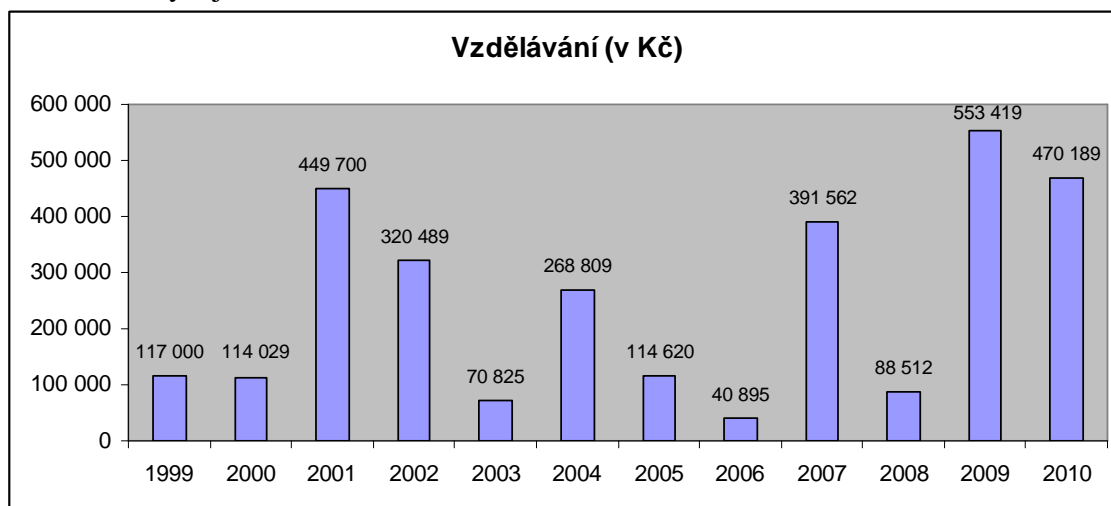
Nejvíce prostředků z tohoto grantu bylo využito v prvních letech sledovaného období. Rozšiřování registru dárců přinášelo vyšší náklady, neboť rostl počet dobrovolníků a vyšetření transplantačních znaků bylo finančně náročnější. V roce 2001 se výdaje z grantového programu snížily o více než polovinu, neboť se šetřilo z důvodu celostátní kampaně, která byla realizována o rok později. Některé prostředky byly využity jako rezerva. V roce 2002 se do registru přihlásilo více než 5 000 dobrovolníků, což znamenalo vyšší výdaje z grantového programu. V dalších letech docházelo ke snížení výdajů, neboť se přihlašovalo méně dobrovolníků a byly vynaloženy finanční prostředky na výstavbu centra U PRAMENŮ.

3.2.1.2 Výdaje na vzdělávání

Finanční podpora z tohoto grantového programu je poskytnuta na základě žádosti odeslané na adresu Nadace pro transplantace kostní dřeně. Příspěvky jsou určeny lékařům, lékařkám a dalším pracovníkům ve zdravotnictví. Příjemci grantu zpravidla pracují v oboru hematologie, onkologie nebo transplantální medicíny. Jednotlivé žádosti jsou schvalovány správní radou, která rozhodne o uvolnění prostředků.

Lékaři se účastní stáží na transplantčních centrech a prohlubují si znalosti na specializovaných pracovištích. Někteří z nich jezdí na transplantční kongresy, které se konají v zahraničí. Pro zdravotní sestry jsou určeny semináře, které se týkají hematologie a onkologie. Grantová podpora se může vztahovat na financování publikací s tematikou transplantace kostní dřeně nebo na koupi softwaru apod.

Obr. č. 23: Výdaje na vzdělávání

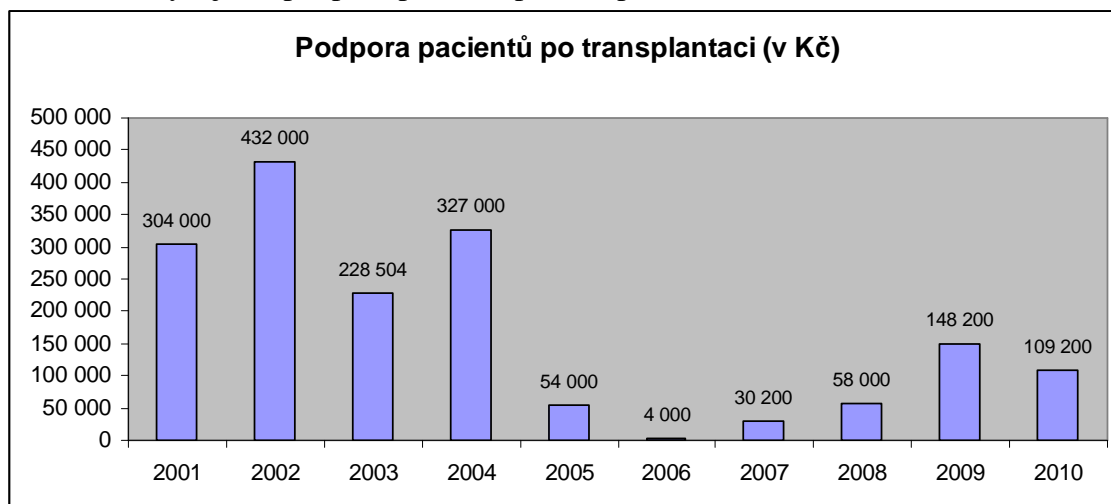
Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z výročních zpráv nadace, 2012

V letech 1999 a 2000 se výdaje pohybovaly lehce nad 100 tis. Kč, ale v roce 2001 vzrostly na 450 tis. Kč. Na této skutečnosti se projevilo zakoupení softwaru, který byl pořízen ke zpracování dat. V dalším období se příjemci grantu zúčastnili stáží, konferencí, seminářů, kurzů a vzdělávacích akcí. Výdaje se snížily v roce 2006, kdy bylo nutné ušetřit finanční prostředky na projekt "Druhý domov" (budování nového centra). O rok později se výdaje zvýšily, a to z důvodu platby za předplatné odborných časopisů a financování knihy o transplantaci kostní dřeně. Nejvíce prostředků se vynaložilo v letech 2009 a 2010. Velká část z této finanční pomoci byla věnována občanskému sdružení Lymfohelp.

3.2.1.3 Podpora pacientů po transplantaci

Tento grantový program byl otevřen v roce 2011 a je určen pacientům po transplantaci kostní dřeně. Individuální žádosti o finanční příspěvky se posílají na adresu nadace. Podpora z grantů se nejčastěji vztahuje na úhradu nákladů za ubytování a cestování na kontroly do nemocnice. Program se týká všech center, kde lékaři provádějí nepříbuzenské transplantace. Pacienti přicházejí o zdroj příjmů v důsledku hospitalizace, čímž se v některých případech dostávají do vážných problémů. Jednotlivé žádosti jsou schvalovány a celková výše výdajů na podporu pacientů po transplantaci kostní dřeně je uvedena ve výroční zprávě nadace, ale konkrétní jména nejsou přístupná veřejnosti z etických důvodů.

Obr. č. 24: Výdaje na podporu pacientů po transplantaci

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

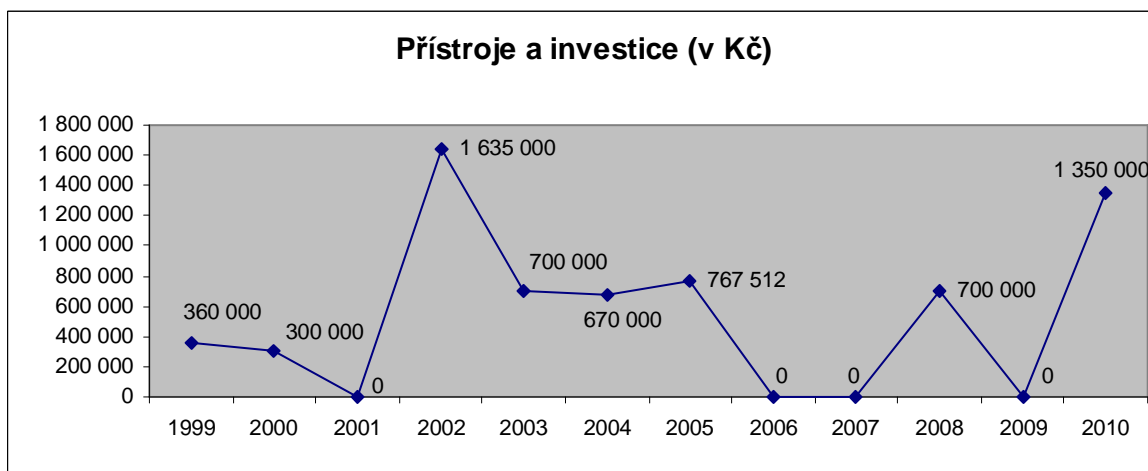
V letech 2001 až 2004 bylo poskytnuto celkem 83 příspěvků. Jednalo se většinou o financování výdajů na bydlení, ale v některých případech byl vyplacen přímý finanční příspěvek. Podobně jako u dalších grantových programů, velký pokles nastal v roce 2006, kdy bylo věnováno 4 000 Kč. V dalších letech nastalo navýšení finančních prostředků a s tím souvisí rostoucí počet pacientů a rodinných příslušníků, kterým byly uhrazeny výdaje, přičemž tento počet vzrostl na 64 v roce 2009. Na tento grantový program bylo vydáno 1 695 104 Kč během období 2001 až 2010.

3.2.1.4 Přístroje a investice

Další grantový program se týká financování přístrojů a investic. Vybavení nemocnic se opotřebovává a pořizují se nové přístroje, které jsou poměrně drahé. Nadace pro transplantace poskytuje podporu, pokud má dostatek finančních prostředků, a to výhradně v odůvodněných případech. Tento postoj lze vysvětlit tím, že investice do nemocničních přístrojů by měl primárně zajišťovat stát.

Příspěvky do grantového programu pochází ze dvou zdrojů - NIF (Nadační investiční fond) a NENIF (ostatní příjmy nadace).

Obr. č. 25: Výdaje na přístroje a investice

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci dat z výročních zpráv nadace, 2012

V roce 1999 bylo pořízeno vybavení do laboratoře Českého národního registru dárců dřeně v Plzni, zatímco o rok později se investice zaměřily na zlepšení skladování vzorků DNA. Největší výdaje v grantovém programu přinesl rok 2002, kdy byly pořízeny přístroje pro typizaci dárců dřeně. Finanční prostředky byly poskytnuty z Nadačního investičního fondu. V období 2003 až 2005 se výdaje pohybovaly v poměrně úzkém rozmezí (600 000 až 800 000 Kč) a za tyto prostředky byly pořízeny přístroje (hlubokomrazicí box, chlazená centrifuga apod.), software k vedení databáze, lůžka a další vybavení. V letech 2006 a 2007 se žádné investice neuskutečnily, což souviselo s vysokými výdaji na projekt "Druhý domov". Zařízení k vyšetřování transplantačních znaků za 700 000 Kč bylo pořízeno v roce 2008.

3.2.2 Výdaje související s centrem U PRAMENŮ

O možnosti vybudování nového centra se začalo uvažovat už v roce 2000. Cesta k realizaci projektu "Druhý domov" nebyla jednoduchá a přinesla výdaje, které je potřeba rozdělit do vlastní skupiny.

Tab. č. 7: Výdaje související s centrem U PRAMENŮ

ROK	Výdaje (v Kč)
2003	5 075 000
2005	1 717 770
2006	6 357 585
2007	44 008 393
2008	2 384 944
2009	2 343 654
2010	2 298 805

Zdroj: vlastní zpracování na podkladě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že docházelo k významným meziročním výkyvům. Nejvíce bylo investováno v roce 2007 a tato částka představovala přibližně čtyřnásobek celkových příjmů nadace v tomto roce.

První prostředky byly využity v roce 2003, kdy byla koupena nemovitost v okolí plzeňské Fakultní nemocnice za účelem ji zhodnotit, poskytnout prostor pro ubytování rodinných příslušníků pacientů, ale také pacientů v rekonvalescenci. Mezi další důvody patřilo plánované přesídlení kanceláře nadace, aby se snížily výdaje na nájem. Tento záměr se vydařil a o rok později došlo k přemístění sídla nadace a Českého národního registru dárců dřeně. Oprava střechy a rozšiřování ubytovacích kapacit pokračovalo v roce 2005, přičemž byl pořízen sousední pozemek. Jednalo se o parcelu pro stavbu nové nemovitosti a přilehlého parkoviště. Tato přístavba měla sloužit pro ubytování osob a zhotovení místností k plnění nadačních programů. Po zahájení rekonstrukce se zvýšil počet lůžek a byla vybudována společenská místnost a tělocvična. Výdaje na rekonstrukci dosáhly částky 6 357 585 Kč a přístavba objektu stála 103 500 Kč.

Důležitým milníkem v projektu "Druhý domov" je rok 2007, a to konkrétně 30. července, kdy bylo centrum U PRAMENŮ slavnostně otevřeno. Finanční výdaje byly velmi vysoké - práce na dokončení a vybavení centra stály 44 008 393 Kč. Část byla hrazena z finančních rezerv, příjmů roku 2007 a od sponzorů. Vzhledem k tomu, že Nadace pro transplantace kostní dřeně neměla dostatek prostředků na splacení celé částky, proto se správní rada rozhodla, že využije bankovní úvěr a zbývajících 20 mil. Kč si vypůjčí. Splátkový kalendář byl rozvržen na deset let a roční výdaje na úvěr jsou vyšší než 2 mil. Kč (včetně úroků).

Výdaje související s centrem U PRAMENŮ za období 2003 až 2010 činí 64 mil. Kč. Ačkoliv se jedná o velmi vysokou investici, její užitek se ukáže v budoucnu. Dílčí pozitivní efekt je možné identifikovat v ročních příjmech na nájemném (3 mil. Kč). Investice do budovy je méně riziková a jistější než vložení peněžních prostředků do cenných papírů, u nichž hrozí pokles jejich reálné hodnoty.

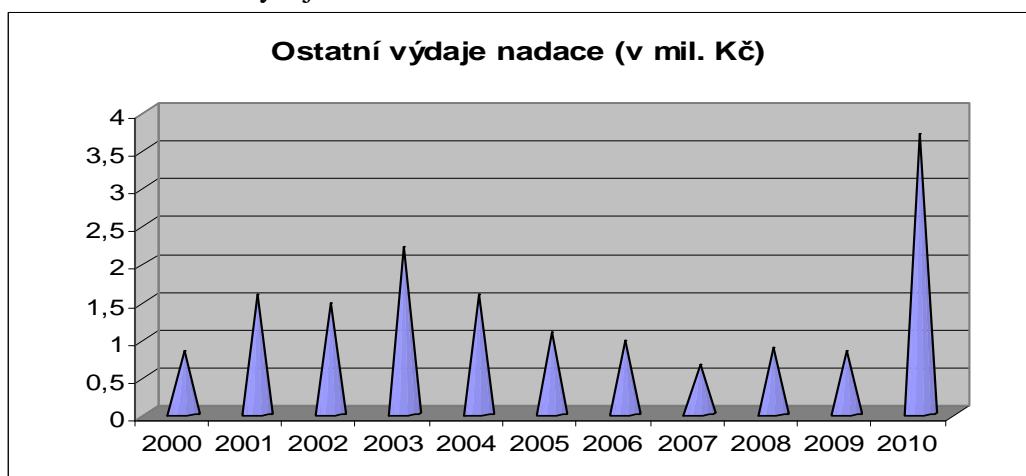
3.2.3 Ostatní výdaje nadace

Do této skupiny patří všechny výdaje, které nebyly zařazeny do předešlých skupin.

Jedná se o různorodé výdajové položky, které se mohou rozdělit na tyto kategorie:

- mzdy a poradenství
- osvěta a akce
- jiné výdaje

Obr. č. 26: Ostatní výdaje nadace

Zdroj: vlastní zhotovení na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

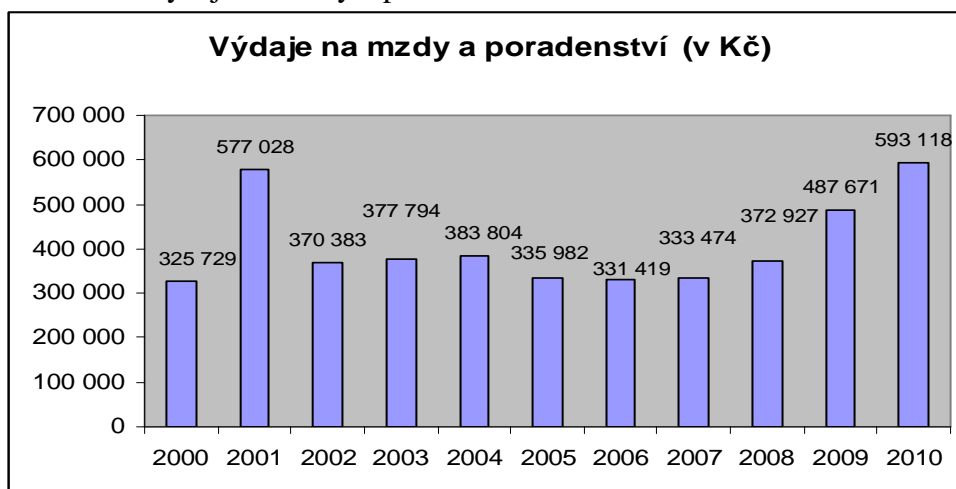
Většina výdajových položek se vztahuje na vlastní činnost nadace, a proto se jejich výše odráží na finančních možnostech organizace. V roce 2003 byly dosaženy výdaje, jejichž hodnota dosáhla 2,2 mil. Kč. V dalším období se snížily, což se nejvíce projevilo v roce 2007. Změna nastala v posledním roce sledovaného období, kdy bylo vynaloženo více než 3 mil. Kč. Dá se očekávat, že tento výrazný nárůst souvisel s nebývale vysokým a nepravidelným výdajem.

Výdaje nadace podléhají určitým limitům. "Statut Nadace pro transplantace kostní dřeně ve shodě se Zákonem o nadacích č. 227/1997 Sb. připouští čerpat náklady na vlastní činnost až do výše 25% z celkové částky nadačního jmění ke konci rozvahového dne" (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně pro rok 2009, s. 26). Tento poměr je sledován pro každý rok, ale není jediný. "Vnitřní limit, před léty odsouhlasený správní radou Nadace pro transplantace kostní dřeně, omezuje hranici nákladů na vlastní činnost do výše 20% příjmu z vlastní činnosti v příslušném roce" (Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2009, s. 26).

3.2.3.1 Výdaje na mzdy a poradenství

Do této skupiny patří mzdy, odvody za zaměstnance a výdaje spojené s právním a daňovým poradenstvím a účetními službami. V současné době mezi zaměstnance nadace patří asistentka v kanceláři a fakturantka. Členové správní a dozorčí rady pracují bezplatně ve svých funkcích.

Obr. č. 27: Výdaje na mzdy a poradenství

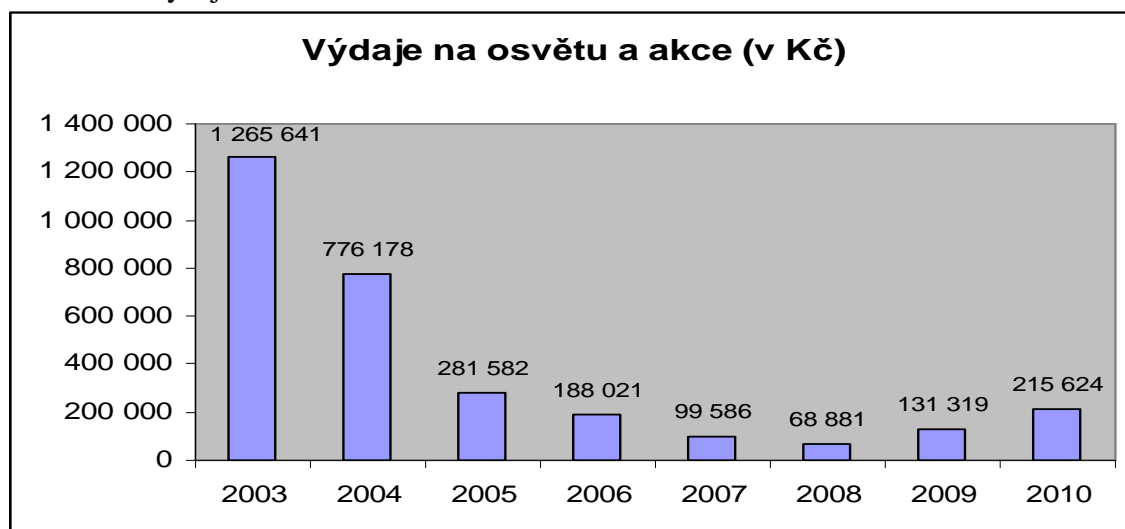
Zdroj: vlastní zhotovení pomocí dat z výročních zpráv nadace, 2012

Z uvedeného grafu je zřejmé, že výdaje se příliš neměnily během sledovaného období. Zvýšení mzdových výdajů bylo zaznamenáno v roce 2000, kdy mezi zaměstnance nadace patřil výkonný ředitel, jenž byl ve funkci až do roku 2002. V dalších letech se výdaje stabilizovaly, ačkoli je patrná tendence ke snižování na nezbytnou úroveň. V posledních dvou letech se projevilo zvyšování výdajů na mzdy a poradenství, což souviselo se změnami v personálním obsazení Nadace pro transplantace kostní dřeně. Funkce administrátorky projektů byla vytvořena v roce 2009 a zrušena na konci června 2010. Ředitelka nadace začala pracovat 1. července 2010 a jejím úkolem bylo např. zlepšit spolupráci s médii. Tato funkce byla zrušena na konci roku 2011. Obě zaměstnankyně nepracovaly na plný úvazek (0,4 a 0,25).

3.2.3.2 Výdaje na osvětu a akce

Finanční zajištění akcí a tisk materiálů tvoří další skupinu výdajů. Časopis Naděje, který je vydáván nadací, musí být vytištěn a rozeslán. Další osvětové materiály - letáky, dokumenty, billboardy - se také podílejí na výši těchto výdajů. Pro celostátní a regionální akce je potřeba vyrobit kasičky a vynaložit finanční prostředky na jejich organizaci. Tento druh výdajů spadá do vlastní činnosti nadace, a to znamená, že je nutné dodržovat vnitřní limit a statut nadace, které se týkají maximální výše nákladů na vlastní činnost v procentuálním vyjádření.

Obr. č. 28: Výdaje na osvětu a akce

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výroční zprávy nadace, 2012

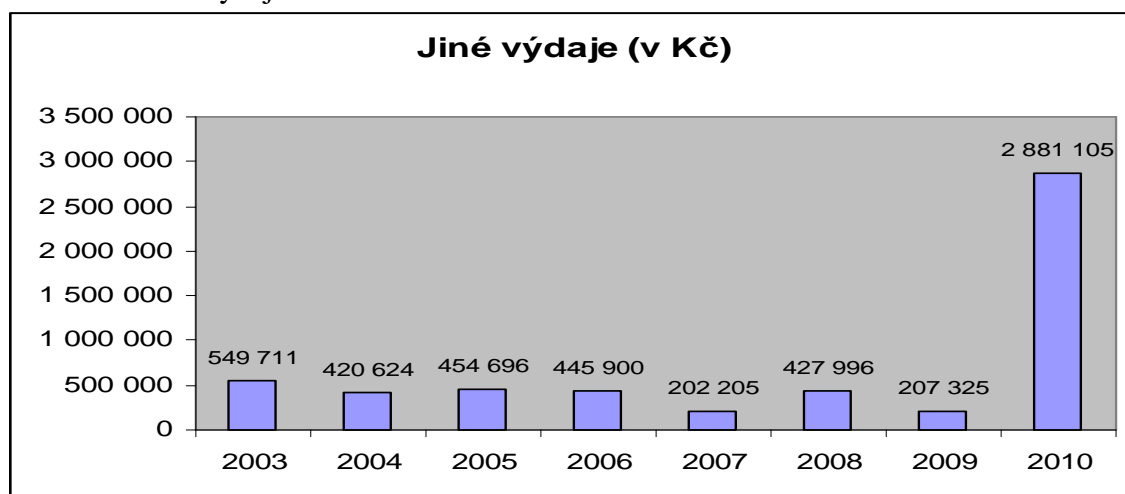
Výše výdajů závisí na počtu kampaní, akcí a činnosti spolupracovníků. Na hodnotě vynaložených finančních prostředků v roce 2003 se projevila letní billboardová a tisková kampaň, ale také zvýšení nákladu časopisu Naděje. Tato částka způsobila, že došlo k překročení limitu nákladů na vlastní činnost, který je stanoven na 20% příjmu z vlastní činnosti. V tomto roce bylo dosaženo 23,1% a správní rada učinila příslušná opatření k nápravě, což se projevilo poklesem v dalších letech.

Nejnižší výše výdajů na osvětu a akce byla vynaložena v roce 2008, kdy jejich výše činila 68 881 Kč. Dalším důvodem pro snižování těchto druhů výdajů byla snaha o ušetření finančních prostředků k financování výstavby nového centra. Pokles příspěvků na osvětu se částečně podílel na výši příjmů Nadace pro transplantace kostní dřeně. V posledních letech se výdaje zvýšily a jsou na přijatelné úrovni.

3.2.3.3 Jiné výdaje

Do této skupiny se dají zařadit výdaje kanceláře (nájem, telefon, poštovné atd.), provoz auta, nákup cenných papírů a další položky.

Obr. č. 29: Jiné výdaje

Zdroj: vlastní zpracování za pomoci údajů z výročních zpráv nadace, 2012

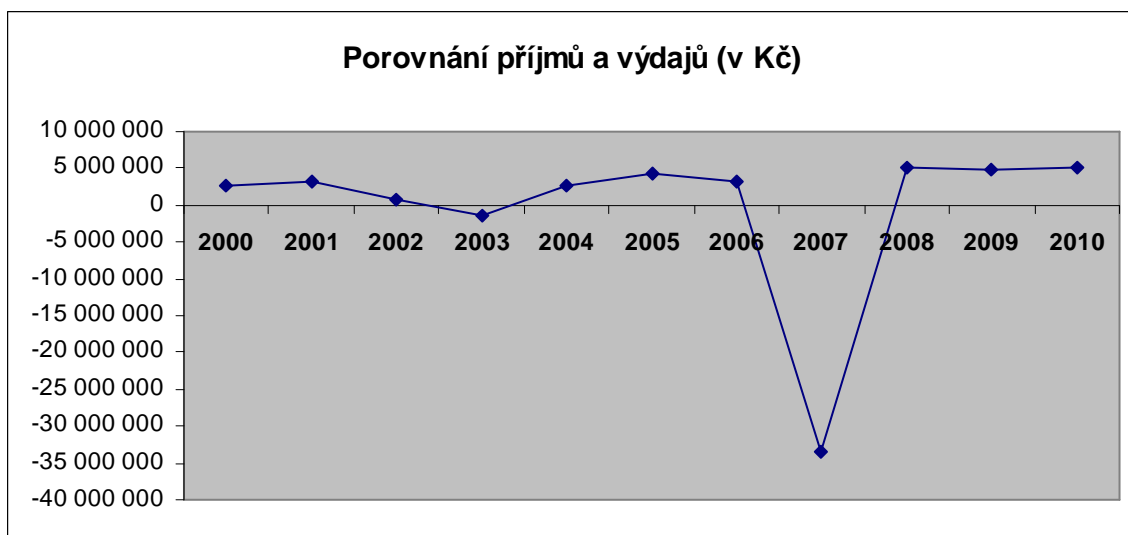
Graf znázorňuje, že vynaložené finanční prostředky se příliš nemění v období 2003 až 2006. Pokles v dalším roce lze vysvětlit redukcí vnitřních nákladů, přičemž podobné hodnoty bylo dosaženo ještě v roce 2009. Největší výdaje byly uskutečněny v roce 2010, ale jejich výše byla velmi výrazně ovlivněna nákupem cenných papírů NENIF, do kterých nadace investovala 2,7 mil. Kč.

3.3 Porovnání příjmů a výdajů, plánování na rok 2011

V předešlých dvou kapitolách byly charakterizovány příjmy a výdaje Nadace pro transplantace kostní dřeně. Analýza se soustředila na jejich rozdělení do různých skupiny a jejich následný vývoj. Pro financování je důležité, jak se vyvíjel rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji v jednotlivých letech.

V této kapitole je také rozepsáno plánování těchto složek financování pro rok 2011. Uvedená data byla zpracována na základě vývoje v posledních letech a očekávané činnosti nadace.

Obr. č. 30: Porovnání příjmů a výdajů nadace

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv nadace, 2012

Z uvedeného grafu je zřejmé, že po většinu období je hodnota ročních příjmů vyšší než výdajů, což je v souladu se strategií nadace, která se snaží vytvářet přebytkový rozpočet. Výrazný deficit byl zaznamenán v roce 2007, kdy příjmy nedokázaly pokrýt výdaje, neboť investice do nemovitého majetku způsobila zadlužení nadace, která splácí dlouhodobý úvěr. V dalších letech se vývoj obrací a rozdíl mezi příjmy a výdaji je kladný (kolem 5 mil. Kč). Tyto finanční prostředky byly vloženy do fondu oprav a další část ponechána jako úspora pro případ investic (přístroje v nemocnicích a laboratořích, nové léčebné postupy apod.).

Plánování příjmů a výdajů za rok 2011

Příjmy za rok 2011

Dary na základě uzavření smlouvy nebo převodem na účet

Darovací smlouvy	3 200 000 Kč	uzavřené smlouvy + odhad
Převody na účet	1 500 000 Kč	odhad
CELKEM	4 700 000 Kč	

Ostatní příspěvky

Poštovní poukázky	220 000 Kč	odhad
Stálé kasičky	500 000 Kč	odhad
Dárcovské SMS	260 000 Kč	odhad
Příjmy z akcí a další příspěvky	750 000 Kč	odhad
z toho: KAPKA	350 000 Kč	odhad
sluníčkové sbírky	180 000 Kč	odhad
ostatní příjmy	220 000 Kč	odhad
CELKEM	1 730 000 Kč	

Příjmy z jmění nadace

Výnosy z cenných papírů NIF a NENIF	1 200 000 Kč	odhad
Nájemné centra U PRAMENŮ	3 000 000 Kč	smlouva
Ostatní příjmy z jmění nadace	200 000 Kč	odhad
CELKEM	4 400 000 Kč	

PLÁNOVANÉ PŘÍJMY

10 830 000 Kč

Plánované příjmy pro rok 2011 činí 10, 83 mil. Kč.

Výše darovacích smluv byla stanovena na základě dat z webových stránek Nadace pro transplantace kostní dřeně. Generální sponzor (Sazka) se rozhodl, že přispěje částkou ve výši 1 mil. Kč a další čtyři podnikatelské subjekty věnovaly více než 100 tis. Kč. Fyzické osoby také uzavíraly darovací smlouvy a jejich podpora je různá (od menších darů až po finanční příspěvek ve výši 100 tis. Kč). Pro rok 2011 byly naplánovány příjmy z darovacích smluv v celkové výši 3,2 mil. Kč. Tato částka vznikla součtem uzavřených smluv na vyšší částky a odhadem příspěvků od drobných přispěvatelů.

Finanční prostředky z převodů na účet byly odhadnuty na 1,5 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst o více než 300 tis. Kč. Tato skutečnost by se měla projevit díky podzimní kampani na podporu dárců kostní dřeně ve spolupráci s TV NOVA. Dalším důvodem pro toto zvýšení je oživení ekonomiky v tomto roce.

Pro rok 2011 se neočekává, že by nadace získala finanční prostředky z dědictví.

Výše poštovních poukázek byla stanovena na 220 000 Kč, což je více než v roce 2010. Dlouhodobější tendence je sice klesající, ale občas dochází k meziročnímu nárůstu, ke kterému by mohlo dojít i v roce 2011 (více kampaní, osvěta). U dárcovských SMS lze očekávat vzestup díky podzimní náborové akci ve spolupráci s TV NOVA, což zvýšilo zájem o Nadaci pro transplantace kostní dřeně.

Sbírka stálými kasičkami by měla meziročně přinést více finančních prostředků. V roce 2010 byl zaznamenán nejhorší výsledek za posledních 11 let, a tak se zřejmě hledaly cesty k nápravě, což by se mělo projevit o rok později. Sbírka KAPKA a sluníčkové sbírky by měly přispět nižší částkou než v roce 2010. Důvodem může být neochota přispívat ze strany veřejnosti nebo horší organizační zajištění těchto akcí.

Příjmy z jmění nadace by měly výrazně poklesnout. Nájemné Centra U PRAMENŮ bude činit 3 mil. Kč (beze změny), ale očekává se, že nebudou prodány žádné cenné papíry. Výnosy z cenných papírů NIF a NENIF nelze přesně určit, ale odhad byl stanoven na srovnatelné výši jako v roce 2010. Ostatní příjmy z jmění nadace byly odhadnuty na 200 000 Kč.

Výdaje za rok 2011

Grantové programy

Dárcovství kostní dřeně	3 400 000 Kč	odhad
Vzdělávání	350 000 Kč	odhad
Podpora pacientů po transplantaci	100 000 Kč	odhad
Přístroje a investice	700 000 Kč	odhad
CELKEM	4 550 000 Kč	

Výdaje související s centrem U PRAMENŮ

Splátka úvěru	2 000 000 Kč	splátkový kalendář
Úrok ze zbývajících částí	250 000 Kč	odhad
CELKEM	2 250 000 Kč	

Ostatní výdaje nadace

Mzdy a poradenství	550 000 Kč	odhad
Osvěta a akce	300 000 Kč	odhad
Jiné výdaje	200 000 Kč	odhad
CELKEM	1 050 000 Kč	

PLÁNOVANÉ VÝDAJE **7 850 000 Kč**
(rok 2011)

Rozdílem mezi plánovanými příjmy a výdaji by Nadace pro transplantace kostní dřeně vytvořila přebytek ve výši 2 980 000 Kč. Správní rada rozhodne, jakým způsobem se využijí tyto finanční prostředky.

Plánované výdaje pro rok 2011 činí 7,85 mil. Kč.

Na grantové programy by mělo být podle plánu vynaloženo 4,55 mil. Kč. Výdaje na dárcovství kostní dřevě by se měly zvýšit, a to z důvodu uskutečnění již zmiňované kampaně na obrazovkách TV NOVA. Podle počtu lidí v registru na konci roku 2011, je pravděpodobné, že náborová akce zvýšila počet dobrovolníků, kteří by chtěli darovat kostní dřevě. Tento nárůst byl patrný hlavně ve dnech, kdy probíhala podzimní kampaň. Na druhou stranu je nutno podotknout, že nebyla tak úspěšná jako v roce 2002. Podle údajů z registru se dá odhadnout, že přibýlo asi 1 600 dobrovolníků. Vyšetření každého z nich stojí 2 tis. Kč a zbytek výdajů na dárcovství kostní dřevě tvoří finanční prostředky na vývoj lékařských postupů.

Výdaje na vzdělávání a na podporu pacientů po transplantaci byly naplánovány ve výši 350 tis. Kč a 100 tis. Kč. Tyto částky jsou nižší než v roce 2010, ale nelze dopředu odhadnout, kolik žádostí o grantový příspěvek bude odesláno na adresu nadace. Obecně platí, že vzdělání zdravotnického personálu se odráží na kvalitě lékařské péče, což by se mělo vzít údajů při plánování výdajů na tento grantový program. Finanční podpora, která se zaměřuje na financování přístrojů a investic, byla naplánována ve výši 700 tis. Kč. Tato částka byla odhadnuta na základě vývoje minulých let.

Splátka úvěru se v jednotlivých letech nemění, neboť je hrazena podle splátkového kalendáře a roční výdaje činí 2 mil. Kč. Úrok ze zbytku úvěru postupně klesá a jeho výše byla odhadnuta na 250 tis. Kč.

Výdaje na mzdy a poradenství by měly meziročně poklesnout. Nadace zaměstnávala tři lidi (ředitelka, asistentka, fakturantka, administrátorka projektů), ale v roce 2011 v nadaci nepracuje administrátorka projektů, jejíž funkce byla zrušena 30. června 2010. Finanční prostředky na osvětlu a zajištění akcí se také plánují vyšší než v předešlém roce, a to z důvodu vyššího počtu regionálních a celostátních akcí. Jiné výdaje by podle plánu měly dosáhnout 200 tis. Kč, neboť se nedá očekávat, že by nějak výrazněji změnily.

4. Zhodnocení a vlastní návrhy na zlepšení

Ve čtvrté části diplomové práce budou shrnuty a rozepsány základní poznatky z předešlých částí. Tento souhrn se týká popisu nadace a jejího financování. Vzhledem k tomu, že se v každé organizaci nacházejí určité nedostatky, budou navrženy kroky ke zlepšení situace. Změna přináší pozitiva i negativa, a tak je potřeba zajistit, aby její výsledný efekt byl kladný. Některá rozhodnutí mohou být neefektivní z krátkodobého pohledu, ale jejich účinek se dostaví až v budoucnu. Uvedené kroky ke zlepšení nebudou závazné pro správní radu, ale mohly by sloužit k zamyšlení.

4.1 Popis organizace

Organizační struktura nadace není příliš složitá. Statutárními orgány jsou správní a dozorčí rada, jejichž členové vykonávají své funkce bezplatně. Odměny pro členy statutárních orgánů sice nepředstavují významnou část z celkových výdajů, přesto se jedná o vstřícný krok. Nadace pro transplantace kostní dřeně měla dva zaměstnance (k lednu 2012). Činnost kanceláře, elektronickou korespondenci, koordinaci spolupracovníků a další aktivity zajišťuje asistentka. Záležitosti týkající se účetnictví má na starosti fakturantka, která pracuje na 0,25 úvazku. Z pohledu celé organizace můžeme konstatovat, že tito dva lidé jsou stěžejní pro fungování nadace. Otázkou však zůstává, jestli pracovní náplň těchto funkcí dostatečně pokrývá i spolupráci s novináři, reportéry apod. V letech 2010 až 2011 v nadaci pracovala ředitelka, která ukončila svou činnost na základě vlastní žádosti. Je zřejmé, že zájem o tuto organizaci roste v období celostátních kampaní, a proto je dobré mít osobu, která odpovídá na otázky týkající se těchto akcí, ať už formou televizních rozhovorů nebo článků.

Je potřeba zvážit, do jaké míry je toto rozhodnutí efektivní z pohledu příjmů a výdajů. Vzhledem k tomu, že tato osoba by pracovala jen na částečný úvazek, což by příliš nezvýšilo mzdové náklady, lze takový krok podporovat. Ředitel/ředitelka by měl/a na starosti hlavně prezentaci nadace v médiích, což by mělo zvýšit zájem veřejnosti o danou problematiku.

Pro činnost nadace je důležité, jakým způsobem se angažují spolupracovníci, kteří vykonávají osvětovou činnost, pořádají akce, hledají potenciální sponzory apod. Jejich počet se každoročně pohybuje kolem dvou set, přičemž jsou registrováni ve všech krajích. Díky jejich činnosti dochází k navyšování příjmů. Nutno podotknout, že někteří spolupracovníci jsou aktivnější a jiní méně aktivní.

V budoucnu by bylo vhodné zvýšit počet dobrovolníků na 250, což by znamenalo zvýšení o 80 lidí v porovnání s počátkem roku 2012. Toto číslo vychází z předpokladu, že finanční prostředky na získání nových spolupracovníků jsou omezené a že ochota společnosti zapojit se do charitativních projektů je dostatečná. V rámci propagace by bylo možné realizovat kampaň s názvem: "Staň se naším dobrovolníkem". Na propagačních materiálech by byl popsán způsob registrace do Klubu přátel a jiné údaje o nadaci. Na základě zkušeností z minulých let při konání podobných typů akcí, je zřejmé, že výdaje na tuto kampaň by dosáhly desetitisíce až statisíce Kč - pro účely této práce lze uvažovat o částce 250 000 Kč, neboť akce by měla celorepublikový rozsah. Činnost dalších spolupracovníků při konání dalších akcí by přinesla dodatečné výdaje (osvětová činnost, zajištění akcí), které jsou odhadnuty na 70 000 Kč/rok. Zapojení 80 dobrovolníků by znamenalo, že se zvýší příjmy nadace. Vzhledem k tomu, že někteří spolupracovníci jsou aktivnější než jiní a charakter akcí se liší, jejich přínos pro nadaci bude různý. Za předpokladu, že jsou zváženy tyto skutečnosti, dodatečný roční příjem byl stanoven na 350 000 Kč/rok.

Zvýšení počtu spolupracovníků:

Výdaje: kampaň "Staň se naším dobrovolníkem"	250 000 Kč
dodatečné výdaje na činnost nových spolupracovníků	70 000 Kč/rok
Příjmy: dodatečné příjmy z činnosti nových spolupracovníků	350 000 Kč/rok

Na základě analýzy příjmů a výdajů, které by byly spojeny se zvýšením počtu nových dobrovolníků, je zřejmé, že pozitivní efekt by se dostavil za jeden rok. Dá se očekávat, že optimální počet spolupracovníků, kteří získávají finanční prostředky pro nadaci, je vyšší než 250, ale v dohledné době není možné jej dosáhnout. Plánovaný počet (250) byl stanoven na základě reálných předpokladů.

Spolupráce s médii je nezbytná pro fungování nadace, neboť přináší finanční prostředky od potenciálních dárců a také zájem o danou problematiku. Jak již bylo uvedeno, kontakt s médii by zajišťoval/a ředitel/ředitelka (podobně jako v letech 2010 a 2011). Články o nadaci a o transplantaci kostní dřeně by se měly objevovat v různých periodikách a zpravodajských portálech, neboť osvěta je důležitá a i v dnešní době se objevují polopravdy a mýty. Nadace pro transplantace kostní dřeně a Český národní registr dárců dřeně mají své webové stránky, kde je možné nalézt mnoho zajímavostí o činnosti těchto dvou subjektů. Tyto stránky jsou přehledné, proto není nutné je předělávat. Nadace pořádá různé akce, ale mezi nejznámější patří slavnost "Poděkování", která je věnována dárcům kostní dřeně a pacientům. Toto setkání se koná každoročně a v budoucnu by se mělo stále pořádat, neboť vyjadřuje úctu těm, kteří neváhali pomoci nemocným pacientům.

Shrnutí návrhů:

- vytvoření funkce ředitele/ředitelky
- realizace kampaně "Staň se naším dobrovolníkem"
- zvýšení počtu spolupracovníků na 250

4.2 Příjmy nadace

Důležitými faktory, které se podílejí na vývoji příjmové stránky rozpočtu organizace, je aktivita spolupracovníků, činnost správní rady, konkurence a ekonomický vývoj země. Jednotlivé složky příjmů reagují různě na tyto faktory, což se musí brát v úvahu během plánování jejich výše. Příjmy Nadace pro transplantace kostní dřeně se v posledních letech pohybují mezi 10 až 15 mil. Kč. Toto rozmezí je přiměřené a akceptovatelné s ohledem na vývoj výdajů.

4.2.1 Dary na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet

Dary na základě uzavřené smlouvy přinášejí nemalé finanční prostředky a jsou tvořeny dvěma složkami - darovacími smlouvami a převody na účet v bankách.

Darovací smlouvy jsou uzavírány s fyzickými a právnickými osobami. Vývoj těchto příjmů do jisté míry souvisí s ekonomickou situací v České republice. V době hospodářské recese se firmy zaměřují na snižování nákladů a mohou omezit podporu projektů neziskových organizací. Snižování příspěvků na dobročinné účely se projevuje zejména u menších firem a fyzických osob. Z hlediska vývoje ekonomiky nelze přesně určit, jak se bude vyvíjet hospodářská situace v České republice během následujících let. Některé odhady předpovídají stagnaci hrubého domácího produktu v roce 2012, což by se částečně odrazilo na příjmech nepodnikatelských subjektů.

Generální partner nadace, SAZKA Sázková kancelář, a.s. (dříve SAZKA, a.s.), každoročně přispívá částkou 1 mil. Kč (již od roku 2003). Tato společnost si prošla poměrně složitým obdobím, kdy byla ve finančních problémech, ale po změně vlastníka se zdá, že se situace změnila. Její sponzorský příspěvek představuje významnou část z příjmů, které pocházejí z darů na základě uzavřené smlouvy. Její pomoc by byla potřebná i v dalších letech, proto by správní rada nadace měla nadále spolupracovat s tímto subjektem. Vzhledem k tomu, že nová vlastnická struktura výrazně pomohla této loterijní společnosti, dá se očekávat, že vliv hospodářské stagnace nebude příliš výrazný.

Významné finanční prostředky přinášejí i další firmy. Jejich příspěvky se pohybují v řádech statisíců Kč. Většina z těchto firem působí v oblasti zdravotnictví (léčiva, molekulární genetika, ...). Výše jejich finanční podpory není stabilní a u některých firem se projevuje snižování příspěvků, a to zejména v důsledku redukce nákladů. Vzhledem k tomu, že jejich přínos není zanedbatelný, lze doporučit prohloubení spolupráce se současnými sponzory, kterým by bylo nabídnuto prodloužení smluv na další roky nebo sepsání nových smluv o spolupráci. V případě zájmu je možné uskutečnit pravidelný nábor dárců z konkrétních firem, jejichž zaměstnanci by podstoupili vyšetření pro vstup do registru. Pro získávání nových sponzorů je potřeba kontaktovat velké firmy, seznámit je s činností nadace a požádat je o spolupráci ve formě darovacích smluv. Mezi další možnosti patří osvětová činnost, které by přilákala podnikatelské subjekty.

Malé firmy a fyzické osoby poměrně rychle reagují na vývoj ekonomické situace v České republice. V roce 2009 je znatelný pokles těchto příjmů, jenž byl důsledkem hospodářské recese. Vzhledem k očekávanému vývoji makroekonomických ukazatelů lze nalézt několik opatření pro zlepšení situace. U subjektů a osob, které přispívají dlouhodobě, je možné se domluvit na další spolupráci. Snížení počtu dárců se dá řešit prostřednictvím osvětové činnosti se zaměřením na další potenciální přispěvatele (přednášky, kulturní akce atd.).

Převody na účet v bankách přináší 1 až 2 mil. Kč ročně a jejich výše závisí např. na osvětové činnosti nadace a ekonomické situaci. Celostátní kampaně mají velký vliv na počet přispěvatelů a množství vybraných finančních prostředků. Z tohoto pohledu byl úspěšný rok 2002, kdy proběhl nábor dobrovolných dárců kostní dřevě. Vzhledem k tomu, že podobné kampaně přinášejí více prostředků na účet nadace, lze doporučit účast na dalších projektech ve spolupráci s celoplošnými televizemi. Kromě tohoto přínosu se zvyšuje počet dárců v registru.

Podobně jako u darovacích smluv se musí uvažovat vliv mediálního působení nadace, neboť se informace objevují v novinách, časopisech a reportážích. Z tohoto důvodu je potřeba "být viděn", aby organizace mohla oslovit část veřejnosti, která by za jiných podmínek vůbec nepřispívala.

Nadace vydává časopis Naděje, který vychází dvakrát ročně v nákladu 50 000 ks. Touto formou dochází k nárůstu transakcí na účet, neboť uvnitř časopisu jsou uvedeny způsoby, jak finančně pomoci. Lze konstatovat, že náklad je dostatečný a neměl by se měnit. Pozitivní efekt přinášejí i dokumenty o problematice transplantace kostní dřevě, které byly vyrobeny nadací. Jejich užitečnost by mohla být umocněna tím, že se objeví na obrazovkách veřejnoprávní televize v hlavním vysílacím čase.

Pro zvýšení zájmu o organizaci je možné využít bannery nadace, které si podporovatelé mohou umístit na své webové stránky. Ochota veřejnosti přispívat na charitativní projekty má vliv na výši příjmů z převodu na účet. Pokud dochází k jejich snižování, je možné zefektivnit osvětovou činnost a navíc realizovat slavnostní večer v televizi na podporu nadace. Tento námět bude rozepsán u příspěvků z dárcovských SMS.

Dary ve formě dědictví nelze plánovat v delším časovém horizontu, neboť se jedná o nepřilíš pravidelný zdroj příjmů. V dědickém řízení může být dar převzat od člověka, který odkázal pozůstalost, ačkoli s nadací během svého života nespolupracoval, nebo se podílel na chodu nadace jako spolupracovník.

Navrhovaná opatření:

- prohloubení spolupráce s velkými firmami - smlouvy, náborů dárců z firem
- hledání nových sponzorů - kontaktování firem, nabídka spolupráce, osvěta
- podpora celostátních kampaní a filmových dokumentů
- využití bannerů nadace
- slavnostní večer v televizi

4.2.2 Ostatní příspěvky

Finanční příspěvky z poštovních poukázek klesají a zdaleka nedosahují výše z přelomu tisíciletí. Hlavním důvodem je skutečnost, že tato forma financování není příliš preferována, proto se dárci spíše zaměřují na finanční pomoc přes bankovní účet. V budoucnu se nedá očekávat zlepšení, proto je nutné se orientovat na jiné formy financování. Poštovní poukázky přinášejí statisíce Kč.

Stálé kasičky jsou rozmístěny na různých místech (lékárny, hypermarkety atd.) a jejich úspěch závisí zejména na počtu a lokalizaci kasiček, konkurenci a ekonomické situaci v zemi. Výše příspěvků je také závislá na povolení nových sbírek, neboť se stává, že sbírka neprobíhá celý rok. Jak již bylo uvedeno, jedno z navržených opatření se týkalo zvýšení počtu spolupracovníků na 250 až 300. Pokud by se tento dílčí cíl podařil, někteří z nových dobrovolníků by se mohli orientovat na instalaci stálých kasiček. Vzhledem k tomu, že strategie rozmístování je velice důležitá, mělo by se jednat o hypermarkety ve velkých městech, kde kasičky zatím nebyly instalovány. Tento krok by zřejmě přinesl další finanční prostředky i v případě, že by veřejnost snižovala své výdaje na dobročinné účely. U lékáren je rozhodující, aby je navštěvovalo velké množství lidí. Pro další zvyšování příjmů lze využít osvětové materiály umístěné v blízkosti kasiček.

Dalším způsobem, jak finančně pomoci, je posílání dárcovských SMS. Cena jedné DMS je 30 Kč, přičemž nadace získá 27 Kč. Od roku 2006 jsou dárcovské SMS osvobozeny od DPH. Tato forma příspěvků je vhodná pro dárce, kteří chtějí poslat menší finanční obnos a nechtějí využít bankovní spojení. Vývoj příjmů z DMS naznačuje, že kromě roku 2005 nebylo vybráno více než 200 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že posílání nadace se týká medicíny a dokáže oslovit veřejnost, je zřejmé, že finanční prostředky z DMS by se měly ještě navýšit.

Jednou z možností je uvedení slavnostního večera na obrazovkách veřejnoprávní televize. Tento způsob získávání finančních prostředků je velice účinný, neboť diváci přislíbí určitou částku a potom ji posílají na účet neziskové organizace. V rámci televizní grafiky lze využít možnost přispívání prostřednictvím dárcovských SMS. Některé akce přinesou několik milionů Kč a pokud by to bylo možné, není důvod pro nevyužití takové slavnostní události, a to hlavně platí v případě, že nadace má dobročinné zaměření.

Další možností, jak zvýšit příjmy přes DMS, je výroba a distribuce letáků, které podporují projekt DMS. Nadace již zhotovila několik tiskovin. Z hlediska atraktivity je potřeba sladit barvy, aby materiál působil harmonicky. Pro potenciální dárce je nutné, aby nápisy "DMS KOSTNIDREN" a "87777" byly čitelné a aby na první pohled bylo patrné, jaký je účel letáků. Text o problematice transplantací kostní dřeně, případně o fungování nadace, se na materiálech může objevit, ale neměl by být příliš podrobný. Tyto náměty je možné vzít v úvahu během přípravy dalších letáků.

S propagací projektu DMS souvisí i aktivita na webových stránkách. Tento způsob posílání finančních prostředků musí být popsán na stránkách organizace, případně by měl být uveden odkaz. Na webových stránkách nadace (k 12. březnu 2012) je umístěn pohyblivý propagační materiál a na několika snímcích je uveden projekt DMS. Bylo by možné vložit odkaz na dárcovské SMS (tj. DMS KOSTNIDREN a 87777) přímo na úvodní stránku Nadace pro transplantace kostní dřeně, a to konkrétně pod záložku "Finanční pomoc", kde jsou uvedena čísla účtů. Toto opatření by mohlo zvýšit příjmy z dárcovských SMS.

Nadace pro transplantace kostní dřeně pořádá různé kulturní akce. Sbírka KAPKA přináší statisícové částky za rok. Jedná se o celostátní akci, kdy dobrovolníci myjí skla automobilů na čerpacích stanicích a rozdávají propagační materiály. Akce probíhá jednou ročně a pozitivním efektem bylo prodloužení délky trvání z jednoho na tři dny.

Výtěžek z této akce klesá již od roku 2006, neboť se nepříznivě projevuje menší počet dobrovolníků, kteří se účastní této akce. Doporučení ke změně trendu spočívá ve zlepšení efektivity sbírky - zvýšit počet dobrovolníků a také čerpacích stanic, kde akce probíhá.

Sluníčkové sbírky jsou vedeny pedagogickými pracovníky a žáci nabízejí drobné předměty ve tvaru sluníček, která nabízejí v hypermarketech, na vlakových nádražích a dalších místech. Tyto sbírky každoročně mají výtěžek ve výši několik set tisíc Kč a finanční příspěvky z těchto sbírek nevykazují pokles, ale je možné zvýšit příjmy. Největší výtěžky jsou získány ve větších městech, a to v místech, kde se nachází velké množství lidí. Je zřejmé, že tato skutečnost je rozhodující pro úspěšnost sbírky. Pokud by se podařilo uspořádat akci i v jiných městech a větších obcích, dá se očekávat, že její výtěžek by byl několikrát vyšší. Problémem zůstává, jakým způsobem najít další studenty. Některé z nich by mohla přilákat navržená kampaň "Staň se naším dobrovolníkem", další by mohli být získáni prostřednictvím činnosti nadace (propagace sbírek), nebo mohou pomoci současní dobrovolníci, kteří by kontaktovali své vrstevníky z různých škol po celé České republice.

U drobných akcí je rozhodující osvětová činnost při hledání potenciálních dárců, kteří jsou ochotni uspořádat menší sbírku. Někteří z nich poté začnou přispívat dlouhodobě.

Navržená opatření:

- vyšší počet stálých kasiček v hypermarketech
- slavnostní večer v televizi
- úprava letáků na podporu projektu DMS - méně textu, čitelné údaje
- umístění stálého odkazu na projekt DMS na webových stránkách
- zvýšit počet dobrovolníků a čerpacích stanic v rámci sbírky KAPKA
- konání sluníčkových sbírek ve velkých městech

4.2.3 Příjmy z jmění nadace

Výše nadačního jmění nadace je 105 900 782 Kč (k 7.3.2008) a je tvořeno nemovitým jměním a cennými papíry. Každá nadace musí optimálně zhodnocovat svůj majetek a způsoby jeho uložení jsou uvedeny v zákoně č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Nadace pro transplantace kostní dřeně si zvolila tři způsoby uložení majetku, a to ve formě cenných papírů, bankovních účtů a nemovitosti. Příjmy z jmění nadace dosáhly hodnoty 7 mil. Kč v roce 2010.

Cenné papíry pocházejí z Nadačního investičního fondu (NIF) nebo z ostatních prostředků nadace (NENIF). Tento způsob uložení je poměrně rizikový, neboť může dojít k výraznému poklesu reálné hodnoty cenných papírů, což se promítne do některých složek financování. Vhodné opatření by mohlo spočívat v prodeji cenných papírů NENIF, které nepřinášejí příjem v podobě vysokých úroků. Nemělo by se jednat o hromadný odprodej, nicméně výše příjmů z této transakce by se mohla pohybovat v řádech statisíců Kč.

Hodnota nemovitosti byla zapsána do nadačního jmění na základě znaleckého posudku (červenec 2007). Centrum U PRAMENŮ slouží k mnoha účelům. Výše nájemného činí 3 mil. Kč ročně, což přináší stálý příjem pro nadaci. Podle vyjádření předsedy správní rady je nájem z centra U Pramenů řešen každý rok řádně obnovovanou nájemní smlouvou po vzájemné dohodě o podmínkách a o navýšení se neuvažuje. V současné době se roční nájemné nebude měnit, ale navýšení by se mohlo uskutečnit v budoucnu. Výše ročního nájemného může být dohodnuta ve výši 3,2 mil. Kč, což by vedlo ke zvýšení celkových příjmů.

Na rozdíl od cenných papírů nehrozí, že by nemovitost výrazně ztratila svou hodnotu, a to ani v době hluboké hospodářské recese. Z tohoto pohledu je možné ocenit strategické rozhodnutí, na jehož základě došlo k uložení majetku v této formě.

Další příjmy z nadace zpravidla nepředstavují velké finanční prostředky, přesto se s nimi musí počítat. Jedná se např. o úroky z běžných a terminovaných účtů, kurzové zisky, výnosy z reklamy.

Navrhovaná opatření

- prodej cenných papírů NENIF (podílové listy Pioneer neinvestiční - 27 603 ks)
- možnost navýšení nájemného z centra U Pramenů na 3,2 mil. Kč

4.3 Výdaje nadace

Na výši výdajů se podílí řada faktorů. Jedná se o stav ekonomiky, činnost nadace, osvětová činnost atd. Nadace pro transplantace kostní dřeně měla výdaje, které se většinou pohybovaly v rozmezí 5 až 10 mil. Kč, ale v roce 2007 byly mnohem vyšší.

4.3.1 Grantové programy

Nejvíce prostředků na tyto programy byly vynaloženy v období 1999 až 2002, což souviselo s budováním registru dárců a dárcovstvím kostní dřeně. Mezi příjemce grantů patří fyzické i právnické osoby, jejichž žádost o poskytnutí podpory je schválena správní radou. Prostředky určené na grantové programy pocházejí ze dvou zdrojů (NIF, NENIF) a dělí se do několika skupin: budování registru dárců/ dárcovství kostní dřeně, vzdělávání, podpora pacientů po transplantaci, přístroje a investice, výzkum.

Český národní registr dárců dřeně má různé zaměření - získávání dobrovolníků, hledání a výběr dárců, spolupráce se zahraničními registry, evidence dat o transplantacích atd. Pro vstup do tohoto registru je potřeba splnit tři podmínky, mezi něž patří věk (18 až 35 let), dobrý zdravotní stav a ochota překonat nepohodlí. Počet dárců v ČNRDD byl 37 255 (k 29.2.2012). Pokud se tento údaj porovná s celkovým počtem občanů, zjistíme, že každý 280. obyvatel České republiky je zapsán v registru. V porovnání se zahraničím je to poměrně málo, neboť v sousedním Německu je každý 20. občan zapsán v registru. Existuje řada důvodů, proč došlo k takovému rozdílu. Může se jednat o vztah veřejnosti k neziskovému sektoru, o osvětovou činnost, historický vývoj a jiné faktory. Pro vstup do registru je stanovena dolní a horní věková hranice, a to hlavně z důvodu zvýšení efektivity. Z hlediska nadace jsou preferováni mladší dárce - u těch starších hrozí, že jejich odběr nakonec nebude využit. Pro činnost registru je ale stěžejní, jak rychle je vyhledán dárců kostní dřeně pro konkrétního pacienta.

Vstupní prohlídka dobrovolníka stojí kolem 2 tis. Kč. Při ročním náboru 2 000 lidí se celkové výdaje na tyto prohlídky vyšplhají ke 4 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně drahou záležitost a že není hrazena ani státem, ani pojišťovnou, proto je financována prostřednictvím Nadace pro transplantace kostní dřeně.

Do dalších let je možné doporučit, aby se pokračovalo v náborových kampaních. Přestože dojde ke zvýšení výdajů za vstupní prohlídky, vzroste šance na přežití některých pacientů.

Další výdaje z grantových programů se týkají vzdělávání. Žadatelé jsou lékaři, lékařky, sestry a jiní zaměstnanci nemocnice, kteří zpravidla pracují v oboru hematologie, onkologie a transplantací medicíny. Podpora vzdělávání je důležitá, neboť vydané prostředky se "vrátí" ve formě znalostí a zkušeností, které příjemce grantů získají na kongresech, odborných stážích, seminářích a dalších vzdělávacích kurzech. Některé finanční prostředky z grantového programu se mohou vztahovat na financování odborné publikace (např. o transplantaci kostní dřeně).

Na základě posouzení výdajů na vzdělávání lze konstatovat, že jejich výše je adekvátní a podpora by měla pokračovat i v budoucnu.

Další grantový program je určen pro pacienty po transplantaci, případně pro rodinné příslušníky pacientů, kteří jsou ubytováni v hotelu U PRAMENŮ. Výše výdajů se v letech 2009 až 2010 pohybovala v rozmezí 100 000 až 150 000 Kč ročně. Takový finanční výdaj není příliš vysoký a v následujícím období není nutné jej příliš snižovat. Pacienti a jejich rodinní příslušníci pocházejí z různých oblastí, a proto jim ubytování v hotelu ušetří náklady.

Mezi navrhovaná opatření patří udržení těchto výdajů do celkové výše 200 000 Kč. Vzhledem k tomu, že se jedná o pomoc lidem, kteří mají zkušenosti s transplantací kostní dřeně, proto by limitujícím faktorem neměl být počet žádostí.

Investice do přístrojů nejsou realizovány v některých letech a finanční prostředky jsou vydávány jen v některých případech. Lze souhlasit s myšlenkou, že financování přístrojů by se primárně nemělo týkat nadace, která může využít peněžní prostředky k jiným výdajům. V budoucnu je možné uplatňovat současný přístup k těmto investicím.

Navrhovaná opatření

- realizace dalších náborových kampaní za účelem zvýšení počtu dárců v registru
- pravidelné investice do vzdělávání - konference, stáže, semináře
- výdaje na podporu pacientů po transplantaci do celkové výše 200 000 Kč/rok

4.3.2 Výdaje na centrum U PRAMENŮ, ostatní výdaje nadace

Nadace pro transplantace kostní dřeně investovala finanční prostředky na vybudování centra za účelem ubytování, přemístění sídla a zhodnocení nemovitosti. Projekt "Druhý domov" začal koupí nemovitostí v blízkosti plzeňské Fakultní nemocnice a po dalších investicích bylo centrum slavnostně otevřeno v červenci 2007. Z důvodu vysoké finanční náročnosti celého projektu, bylo nutné si vypůjčit prostředky ve výši 20 mil. Kč. Dlouhodobá půjčka byla sjednána na 10 let a roční výdaje související se splácením jsou ve výši 2 mil. Kč (+ úroky). V roce 2010 bylo vydáno přibližně 2,3 mil. Kč (2 mil. Kč podle splátkového kalendáře a úroky). Tato částka se meziročně snížila, neboť klesly úroky ze zbytku bankovního úvěru. V současné době je zřejmé, že tato částka není příliš limitující z hlediska fungování nadace, neboť může být hrazena z příjmů, které souvisejí s centrem U PRAMENŮ.

Nadace splatila kompletně půjčku od Registru na podzim 2011 a do dalšího roku nemá tento závazek (vyjádření předsedy správní rady).

Mezi ostatní výdajové položky patří peněžní prostředky na mzdy, poradenství, osvětu, akce atd. Nadace si stanovila vnitřní limit, na jehož základě jsou náklady na vlastní činnost limitovány do výše 20% příjmu z vlastní činnosti. Další omezení upravuje statut nadace, který dovoluje čerpání nákladů na vlastní činnost až do 25% z celkové částky nadačního jmění ke konci rozvahového dne. Pokud dojde k jejich překročení, správní rada učiní opatření, aby v dalších letech byly tyto limity splněny. Navrhovaným opatřením je dodržování těchto limitů.

Výdaje na mzdy a poradenství do jisté míry souvisí s počtem zaměstnanců. Jedním z navrhovaných opatření bylo vytvoření funkce ředitele/ředitelky, což by vedlo k navýšení těchto výdajů. Tento nepříznivý efekt na výdajové stránce by měl být kompenzován zvýšením příjmů (převody na účet, dárcovské SMS).

Stanovení ročních výdajů na mzdy je poměrně složité. Příliš velké množství finančních prostředků zvyšuje výdaje, ale stanovení mezd na nízké úrovni může snížit motivaci zaměstnanců. Lze doporučit, aby byly udržovány na srovnatelné hodnotě jako v roce 2010 (kolem 600 tis. Kč).

Další výdaje jsou spjaty s osvětou a pořádáním akcí. Na základě navržených opatření by se zvýšily tyto výdaje, neboť by došlo k realizaci více celostátních a regionálních akcí, které mohou mít pozitivní efekt (vyšší příjmy než výdaje). V distribuci časopisu Naděje by nemělo dojít ke změně, a proto se očekává srovnatelná výše finančních prostředků určených na tisk a rozesílání tohoto časopisu jako v uplynulých letech. Do budoucna by se výdaje na osvětou a akce mohly navýšit za předpokladu, že budou efektivně vynaloženy, a to na hodnotu kolem 400 tis. Kč. Toto opatření je možné uplatnit v případě, že nedojde k překročení vnitřního limitu nákladů na vlastní činnost.

Výdaje kanceláře se v průběhu let pohybují na srovnatelné úrovni a v dalších letech nelze očekávat, že se budou výrazněji měnit. To samé platí i pro jiné výdaje (daně, poplatky, pojištění). V roce 2010 se společnost rozhodla, že zakoupí cenné papíry v hodnotě 2,7 mil. Kč. Tato investice má své opodstatnění, neboť jejich reálná hodnota může růst, čímž se zvýší příjmy jmění nadace. Vzhledem k tomu, že cenné papíry mohou ztratit svou reálnou hodnotu, je možné navrhnout, aby se koupě uskutečnila v období, kdy má nadace k dispozici větší množství volných finančních prostředků. V následujících letech je naplánován prodej cenných papírů, nikoli jejich nákup.

Navrhovaná opatření

- dodržování limitů, které se týkají nákladů na vlastní činnost
- výdaje na mzdy a poradenství srovnatelné s rokem 2010 (kolem 600 tis. Kč)
- zvýšení výdajů na osvětou a akce (maximálně 400 000 Kč za rok)

Závěr

Diplomová práce se zabývala analýzou financováním nepodnikatelského subjektu. Pro účely zpracování byla vybrána Nadace pro transplantace kostní dřeně.

Hlavní cíl práce je analýza financování nepodnikatelského subjektu, zhodnocení finanční situace a návrh opatření na zlepšení.

V úvodní (teoretické) části byla vymezena problematika neziskového sektoru. Na základě historického vývoje je zřejmé, že se postoj k neziskovým organizacím měnil. V dalších kapitolách je charakterizován neziskový sektor a uvedena jedna z typologií těchto organizací podle vybraného autora. Jednotlivé subjekty jsou popsány v teoretické rovině, aby bylo zřejmé, jaké postavení mají v neziskovém sektoru.

V druhé části práce byla popsána Nadace pro transplantace kostní dřeně. Charakteristika se zaměřila na základní údaje o nadaci, historii, organizační strukturu, činnost spolupracovníků, ale také na problematiku transplantace kostní dřeně a Českého národního registru dárců dřeně. Uvedené informace se zaměřují na popis nadace z různých úhlů pohledu, ale nezabývají se financováním nadace.

Třetí část diplomové práce je zaměřena na analýzu příjmů a výdajů Nadace pro transplantace kostní dřeně. Jednotlivé složky financování jsou popsány a důraz je kladen na jejich vývoj v minulých letech. Příjmy z darovacích smluv, převodů na účet a z ostatních příspěvků jsou závislé na ekonomické situaci v České republice, aktivitě spolupracovníků a činnosti nadace. Rozhodnutí správní rady má vliv na strukturu a výši výdajů. Finanční prostředky jsou vydávány na různé grantové programy. Velká část výdajů je věnována na dárcovství kostní dřeně, a to zejména na vstupní vyšetření pro nové dobrovolné dárce. Investice do nemovitosti v roce 2007 způsobila, že se organizace zadlužila bankovním úvěrem. Tato skutečnost nepředstavuje riziko, neboť roční nájem z nemovitosti je vyšší než roční výdaje na splátku bankovního úvěru. Na základě vývoje minulých let byly naplánovány příjmy a výdaje na rok 2011 a popsány důvody, proč došlo k meziročním změnám těchto složek financování.

Ve čtvrté části jsou shrnuty informace o financování a navržena opatření na zlepšení. Ke zvýšení příjmů by zřejmě došlo v případě, že by se zvýšil počet spolupracovníků, kteří organizují různé akce, ale také vytvoření funkce ředitele/ředitelky z důvodu zlepšení komunikace s médii.

Z hlediska příjmů lze konstatovat, že nadace je schopna hledat sponzory a činnost spolupracovníků je velice dobrá. Pro zlepšování příjmové stránky financování by bylo vhodné, aby se konal slavnostní večer na podporu dárcovství ve veřejnoprávní televizi. Projekt DMS přináší finanční prostředky, ale jeho užitek je možné zlepšit vložení stálého odkazu na webových stránkách. Při konání sbírek je potřeba klást důraz na efektivní lokalizaci.

Z hlediska výdajů by se nadace měla zaměřit na realizaci celostátních náborových kampaní ve spolupráci s televizními stanicemi, i když přechodně dojde k navýšení výdajů. Správní rada by měla dodržovat limity pro náklady na vlastní činnost a nadále efektivně rozdělovat finanční prostředky na grantové programy.

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Členění národního hospodářství podle principu financování	13
Obr. č. 2: Členění národního hospodářství podle Pestoffa	13
Obr. č. 3: Počet registrovaných spolupracovníků v jednotlivých krajích	37
Obr. č. 4: Počet spolupracovníků nadace za jednotlivé roky (2001 až 2011).....	38
Obr. č. 5: Vývoj počtu transplantací zprostředkovaných ČNRDD.....	42
Obr. č. 6: Vývoj počtu dárců v Českém národním registru kostní dřeně	43
Obr. č. 7: Příjmy Nadace pro transplantace kostní dřeně	48
Obr. č. 8: Rozdělení příjmů nadace do jednotlivých skupin.....	49
Obr. č. 9: Výše darů na základě uzavřené smlouvy nebo převodem na účet.....	50
Obr. č. 10: Finanční prostředky poskytnuté ve formě darovacích smluv	51
Obr. č. 11: Finanční prostředky ve formě převodu na účet	53
Obr. č. 12: Výše ostatních příspěvků	55
Obr. č. 13: Vývoj příspěvků z poštovních poukázek	56
Obr. č. 14: Vývoj příjmů prostřednictvím stálých kasiček	57
Obr. č. 15: Vývoj příspěvků z dárcovských SMS.....	58
Obr. č. 16: Příjmy z akcí a další příspěvky	59
Obr. č. 17: Vývoj příjmů z jmění nadace.....	63
Obr. č. 18: Výnosy z cenných papírů.....	63
Obr. č. 19: Vývoj celkových výdajů nadace	67
Obr. č. 20: Podíl jednotlivých skupin na celkových výdajích nadace	68
Obr. č. 21: Vývoj prostředků na grantové programy	69
Obr. č. 22: Výdaje na budování registru dárců a dárcovství kostní dřeně.....	70
Obr. č. 23: Výdaje na vzdělávání.....	71
Obr. č. 24: Výdaje na podporu pacientů po transplantaci.....	72
Obr. č. 25: Výdaje na přístroje a investice.....	73
Obr. č. 26: Ostatní výdaje nadace	75
Obr. č. 27: Výdaje na mzdy a poradenství.....	76
Obr. č. 28: Výdaje na osvětu a akce	77
Obr. č. 29: Jiné výdaje	78
Obr. č. 30: Porovnání příjmů a výdajů nadace	79

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Vybrané ukazatele finanční analýzy	45
Tab. č. 2: Příjmy nadace za období 2008 až 2010 (v Kč).....	47
Tab. č. 3: Meziroční změna HDP v České republice (údaje v %, reálně)	48
Tab. č. 4: Vývoj sbírky KAPKA.....	60
Tab. č. 5: Vývoj sluníčkových sbírek	61
Tab. č. 6: Výdaje nadace za období 2008 až 2010 (v Kč)	66
Tab. č. 7: Výdaje související s centrem U PRAMENŮ	74

Seznam použité literatury

Odborná literatura a další publikace:

DUBEN, R. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. Praha: Codex Bohemia, 1996. ISBN 80-85963-19-1

HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-3-0

HRDÝ M., KLABEČEK K. *Finance podniku (studijní text pro distanční studium)*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2007. ISBN 978-80-7043-538-0

Naděje. Plzeň: Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2011. Druhé číslo časopisu.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-25-5

SYNEK, M. a kol. *Podniková ekonomika*. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-892-4

ŠVOJGROVÁ, M.; KOZA, V.; HAMPLOVÁ, A. *Transplantace kostní dřeně: průvodce Vaší léčbou*. Plzeň: Apexart, 2011. ISBN 978-80-903560-6-1

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2009. Plzeň: Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2010

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2010. Plzeň: Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2011

Seznam internetových zdrojů:

Český statistický úřad [online], [cit. 20.2.2012]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr:_makroekonomicke_udaje/\\$File/HLMAKRO.xls](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr:_makroekonomicke_udaje/$File/HLMAKRO.xls)

Dárcovské SMS [online], [cit. 25.2.2012]. Dostupné z: <http://www.darcovskasms.cz/darcovska-sms/cena-dms.html>

Fórum dárců [online], [cit. 26.2.2012]. Dostupné z: <http://www.donorsforum.cz/nadace-a-fondy/nadacni-investicni-fond.html>

Insolvenční rozhodnutí o společnosti SAZKA, a.s. [online], [cit. 22.3.2012]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a267533&slCis=101421974&klic=hUr0vfyHuHsyHCwdnGWjcg%3d%3d>

Justice.cz - oficiální server českého soudnictví [online], [cit. 4.2.2012]. Dostupné z: http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=or&sysinf.@strana=searchResults&hledani.@typ=subjekt&hledani.format.typHledani=x*&hledani.podminka.subjekt=nadace+pro+transplantace

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 1999 [online]. Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2000. Dostupné z: http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_1999.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2000 [online]. Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2001. Dostupné z: http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2000.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2001 [online]. Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2002. Dostupné z: http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2001.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2002 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2003. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2002.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2003 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2004. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2003.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2004 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2005. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2004.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2005 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2006. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2005.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2006 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2007. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2006.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2007 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2008. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2007.pdf

Výroční zpráva Nadace pro transplantace kostní dřeně za rok 2008 [online].
Nadace pro transplantace kostní dřeně, 2009. Dostupné z:
http://www.kostnidren.cz/nadace/UPLOAD/vz/VZ_2008.pdf

Výroční zpráva společnosti SAZKA, a.s. za rok 2010 [online]. Sazka, a.s.; 2011.
Dostupné z: [http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/
docDetail.aspx?nid=10122&docid=19017116&doctype=ART&did=10122](http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/docDetail.aspx?nid=10122&docid=19017116&doctype=ART&did=10122)

Webové stránky Českého národního registru dárců dřeně [online], [cit. 7.2.2012].

Dostupné z:

<http://www.kostnidren.cz/registr/vysledky/odbery-transplantace.php>

Webové stránky Českého národního registru dárců dřeně - poslání a cíle organizace [online], [cit. 7.2.2012]. Dostupné z:

<http://www.kostnidren.cz/registr/o-registru/cile.php>

Webové stránky Českého národního registru dárců dřeně - vstup do registru [online], [cit. 7.2.2012]. Dostupné z:

<http://www.kostnidren.cz/registr/darci/vstup-kriteria.php>

Webové stránky Nadace pro transplantace kostní dřeně - Klub přátel nadace [online], [cit. 5.2.2012]. Dostupné z:

http://www.kostnidren.cz/nadace/index.php?class=klub_pratel

Webové stránky společnosti SAZKA sázková kancelář, a.s. [online], [cit. 22.2.2012].

Dostupné z: <http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/>

[docDetail.aspx?nid=9950&docid=19014833&doctype=ART&did=9950](http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/docDetail.aspx?nid=9950&docid=19014833&doctype=ART&did=9950)

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 14.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=40/1964

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 14.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=83/1990

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 17.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=424/1991

Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 21.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=484/1991

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 21.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=484/1991

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 22.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=513/1991

Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 15.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=523/1992

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 22.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=6/1993

Zákon č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 22.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=72/1994

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 16.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=248/1995

Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 15.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=85/1996

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 21.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=77/1997

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 16.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=227/1997

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 21.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=111/1998

Zákon č. 103/2000 Sb., změna zákona o vlastnictví bytů a některých dalších zákonů [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 22.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=103/2000

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 19.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=128/2000

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 18.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=129/2000

Zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 18.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=218/2000

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 18.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=219/2000

Zákon č. 340/2000 Sb., změna zákona o politických stranách [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 17.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=340/2000

Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 17.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=117/2001

Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech [online]. Portál veřejné správy České republiky [cit. 17.1.2012]. Dostupné z:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=3/2002

Seznam příloh

Příloha A: Příjmy nadace

Příloha B: Rozvaha nadace

Příloha C: Výdaje nadace

Příloha D: Výkaz zisku a ztráty nadace

Příloha A: Příjmy nadace

Finanční příjmy v r. 2010 celkem	14 206 573,53 Kč
z toho:	
1. Dary a příspěvky \geq 10 000,- Kč celkem	4 495 830,00 Kč
Dar generálního sponzora nadace – Sazka, a.s.	1 000 000,00
Ostatní darovací smlouvy na částky 10 000,- Kč a větší	1 426 500,00
Dary na účet 10 000,- Kč a větší	29 330,00
Dědictví	2 040 000,00
2. Drobné příspěvky celkem	2 662 829,02 Kč
Příspěvky na účet menší než 10 tisíc Kč	1 127 053,06
Darovací smlouvy na částky menší než 10 tisíc Kč	158 607,00
Poštovní poukázky	189 812,00
Sbírka stálými kasičkami	141 914,00
Sbírka Kapka	418 931,00
Výnosy z dalších akcí	393 372,96
Dárcovské sms (DMS)	184 599,00
Dotace	48 500,00
3. Příjmy z jmění nadace celkem	7 047 914,51 Kč
Výnosy cenných papírů nadačního jmění (NIF)	954 900,09
Úroky z běžných účtů	2 796,76
Nájemné Centra U PRAMENŮ	3 000 000,00
Zaúčtování fondu oprav nemovitosti do výnosů	62 475,25
Výnosy z reklamy (propagační činnost)	93 400,33
Úroky z termínovaných vkladů	7 699,77
Výnosy z cenných papírů (ČSOB Asset management)	226 642,31
Výnosy z prodeje cenných papírů NENIF	2 700 000,00

V roce 2010 byly příjmy nadace proti předchozímu roku (v 2009 byly 11 167 616,40 Kč) vyšší, a to především díky získáním dědictví po panu Hukrovi a postupnému nárůstu příjmů z jmění nadace. Objem větších sponzorských darů, ale i příjmů ze sbírek a z drobných darů od množství anonymních přispěvatelů postupně klesá. Lze předpokládat, že se do uvedeného vývoje nejspíš promítá dál pokračující hospodářská recese. Správní rada přijímá pro další období opatření, jak vlastní osvětovou aktivitou tento nepříznivý trend ovlivnit.

Příloha B: Rozvaha nadace

Rozvaha ke dni 31. 12. 2010 (v tisících Kč)

AKTIVA		č.ř.	1.1.2010	31.12.2010
A.	Dlouhodobý majetek celkem	01	116 187	118 524
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	02	0	95
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10	53 654	54 093
A. II. 1.	Pozemky	11	1 718	1 718
A. II. 3.	Stavby	13	51 347	51 641
A. II. 4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	14	444	589
A. II. 5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	15	145	145
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	21	68 394	72 059
A. III. 6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	27	68 394	72 059
A. IV.	Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	29	- 5 861	- 7 723
A. IV. 6.	Oprávký ke stavbám	35	- 5 545	- 7 280
A. IV. 7.	Oprávký k samostat. movitým věcem a souborům m.v.	36	- 316	- 443
B.	Krátkodobý majetek celkem	41	6 488	6 359
B. I.	Zásoby celkem	42	250	271
B. I. 1.	Materiál na skladě	43	250	250
B. I. 9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	51	0	21
B. II.	Pohledávky celkem	52	191	57
B. II. 4.	Poskytnuté provozní zálohy	56	1	3
B. II. 5.	Ostatní pohledávky	57	190	13
B. II. 8.	Daň z příjmů	60	0	29
B. II. 11	Ostatní daně a poplatky	63	0	2
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	72	5 287	5 002
B. III. 1.	Pokladna	73	5	32
B. III. 3.	Účty v bankách	75	5 282	4 970
B. IV.	Jiná aktiva celkem	81	760	1 025
B. IV. 1.	Náklady příštích období	82	0	74
B. IV. 2.	Příjmy příštích období	83	760	955
AKTIVA CELKEM		85	122 675	124 883

PASIVA		č.ř.	1.1.2010	31.12.2010
A.	Vlastní zdroje celkem	86	105 111	109 456
A. I.	Jmění celkem	87	133 066	136 560
A. I. 1.	Vlastní jmění	88	130 426	132 267
A. I. 2.	Fondy	89	2 333	3 333
A. I. 3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	90	307	960
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	91	- 27 955	- 27 104
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	92	277	850
A. II. 3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	94	- 28 232	- 27 954
B.	Cizí zdroje celkem	95	17 564	15 427
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	98	17 197	15 197
B. II. 7.	Ostatní dlouhodobé závazky	105	17 197	15 197
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	106	282	197
B. III. 1.	Dodavatelé	107	5	10
B. III. 4.	Ostatní závazky	110	60	0
B. III. 7.	Závazky k institucím soc. zabezp. a veř. zdrav. pojištění	113	11	12
B. III. 8.	Daň z příjmů	114	15	0
B. III. 9.	Ostatní přímé daně	115	3	3
B. III. 10.	Daň z přidané hodnoty	116	168	152
B. III. 17.	Jiné závazky	123	20	20
B. IV.	Jiná pasiva celkem	130	85	33
B. IV. 1.	Výdaje příštích období	131	23	33
B. IV. 2.	Výnosy příštích období	132	62	0
PASIVA CELKEM		134	122 675	124 883

Příloha C: Výdaje nadace

Finanční výdaje nadace v r. 2010 celkem * **8 930 392,31 Kč**

z toho:

1. Výdaje na granty celkem 3 079 389,00 Kč

program	z prostředků NIF	z prostředků NENIF	úhrně na program:
Vzdělávání	300 000,00	170 189,00	470 189,00
Podpora pacientů	0	109 200,00	109 200,00
Přístroje a investice	0	1 350 000,00	1 350 000,00
Dárcovství dřevě	0	1 150 000,00	1 150 000,00

2. Osvěta a zajištění akcí 215 624,40 Kč

Tisk, inzerce	84 937,40
Zajištění probíhajících akcí	17 392,00
Poděkování dárcům Obecní dům	10 000,00
Poplatek OSA	3 295,00
Ceny pro dárců dřevě od firmy Moser	100 000,00

3. Mzdové náklady 593 118,00 Kč

mzdy a odvody z mezd zaměstnanců	558 522,00
právní a daňové poradenství, účetní služby	34 596,00

4. Další režijní výdaje 2 342 260,91 Kč

výdaje kanceláře (poštovné, telefon, kancelářské potřeby aj.)	95 397,69
odpisy majetku	1 862 350,75
úrok ze zbytku úvěru	298 805,00
daně, poplatky, pojištění	65 517,47
provozní výdaje na družstevní byt a garáž (dědictví po panu Hugrovi)	20 190,00

5. Nákup NENIF 2 700 000,00 Kč

CP Czech Republic, CP HSH Nordbank	2 700 000,00
------------------------------------	--------------

Příloha D: Výkaz zisku a ztráty nadace

Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2010 (v tisících Kč)

	č.ř.	hlavní	Činnosti hospodář.	celkem	
A. Náklady					
I.	Spotřebované nákupy celkem	1	123	0	123
	1. Spotřeba materiálu	2	123	0	123
II.	Služby celkem	6	219	0	219
	5. Opravy a udržování	7	0	0	0
	6. Cestovné	8	0	0	0
	7. Náklady na reprezentaci	9	0	0	0
	8. Ostatní služby	10	219	0	219
III.	Osobní náklady celkem	11	557	0	507
	9. Mzdové náklady	12	423	0	423
	10. Zákonné sociální pojištění	13	124	0	124
	12. Zákonné sociální náklady	15	10	0	10
IV.	Daně a poplatky celkem	17	4	0	4
	16. Ostatní daně a poplatky	20	4	0	4
V.	Ostatní náklady celkem	21	673	12	685
	18. Ostatní pokuty a penále	23	0	0	0
	20. Úroky	25	299	0	299
	21. Kursové ztráty	26	0	0	0
	24. Jiné ostatní náklady	29	374	12	386
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opr. položek celkem	30	4 604	0	4 604
	25. Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	31	1 861	0	1 861
	27. Prodané cenné papíry a vklady	33	2 700	42	2 742
	Náklady celkem	42	6 138	54	6 192
B. Výnosy					
I.	Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	43	0	93	93
	2. Tržby z prodeje služeb	45	0	93	93
IV.	Ostatní výnosy celkem	57	3 064	8	3 072
	15. Úroky	61	2	8	10
	17. Zúčtování fondů	63	62	0	62
	18. Jiné ostatní výnosy	64	3 000	0	3 000
V.	Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opr. položek celkem	65	3 655	227	3 882
	24. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	71	3 655	227	3 882
	Výnosy celkem	79	6 719	328	7 047
C. Výsledek hospodaření před zdaněním					
	80	581	274	855	
	34. Daň z příjmů	81	0	5	5
D. Výsledek hospodaření po zdanění					
	82	581	269	850	

Abstrakt

TÉGL L., *Analýza financování nepodnikatelského subjektu*. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 108 s., 2012

Klíčová slova: financování, neziskový sektor, nadace, příjmy, výdaje

Tato diplomová práce se zabývá financováním nepodnikatelského subjektu. V teoretické části je popsán neziskový sektor a jeho subjekty. Tyto poznatky jsou aplikovány v praktické části, která se zaměřuje na analýzu příjmů a výdajů konkrétní neziskové organizace - Nadace pro transplantace kostní dřeně. Důraz je kladen na rozdělení příjmů a výdajů do skupin a jejich rozbor z hlediska vývoje v minulých letech. Při zpracování této části byly využity grafy, do kterých byly zaneseny údaje z dostupných materiálů. Součástí diplomové práce jsou navrhovaná opatření, která by mohla zlepšit stávající situaci.

Abstract

TÉGL L., *The analysis of financing of a nonprofit organization*. Diploma thesis. Plzeň: University of West Bohemia, Faculty of Economics, 108 p., 2012

Key words: financing, nonprofit sector, foundation, income, expenses

This diploma thesis deals with the financing of a nonprofit organization. The theoretical part describes the nonprofit sector and its entities. This knowledge is applied in the practical part, which focuses on analysis of income and expenses in the nonprofit organization which is called the Bone Marrow Transplant Foundation. Emphasis is placed on the distribution of income and expenses into groups and their analysis. Graphs were used and their data came from annual reports. The proposed measures are likely to improve the current situation.